

Kellega
**MART
KADASTIK**
Postimeest ostab?

NELJA
LAPSE ISA
ŠOKK: ükski
laps pole
tema oma

Tallinn mugib *sushi*'t

FOTO MARGUS ANSU / POSTIMEES / SCANPIX

Meiega on lihtne ja kasulik!

Võlanõuete
hindamine tasuta

Võlaportfellide
ost

Tasu üksnes
edukuse korral

Võla sissenõudmine ka
Soomes, Lätis, Leedus

Info avaldamine
www.krediidiregister.ee

Riigilõivu tasumine
kliendi eest

OÜ Julianus Inkasso

Klienditeenindus: myyk@julianus.ee

Telefon: 681 4440

Tasuta võlainfo: 17 222

Julianus
INKASSO

Nauditav 2 öine puhkus Pärnus, Estonia Spas

Lõõgastuspakett sõbrale -50%

Pakett sisaldab:

majutust, protseduure, 3 söögikorda
päevas, hommikuvõimlemist, Termide
piiramatu kasutust.

Pakkumine kehtib 25.08.-15.09

al. 144€
2 ööd

149€
4 ööd

Eakamatele tervise turgutamiseks pakett „Mõnusalt tervemaks“

Raviprotseduurid, veemõnud ja
maitsvad toidukorrad.

Info ja broneerimine:

Estonia Medical Spa Hotel, Tammsaare 4a, 80010, Pärnu
tel.:+372 447 6905 e-mail: estonia@spaestonia.ee

*Helista juba täna,
pakkumiste arv on
piiratud.*

Ainult digilehes
Läbikukkunud
kassafilmide tipp-10

Paberlehe tellijale on **digileht tasuta**.
Vaata aadressilt ajaleht.ekspress.ee.

FOTO RAUNO VOLMAR

Kõik söövad Jaapani riisirulle

Tallinnas pole söögikohti vähe. Aga vähe on eksootikat. Vähe on hiinakaid, vähe on kebabiurkaid, vähe Indiat ... Ütleme siis, et vähe on värvi. Kogu selle suhtelise üksluisuse taustal on aga Tallinna siginenud enam kui poolsada kohta, kus pakutakse *sushi*'t. **Raul Ranne** (pildil) uuris Tallinna rikkalikku *sushi*-majandust ja tegi oma järeldused.

Elu lk 22-23

Tühi sein on kole sein

Eesti tänavakunstile on lisandunud uus mõõde - tavapäraste seinakritselduste kõrvale on ilmunud uhked grafitid, *stencil*'id ja muud taiesed, mis pakuvad peale silmailu mõtlema-ainet nii möödujatele, teistele autoritele kui ka teadlastele. Suurema rolli on samuti omandanud (aonüümne) kunstnik ise. Millest tänavakunst öieti kõneleb ja keda kõnetab, uurib **Hanna Linda Korp**.

Areen lk 29-31

FOTO ANNIKA HAAS

Mustlased meie keskel

"Lase ma ennustan sulle!" on tänavailt tuttav mustlasnaise tervitus, kui talle pikemalt kui sekund otsa satud vaatama. Fotograaf **Annika Haas** võttis kätte ja vaatas veel kauem, vaatas kaame-raga, kuidas see suletud ja kitsuke mustlaste kogukond Eestis tegelikult elab ning iga päev toimub.

Foto lk 16-17

FOTO VALLO KRUUSER

Pereidüll, mis lõhkes suure pauguga

Ühe Eesti väikelinna külje all, endisest mõisasüdamest väljakasvanud alevikus keeb peredraama, mis on värvikam kui Mehiko seebiooper. Soomes tööl käinud nelja lapse isa avastas, et tema naine lööb üle aisa. Naine lasi seepeale mehe vaesomaks peksta. Kuid kõige valusam leid ootas meest alles ees...

Autor: Signe Kalberg, Magnet lk 6-8

Minister Vaher: "Hoiame islami äärmuslastel silma peal."

Milliseid abinõusid on Eesti võtnud tarvitusele vältimaks islamiradikaalide siia saabumist?

Kas Eesti saab ameeriklastelt infot oma kodanike kohta?

Kui palju on teie tutvusringkonnas inimesi, kes kane-
nepit pruugivad?

Mis väärtusi me kaitseme, kui näiteks pargis klaasi veiniga piknikku pidades tuleb karta politseile vahele-
jäämist?

Krister Kivi (pildil paremal) küsimustele vastab sise-
minister **Ken-Marti Vaher**.

Intervjuu lk 12-13

Väljaandja
Eesti Ajalehed AS
Narva mnt 11e,
Tallinn 10151 Eesti
Vastutav väljaandja
Hans H. Luik
Üldtelefonid
669 80 80,
669 80 44
www.ekspress.ee

TOIMETUS
Narva mnt 13, Tallinn 10151
Peatoimetaja
Janek Luts
Toimetuse telefon
669 80 30
Toimetuse faks
669 81 54
E-mail ekspress@ekspress.ee
TV nädal **669 80 85**

REKLAAM
Narva mnt 11e, Tallinn 10151
Üldinfo telefon **669 80 40**
Reklaamiosakonna
faks **669 81 74**
info E-posti teel
reklaam@ekspress.ee
Trüki- ja internetireklaam
<http://reklaam.lehed.ee/>

Reklaamiosakond

kontaktid ja info

LEVI JA TRÜKK
Tellimine ja kojukande
probleemid
telefon **680 44 44**
klienditugi@lehed.ee
Praaeksemplaride
ümbervahetamine
EE leviosakonnas Narva
mnt 11e
Trükikoda **Printall**

PEFC sertifitseeritud

Ostes PEFC märgisega
toote, aitad edendada
säästvat
metsamajandamist

www.pefc.org

Toimetuse saadetud käsikirju ega fotosid ei tagasta ning juurdemaksuga kirju vastu ei võta.
Kõik Eesti Ekspressis avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses.
Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma Eesti Ajalehed ASI kirjaliku nõusolekuta on keelatud.
Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel 646 33 63.

NUNNAUUNI

www.nunnauuni.com

Soojus koju

salvestava

NunnaUuni ahjuga!

KAMINAMEISTER

Wilma 2

Kaal: 1575 kg
Kõrgus: 1505 mm
Hind: 5965 €

Pakkumise hind:

5370 €

Fidus 2

Kaal: 875 kg
Kõrgus: 1825 mm
Hind: 5558 €

Pakkumise hind:

4999 €

Apus 3

Kaal: 1750 kg
Kõrgus: 1872 mm
Hind: 6549 €

Pakkumise hind:

5890 €

Hinnad sisaldavad ahju paigaldust.

KÕIKIDEL AHJUDEL ERIHINNAD KUNI 08.09.2013.

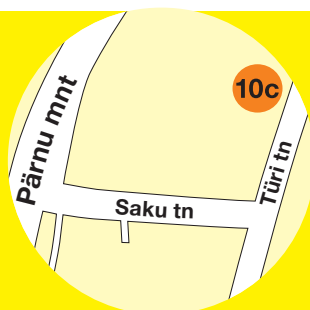
VAATA KODULEHELT www.kaminameister.ee

- kiire paigaldus (1-2 päeva)
- 2 tundi kütmist = 24-36 tundi soojust
- ahi läbinisti looduslikust Mammutikivist
- tehase garantii 5 aastat

- puhas põlemine – patenteeritud Kuldse Tule põlemissüsteem
- väike puudekulu / kõrge kasutegur
- kiire soojenemisaeg
- toidu küpsetamise võimalus koldes

Tallinnas Türi 10c
tel 641 1321, 528 6909
e-post info@kaminameister.ee
E-R 9-18, L 10-15

NUNNAUUNI

Põrunud professor!

Elon Musk (42) – rikkurist geenius, kes tahab inimesi püssikuulina ühest linnast teise tulistada.

Hans Lõugas

persoon@ekspress.ee

Kui režissöör **Jon Favreau** oma tänavu triloogiaks saanud “Iron Mani” filmisarja ette valmistas, läks ta koos peaosalise **Robert Downey Jr**-ga inspiratsiooni saamiseks **Elon Muski** juurde tema argiaskeldusi jälgima. Musk on nagu Raudmeeski ulmeliste tehnikavidinatega varustatud rikkur ja geenius. Superkangelasi Ameerika aga armastab. Muski viimane idee on ehitada Los Angelese ja San Francisco vahele terastoru, mille sees poleks mitte midagi, isegi õhku mitte. Vagunid inimestega kihutaksid vaakumilähedases keskkonnas rohkem kui 1000 km tunnis ehk ühest linnast teise poole tunniga. Sõit kestaks kümme korda vähem kui autoga ja kogu projekt oleks tema hinnangul kümme korda soodsam kui praegu kavandatav 60 miljardi dollarine raudteeühendus.

Esialgu võib olla üsna raske leida reisijaid, kes on valmis laskma end püssikuulina ühest linnast teise tulistada, kuid insenerid on teist meelt. “Kui keegi teine oleks sellise idee välja pakkunud, oleksin väga kahtlustav,” kommenteeris maailma seni kõige kiiremate Maglev-raudteede insener **George Maize**.

Musk otsustas juba noorena ise oma elu kujundada. Ta sündis Lõuna-Aafrika Vabariigis Pretorias, kus pärast keskkooli oleks teda oodanud ajateenistus. Tahtmata saada 80ndate lõpus toonase apartheidirežiimi tööriistaks, rändas ta kõigi unistuste täitumise maale USAsse. Temast ei saanud **Richard Bransoni** või **Bill Gatesi** taolist eeskuju kõigile noortele ärihaidele, kes ettevõtlusesse sukelduvad ja ülikoolile trääsa näitavad. Pennsylvania ülikoolist saadud bakalaureusekraadid majanduses ja füüsikas andsid talle ilmselt vundamenti Hyperloopi laadi ideede peale mõtlemiseks. Musk on öelnud, et tema eeskujud on **Thomas Alva Edison** ja **Nikola Tesla**, aga teadlast temast ometigi ei saanud. Ta proovis Stanfordis doktorikraadi omandada, kuid pidas õpingutele vastu vaid kaks päeva.

Eriliseks sai Musk ka järeltulijate poolest, kui abikaasa **Justine** tõi 2005. aastal ilmale kaksikud poisid ja 2008. aastal kolmikud, jälle poisid. Praegu on Musk taas poissmees, seljataga teine abielu 15 aastat noorema briti näitlejatar **Talulah Riley**’ga.

Elon Muski jõukus sai alguse in-

ternetiärist. Ta oli vedav jõud PayPal-i loomisel ja arendamisel, millega on e-makseid teinud iga agaram netistoleja. 2002. aastal lõi eBay PayPal-i eest lauale 1,5 miljardit dollarit. Praegu hinnatakse Muski vara ligi kolmele miljardile dollarile.

Ameerika armastab peale superkangelaste ka teerajajaid, vallutajad nad siis kõnnumaad või kosmost. Viimane ongi üks Muski kirgedest ja suurimatest saavutustest. Tema kosmoseagentuur SpaceX saatis mullu maailma esimese erafirmamana kaubaraketi rahvusvahelisse kosmosejaama ja NASA on tellinud firmalt veel 1,6 miljardi dollari eest lende. Muski osalusel on loodud ka USA suurim päikeseenergia keskus.

Maapinnal püüab Musk teed rajada Tesla elektriautodega, mida paljud nimetavad revolutsiooniliseks. Firma ainsa müügil oleva mudeli hind algab 60 000 eurost ja see sõidab ideaalis akutoitel 370 km. See on meie sotsiaaltöötajate istumise all olevast Mitsubishi i-MiEVist kolm-neli korda kaugemale.

Musk ei salli kriitikat. Kui New York Times viis Tesla proovisõidule ja pettus auto läbisõidus, vallandas Musk meediasõja, sest reporter olevat sõitmisel rangetest juhustest kõrvale kaldunud: sõitnud liiga kiiresti, “tankinud” ühe tunni asemel vaid 47 minutit jne. Artikli põhisoõnum oli, et Tesla ei ole veel nii revolutsiooniline sõiduk, mis võiks keskmiste juhioskuste ja harjumustega inimese jaoks asendada bensiini- või diiselautot.

Muski on võrreldud **Steve Jobsi**-ga, kelle lahkumise järel jäi geniaalse ja karismaatilise liidri roll tehnoloogia maailmas tühjaks. Ees- ti taustaga riskikapitalist **Steve Jürvetson**, kes on Muski korduvalt toetanud, arvas, et Musk pole mingi Jobs. “Elon Musk on isegi veel erakordsem inimene [kui Jobs],” on öelnud Jürvetson.

Kiidulaul Muski tegemistele võib olla nagu Nobeli rahupreemia Obamale, mida paljud nägid etteruttava tunnustusena. Aga võib-olla on Muski revolutsioon alles algamas.

Avameelselt abielu tühe isa valus avastus

VÄRVIKAM KUI MEHHIKO SEEBIOOPER Soomes tööl käinud nelja lapse isa avastas, et tema naine lööb üle aisa. Naine lasi seepeale mehe vaeseomaks peksta. Kuid kõige valusam leid ootas alles ees.

Signe Kalberg

kuum@ekspress.ee

Ühe Eesti väikelinna külje all, endisest mõisasüdamest väljakasvanud alevikus elava **Kati** (31) Facebooki leheküljelt vaatab vastu kena noor naine, kes oma blonde juuste ja saleda figuuriga võib ümber sõrme keerata ja unetult vähkrema panna paljud mehed.

Madisega (36) tutvus ta siis, kui oli veel 18. Noored õppisid kaugõppegümnaasiumis.

Armastus oli suur, tunded palavad.

Nad hakkasid elama ühes Kati ema kolmetoalise korteri toas, mille noor-

mees ära remontis. Esimene laps sündis esimesel kooseluaastal. Madisel oli poja üle väga hea meel.

Hiljem soetas pere kahetoalise korteri, mis kirjutati Kati nimele. Uut eluaset oli tarvis, sest peret on õnnistatud lasterohkusega.

Poolteist aastat pärast esimest poega sündis teine poeg, umbes samasuguse vahega tütar ning kolm aastat hiljem veel üks tütar.

ANSAMBEL HU? LAULAB OMA ESIMESSEL, 2008. aastal kohe edetabelite tippu hüpanud kauamängival depressiivsetest Eesti väikelinnadest. Eesti rahvas oli selleks ajaks aga juba ammu avastanud atraktiivsed Soome väikelinnad.

Ka Madis läks tööle Soome, kus makstakse paremat palka.

Kati võttis mehelt lubaduse, et enne kojutulekut peab mees eelmisel päeval ette helistama.

Ühel korral jõudis Madis aga varem koju. Ta leidis eest tühja likööri-pudeli, kasutatud kondoomi ning kurja naise. Kati väitel oli tema nooremal õel külaline käinud.

Madise ema **Mari** kuulis aga jutte, et sel ajal, kui tema poega kodus pole, ei istu kodus ka Kati, lapsed on rohkem tema ema ja vanaema kantseldada.

Madis ei teinud kõlakatest välja, noored elasid oma elu edasi.

Nüüdseks oli ka kahetoaline korter neile kitsaks jäänud. Pere kolis ühekorruselisse majja, mis asus sealsamas alevikus ja kus elas Kati vanaema.

lust: stus

Maja omanikeks olid Kati ja tema onu.

Kati kinkis neljandiku majast Madisele, teise sama suure osa sai mees Kati onult vastukaubaks ostetud korteri eest. Seega kuulus pärast neid tehinguid pool majast Katile ja pool Madisele.

NELJAS LAPS SÜNDIS JUBA SIIS, kui pere elas oma majas, mis sellest, et käest lastud ja kibekiiresti remonti vajavas, aga ikka omas.

Madis alustas maja remontimisega, abiks käisid tema vanemadki.

Uue katuse panemiseks sai pere KredExilt eluaseme renoveerimise toetust.

Madise emale tundus küll, et poja peres pole kõik korras, aga poeg ei kurtnud ja küsimise peale vaikus. "Kati käest käisid läbi korralikud summad," ütleb Madise ema nüüd. "Talveks oli vaja osta küttepuid, kohalikust omavalitsusest käis Kati toetust küsimas ja sai 7000 krooni puude ostmiseks. Sama suure summa andis talle Madis. Kui poeg aga koju tuli, polnud puid ja raha oli ka otsas. Kas te oskate ette kujutada, et ühel lastega kodus istuval naisel on telefoniarve 2000 krooni? Juhuslikult nägin arvet, mille poeg oli ära visanud. Ta vaid vaikus ja maksis kõik kinni."

Mari lisab, et raha peale oli maias ka Kati ema, kes küsis seda korduvalt. Summad ei olnud väikesed, tagasimaksimine aga ununes laenajal sootuks.

EI OSANUD MARI AIMATA, mis edasi juhtuma hakkab. Üha rohkem levisid kuuldused, et Kati ei hoolitse laste eest, need on rohkem vanavanaema kui ema hoole all ja Kati tõmbab mehi mööda ringi.

Noor naine, kel mees eemal ja neli last kasvatada, tundis, et tema noorus läheb luhta. On lihtsalt selliseid naisi, kes ilma mehe tähelepanu ja füüsilise läheduseta olla ei suuda. Seda, millest Katil puudu oli, pakkus aga lahkelt **Jaani**, üks katusepanijat.

Kui Madis oli kord kodus käimas, teatas poeg talle, et "onu magab emme kaisus".

Selle peale otsustas kannatliku meelega Madis Soomes töötsad kokku tõmmata ja koju tagasi tulla.

Selline otsus polnud meeltemööda Katile, kelle küla mööda käimised ja kaisus olemised sattusid ohtu.

KATI JA MADISE LUGU pole siiani kuidagi eriline, sest maailmas on lõhki läinud sajad miljonid visiitabelud ja -kooselud. Ilmselt on ka Soomes töö käimine purustanud tuhandete eestlaste ühise õnne.

Kuid Kati käitus teisiti kui valdav osa temasuguseid.

Ta helistas politseisse ja kurtis, et elukaaslane Madis on purjus ning pigistas tema kõri nii tugevalt, et ta ei saanud enam hingata. Kui politsei kohale jõudis, oli Kati kolme noorema lapsega jalutama läinud, vanem poeg viibis vanaema juures, kägistajana esitletud Madis aga magas. Kui politseinikud mehe üles äratasid, eitas ta vägivalda naise suhtes.

Järgmise päeva lõunal helistas Kati lastekaitsetöötajast ema kohali-

kule konstaablile, kes soovitas Katil pöörduda arsti poole. Ekspertiisiaktis on kirjas, et ainus patoloogiline leid on kerge hüperemia ehk punetus paremal kurgukaarel. See ei ole kätega kägistamise spetsiifiline sümptom. Kati kõne päästkeskusesse ei olnud sugugi meeleheitlik, vaid "rahulik ja kindlasõnaline".

Lõuna ringkonnaprokuratuur lõpetas kriminaalmenetluse.

Noorte armastus ja kooselu oli nüüd tõesti läbi. Aga neil oli veel ühine kodu.

Kati hing ei jäänud rahule. 13. jaanuaril 2010 palus naine kohtul nõuda Madiselt välja elatis nelja ühise lapse kasvatamiseks.

Kati väitel keeldus Madis lapsi ülal pidamast, sest tema saab emana nagu nii lastetoetusi. Kati soovis, et mees maksaks iga lapse kohta 139 eurot kuus, sest Madis on osanik osatühingus, samuti on tal kaasomand kinnisasjas ehk majas, kus on nende kodu. Seega oleks tal vara, millega lapsi ülal pidada.

Madis polnud nõus. Ta näitas kohutule pangaväljavõtteid, mis tõestasid, et ta ostis oma töötasust perele kõik

vajaliku, tasus makse, renoveeris ja sisustas ühist kodu. Lisaks olid veel ostud sularaha eest.

Veri polnud siis veel voolanud.

NELI PÄEVA PÄRAST HAGI SISSEANDMIST on Madis koos Kati ja lastega kodus, kui õhtul astuvad uksest sisse kutsumata külalised. Ühes neist tunneb Madis ära naise voodit soojendanud katusepanija Jaani. Koos kahe kaaslasega hakkab too Madist peksma, eriti näkku, pähe ja ülakehasse. See kõik toimub Kati ja laste silme all.

Madis ei suuda kolmele mehele vastu panna. Vahepeal kaotab ta teadvuse, kuid saab end lõpuks tuppa kinni panna, mis päästab ta elu. Madisele jäävad kõrvu Kati sõnad meestele: "Aitab, meil oli ju kokkulepe."

Hiljem kohtus eitab Kati öeldut.

Eks seegi ole julmuse märk, et naine ei kutsu ei politseid ega kiirabi.

Järgmisel päeval diagnoosib arst Madisel ülalõualuu murru, silmakoo- pa sisemise seina murru, mõlema silma põrutuse, verevalumid ja rebimishaavad silmades.

Kati "sõber" Jaan võtab kohtus kogu süü endale ja kaks ülejäänud peksjat kõnnivad siiani vabaduses.

Jaani on varem kaheksa korda kriminaalkorras karistatud. Ta mõistetakse peksmise eest kolmeks aastaks vangi. Varasema karistuse arvel lahutatakse sellest maha 3 kuud ja 12 päeva.

Kohtunik mõistab Madisele tervisekahjustuse eest hüvituseks 249 eurot ja mittevaralise kahju hüvituseks 10 000 eurot. Neist tuhandetest pole Madis näinud sentigi.

MÕNI NÄDAL PÄRAST PEKSMIST pöördub Madis uuesti arsti poole, sest tema pea valutab, silmad on paiset, esineb topelnägemine. Ravidokumendid räägivad ajukahjustuse sündroomist.

Tervis ei parane. Noorest mehest on saanud invaliid, kes ei saa enam autot juhtida ega teha sellist tööd nagu varem.

Ohvriabi seadus sätestab, et Eestis toime pandud vägivallakuriteo ohvritele makstakse hüvitist. Vägivallakuriteo all mõistetakse otseselt isiku elu või tervise vastu toimepandud kriminaalkorras karistatavat tegu, mille tagajärjeks on kannatanu surm, raske tervisekahjustus või vähemalt kuus kuud kestev terviserike.

Madise puhul leiab kohtuarst-ekspert aga, et vigastused pole eluohutlikud ja tavalise kulu korral põhjustavad need lühiajalise tervisekahjustuse, mis ei kesta üle nelja nädala.

Mees taotleb kordusekspertiisi. Selle teeb sama kohtuarst-ekspert, kes ei tunnista viga ja kordab eelmist otsust. Madis ei saa hüvitust.

Tema ema ei jäta aga jonn. Aasta hiljem saadabki sotsiaalkindlustusamet Madisele kirja, kus teatab, et talle kui kuriteoohvrile makstak-

se riiklikku hüvitist, kuna tal on tuvastatud 100protsendiline püsiv töövõimetus vägivallakuriteo tagajärjel saadud haiguse tõttu. Ta hakkab saama raske puudega inimesele ettenähtud töövõimetuspensioni 240 eurot kuus.

SAMAL AJAL ARENEVAD SÜNDMUSED EDASI. Madis ei ela pärast peksmist enam Kati ja lastega koos. Naine keelab tal lastega suhtlemise.

Madis saab abi kohtust, kes määrab kindlaks kolme vanema lapsega suhtlemise korra. Madis kaalub isegi laste enda juurde elama võtmist, sest kahtlustab, et Kati ei anna lastele korralikult süüa.

Kati ei taha meest laste juurde lubada. Kohus teeb infopäringu maakonnakeskuse nõustamiskeskuse psühholoogile. Too teatab, et Kati on korduvalt käinud lastega psühholoogi vastuvõtul ning Madis on olnud halb isa, vägivaldne nii sõnas kui füüsiliselt, st Katit peksnud. Psühho-

loog soovib lastel isaga suhtlemist vältida.

Kati ja Madis saavad veel korra kohtumajas kokku. Kolm kuud pärast saatustlikku peksmist, mis Madise invaliidistas, teeb Kati notari juures avalduse taganeda kinkilepingust, millega kinkis veerandi majast Madisele. Ta tahab taganeda kingist, sest mees olla teda kägistanud ehk näidanud tema suhtes üles jämedat tänamatust.

Lepingu lõpetamisest ei tule midagi välja. Küll aga leiab kohus, et naisel on õigus saada maja ainuomanikuks, Kati võtab pangast laenu ja ostab mehelt majaosa ära.

LASTE ELATUSRAHA NÕUDMISEL jääb Kati pika ninaga. Ta ei saa loodetud 556 eurot kuus, sest kohus arvestab Madise peksmist ja sandiks jäämist. Sellegipoolest peab Madis maksma laste ülalpidamiseks 192 eurot kuus.

Mis sest, et mehe invaliidsuspensioon on vaid 240 eurot kuus. Madisele jääb pärast elatusraha maksmist vaid 48 eurot.

Sellega võinuks lugu lõppeda. Aga ta ei lõpe sugugi. Mari hinges on juba mitu aastat pesitsenud mõte, et võib-olla polegi noorim tütar Madise oma. Põhjuse selliseks oletuseks annavad Kati kerglased elukombed. (Lisaks on ämm kuulnud, et ka Kati ei tea, kes on isa.)

Kui Madis kuuleb kohtumajas Kati enda mokaotsast visatud märkust, et lapsed polegi tema omad, otsustab ta lasta teha DNA-ekspertiisi isaduse tuvastamiseks.

Madis, Kati ja nende neli last annavadki süljeproovi.

Tulemusi tuleb kuu aega oodata.

Sel ajal palub Kati kohtult suurendada Madiselt lastele väljanõutud elatist. Ta põhjendab oma nõuet asjaoluga, et mees ei näita laste vas-

tu huvi üles, vaid leiutab igasuguseid põhjusi, et laste elatist raha vähendada. Kati on unustanud, et ta ise esitas kohtule dokumente, milles väidab, et isal ei tohigi lasta lastega suhelda!

DNA-EKSPERTIISI TULEMUS jahmatab kõiki selle loo tegelasi, välja arvatud ehk laste ema.

Ekspert leiab, et Madis pole ühegi lapse bioloogiline isa. Mees jääb hetkega ilma kahest pojast ning kahest tütrest!

Sellist lahendust pole Mehhiko seebiooperiteski.

Nüüd võib ka aru saada, miks lasi Kati jöhkralt peksta meest, kes lihtsameelselt uskus end olevat tema nelja lapse isa. Kunagine suur armastus oli muutunud selgelt äriprojektiks, et Soomest raha saada. Ihulisi rõõme pakkusid hoopis teised sõbrad.

Loomulikult vaidlustab Madis kibedat tõde kuuldes isaduse, palub kohtul tunnistada laste sünniaktides isa kohta tehtud kanded ebaõigeks ning muuta laste perekonnanimi.

Kati - kes on Madise minema ajamise järel veel paar korda emaks saanud - on ekspertiisist nõrdinud ja nõuab uut ekspertiisi väitega, et ekspert on analüüsid sassi ajanud.

Kohus leiab aga, et sassis pole midagi. Ühtlasi peatub elatise suurendamise nõue, sest lapsed pole ju Madise omad. Kati püüab kõike vaidlustada, kuid ebaõnnestunult.

Madis on suuremeelne. Tal on lastest kahju ja ta püüab nendega kõigest hoolimata edasi suhelda. Ta ei nõua tagasi raha, mida pidi neile ebaõiglaselt ülalpidamiseks tasuma. "Jäägu see raha neile. Katil on kaelas suur võlakoores ja majagi on kohtu täitur müüki pannud."

PS Laste kaitseks on tegelaste nimed muudetud.

PAKKUMINE KEHTIB 22.-25.08

SADAMA TURG
- TALLINN -

KOHVIK
KAI
- TALLINN -

SuPer
Alko

HEA TOIDU KODU
E-P 9-22

WWW.SADAMATURG.EE

SADAMA TURU
VÄRSKE HAPUKURK
KG
1.99 €
~~3.59 EUR/KG~~

EESTI JUUST
KG
4.99 €
~~9.36 EUR/KG~~

PARMESANI
TÄISSUITSUVORST
ARKE LT
3.99 €
~~4.69 EUR~~

ARAHIS KAKAOS
ROSIIN KAKAOS
200 G
1.29 €
~~1.69 EUR~~
~~1.29 EUR~~
0.99 €

**1 TUND
TASUTA
PARKIMIST**

ASUME KESKLINNAS,
ADMIRALITEEDI BASSEINI ÄÄRES,
SADAMA 25 - 4

Piltidel on illustratiivne tähendus. Pakkumine kehtib, kuni kaup jätkub.

ALDAR
MARKET

LÄHEDALT PAREMA HINNAGA

PAKKUMINE KEHTIB
22.-25.08

WWW.ALDARMARKET.EE

Piimameister Otto
Ehtne taluvõi
150 g
0.99 €
~~1.38 €/kg~~
~~6.60 €/kg~~

Eesti juust
kg
4.99 €
~~9.36 €~~

Kohupiimapärg
500 g
1.99 €
~~2.91 €~~
~~3.62 €/kg~~

Arahhis kakaos
200 g
1.29 €
~~1.69 €~~
Rosin kakaos
200 g
0.99 €
~~1.29 €~~
~~6.45 €/kg~~
~~4.95 €/kg~~

Küpsis TUC
ostes 2 pk, saad 1 pk
tasuta
1.59 €
~~2.49 €~~
~~5.30 €/kg~~

Õlu Karl Friedrich
+ pant
0,08 €
0.59 €
~~1.18 €/l~~

Tähelepanu!
Tegemist on
alkoholiga.
Alkohol võib
kahjustada
teie tervist.

PUHKEHETK SOOME MOODI

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVIST.

Grupiteraapia Eesti moodi

Aktiivsetel inimestel oli viimane nädal rapsimist täis. Paide arvamusefestivalilt Tartusse öölauupeole, siis veel presidendi juurde roosi-aeda ja kui võhma jätkus, ka Robbie Williamsit kuulama.

Huvitav, et sõnad Eesti ja Estonia kõlasid kõige teraapilisemalt just Robbie Williamsi kontserdil, kus tõenäoliselt jäi üks laul esitamata, sest popimehel kulus meie riigi nime hõikamiseks üksjagu aega.

Kes tahab arvet pidada, siis iga Robbie-külastaja pidi pileti eest maksma ligi 70 eurot, EAS andis kontserdi video tegemiseks 300 000 eurot ja Tallinna linn veel 90 000 eurot lisaks. Võib-olla siis seetõttu öeldi lavalt nii sageli Eesti ja Estonia? Ja ega need toetussummad ole raisatud, sest vaatamata labasustele suure noku ümber on Robbie tegija ja selles klassis muusika tarbijaid on kümneid miljoneid.

Paides toimunud arvamusefestivalil tekkis grupiteraapia tunne juba esimese tunniga. Jah, jutt ja mõtted olid juba tuttavad, aga ikkagi oli põnev näost näkku ja silmast silma arvamusi vahetada. Sajad kohalviibijad toetasid üksteist, et me taeva pärast ei väsiks urgitemast ja arutlemast. Festivali teisel päeval sai selgeks, et osalejate seast on puudu poliitilised heeroosed, kellega südamest südamesse arvamusi vahetada. Ju on meie erakondade suurkujudel turvalisem osaleda kinnistel grupiteraapiatel *à la* parteikongressid ja juhatuse koosolekud ning valitud publiku kestvaid kiiduavaldusi nautida.

Tartu laululaval sai aga järjepideva kinnituse tõsiasi, et (öö)laulupidu on küll koht, kus ministritel sobib oma rahvaga koos istuda ja hardunult sinimustvalget hõljutada. Üritus ise oli võimas ja mõistetamatuks jääb nurin, et kõik soovijad ühislaulmisele ei mahtunud. Tule taevas appi, kas see on koht, mille üle nuriseda? Ainus lahendus, kuidas publiku hulka reguleerida, on üritusele pileteid müüa. Arvepidajatele teadmiseks, et üleva ja teraapilise koosolemise korraldamiseks kulus 250 000 eurot meie raha.

Ja siis oli veel üks pidu. Hulk valitud inimesi oli 20. augustil koos presidendi juures roosi aiast. Pidulikul ja sundimatul koosolemisel meenutati, kuidas ikka omal ajal sai oldud ja tehtud. Positiivne teraapia, kinnitamaks, et kõik need, kes omal ajal kõige riskisid, tegid seda õige asja pärast.

Omaette punutise üritusi pakkus tähtpäeva puhul tallinlastele ka Edgar Savisaare meeskond - suuremaid ja väiksemaid tähistamisi oli üle linna. Paraku jäi ikka kumama püüd summutada lähenevate kohalike valimiste eel valusat rebendit, et pealinnas tehakse nende võitja Lasnamäe valijate häältega. Piinlik on juba, et sellisel moel keeleruumi valides ja rõhuasetusi sihtides kunagisi vägitegusid meenutatakse.

Ei mäletagi, et pärast iseseisvuse tagasivõtmist oleks augustis olnud inimeste koosolemise võimalusi nii rikkalikult kui tänava. Optimist leiaks, et see on tore, kui on nii palju inimesi, kel ei ole Eesti riigist ükskõik. Künnikud ja paadunud pessimistid panevad kõik muidugi lähenevate valimiste süüks.

Janek Luts

ERNITSA MAAILM

SAHINAD JA HÜÜDED

SEEWALDI LIPUTAJA Paldiski maanteel Seewaldi psühhiaatria haigla kõrval metsas käib aeg-ajalt palja ülakehaga härrasmees, kes jälgib tähepanelikult palatiaknaid. Kui aknale saabub mõni naispatsient, siis paljastub ka alakeha ning mees hakkab endaga tegelema. Haiglasse suletud naised on vabaduses liikuvast meeshaigest väga häiritud.

PANGAD KARDAVAD USA KLIENTE Mitu Eestis tegutsevat finantsinstitutsiooni on riputanud kodulehele üles teate, et nende kodulehel olev info ei ole mõeldud USA kodanikele ega "ka neile teiste riikide kodanikele, kes resideeruvad ajutiselt või alaliselt USAs". Sellise märkuse leiab **Danske Banki** ja **Danske Capitali** kodulehelt, **Nordea** pank astub koguni sammu kaugemale ja ähvardab, et "ükski Ameerika Ühendriikide alaline elanik või teiste riikide elanikud, kes on ajutiselt asunud elama Ameerika Ühendriikidesse, ei tohi osta Nordea või Nordea fondide tooteid ja teenuseid". Finantsasjatundjad nimetavad põhjusena hirmu tüli ees, mida võimsad Ameerika järelevalveorganisatsioonid oma kodanike kaitsmisel tekitada võiks.

SIGARETID KAOVAD MÜÜGILT Mitu Tallinna kesklinna kioskit, baari ja ööklubi, mis veel hiljuti sigarete müüsid, on suitsude turustamise lõpetanud. Tallinna südames on öösel vaid mõned paigad, kust suitsu osta. Kaupmeeste põh-

jused on kuuldavasti majanduslikud, sest suitsupaki müügit teenitakse vaid sente ning kui klient maksab pangakaardiga, võib kaupmees suisa miinusesse jääda. Rahandusministri andmeil maksis Eestis mullu keskmine suitsupakk 2,62 eurot, sellest 1,71 eurot oli otse riigile minev aktsiis. Seega pidid tootjad, vahendajad ja müüjad jagama omavahel vaid 91 senti paki kohta.

KIHNUS KÄIS "LINNUSÕDA" Kihnu saarel löid nädalavahetusel kired lökkele, kui grupp väljast tulnud jahimehi andis eraomandisse kuuluva te saarekeste peal lindude pihta tuld. Luba eramaal jahti pidada neil kohalike teada polnud. Kas oli tegu lätlaste ammuse unistusega endale paar saart vallutada või olid kohal itaallastest pardijahimehed, kihnlased öelda ei taha. "Lahendamise selle jama ise ära," ütleb **Arvo Täil** Kihnu tuletornist.

TÄPSUSTUS Pärast eelmises EEs ilmunud artiklit "Krematoorium haigla õue peal?!" saabus PRIA pressiesindaja **Maris Sarv-Kaasiku** meil, kus juhatakse tähelepanu, et lause "PRIA inspektor käis kohal, kuulas ja uuris ja leidis, et koht on surmude tuhastamiseks igati väärikas..." pole õige. Kaasik: "Tõde on, et PRIA inspektor ei ole kordagi käinud toetuse määramise otsustamise eel kohapeal kohta uurimas, samuti ei tegele meie inspektorid kavandatava objekti asukoha "vääriskuse" hindamisega."

Soome esimese satelliidi valmistamist juhivad eestlased

Eestlasest teadusdoktor **Jaan Praks** (pildil) juhivad Helsingis Aalto Ülikoolis tudengirühma, mis toimetab kolmandat aastat projekti Aalto-1 kallal. Sellest peaks saama Soome esimene satelliit, mis jõuab parimal juhul orbiidile 2014. aasta lõpuks.

"Minu jaoks on see kindlasti elu huvitavim projekt," tõdeb Praks, kui tutvustab Ekspressile oma töölusid Aalto laborites. "Teadlasena on mul kogu maine ja karjäär kaalul."

Praks on Aalto-1 projekti sisuline juht ja initsiaator. Ta töötab õpetajana ülikooli raadiotehnika osakonnas ning juhendas tänava kevadel näiteks kaheksat lõputööd korraga. Praks ütleb tudengitele, mida on vaja Aalto-1 projekti jaoks teha, ning koordineerib paralleelselt veel teistki satelliidiprojekti Aalto-2. Aalto-1 formaalne vastutav juht on peatselt pensionile jääv kosmosetehnika professor **Martti Hallikainen**.

Kehrast pärit, kuid juba 1996. aastast perega Soomes elav Praks võttis tudengitega nõuks satelliit ehitada kolm aastat tagasi. "Tahtsime teha midagi tõeliselt huvitavat. Alustasime nullist ja suure entusias-

miga. Täna on projektiga seotud juba ligi sada üliõpilast, lisaks mitu Soome firmat ja instituuti," ütleb Praks.

Soome on Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) liige olnud juba ligi kaks aastakümnet, aga päris oma satelliiti soomlastel veel kosmoses pole. (Eestlastel on seejuures vastupidi: satelliit on, aga täisliikmesust veel mitte.) Esimesed algatused ehitada tudengitega väikeseid satelliite tekkisid Helsingis juba 1990ndate alguses ja soomlased olid sel alal pioneerid. Siis aga tuli masu peale ja projektid jäid pooleli.

Aalto-1 on mõtmetelt kolm korda suurem kui eestlaste ESTCube-1; nagu oleks kolm kuubikut üksteise otsa laotud. Nanosatelliit viiks kosmosesse mitu Soomes valmivat mõõteriista, teiste hulgas uudse spektromeetri, radiatsioonimõõtja ja elektriline päikesepurje. Meile juba tuttav päikesepurje on ka Eesti satelliidil, kuid soomlased kavatsevad seda testida nn plasmapidurina, et tuua satelliit vajadusel ka orbiidilt alla. Osa Aalto-1 plasmapidurist valmib seejuures Tõraveres, ESTCube'i meeskonna käe all.

Vaata videoklippi digilehest ajaleht.ekspress.ee

FOTO WIKI.AALTO.FI/DISPLAY/SUOMISAT/GALLERY

FLÄSH!

NB! Tähelepanelik lehelugeja! Kui sa pildistasid midagi märkimisväärtset, uudislikku, üllatavat või naljakat Eesti või eestlaste kohta – saada oma parim pilt meile! Eesti Ekspressi paberväljaandes avaldatud FLÄSH-i saatjale maksame honorari 65 eurot puhtalt kätte. Pildid palume saata aadressil ekspress@ekspress.ee. Ekspressil on õigus fotot kasutada kõikides ASI Eesti Ajalehed paber- ja digiväljaannetes.

FOTOD WWW.KV.EE/ANDRES PUTTING

SKYPE'I MEHE MILJONIVILLA: Ilmselt kõige vähem edev Skype'i eestlasest asutaja arvutiinsener Priit Kasesalu ostis tänavu aprillis Kakumäel Umboja tänaval uhke villa. 430ruutmeetrist, kuue toa ja ligi 2000ruutmeetrise krundiga eramut, mis valmis 2001. aastal, müüdi 900 000 euroga. Ekspress kirjutas Skype'i algusaastate loos Kasesalu kohta, et ta on väga tagasihoidlik ja vaikne inimene, suur arvutimängude fänn ja neid mitu ka ise teinud. Kui vanasti oli Kasesalu tüüpiline pika patsiga eraklik IT-mehe, siis Skype'i müügi järel tegi ta väliselt läbi totaalse muutumise: võttis kaalus tublisti alla ning ajas patsi maha. Kasesalu on ainuke Skype'i asutajate ringis, kes tänaseni aeg-ajalt Skype'i heaks töötab.

guud

OLAV EHALA
"ARABELLA"

Ehala kirjutatud laulud lastemuusikalile "Arabella" on

vanameistri järjekordne panus Eesti muusika klassikasse. Järgmised etendused Ugalas juba detsembris!

ANSAMBEL KÖRSIKUD Kolm megamuhe-dat tüsedat laulumest on olnud selle suve ülalatushitt nii suvetuuride seas kui plaaditurul. Kes ei tahaks neid endale kallistamiseks koju?!

bääd

EMT 3G JA 4G
Konkurente üle trumbata püüdes tõmbas EMT oma

sidekanalid umbe. Rääkigu nad, mida tahes, nende G-d ei tööta nii, nagu e-riigis peaks. Eriti mõttetult bääd.

EESTI MEREPÄÄSTE Nagu nädalaid karil kiikunud Blue Sirius öelda võib: "Olematu."

NÄDALA SÖNA

Enekas

Pidu-ja Robbie-nädalal me enesetappudest ei räägi. Just seda, enesetappu, enekas siiani tähistas. Nüüd aga on kaunis sõna saanud endale veel ühe tähenduse: enekas ehk endast tehtud foto, pildistamisvahendiks nutitelefoni või tahvelarvuti. Enekatest kubes kogu sotsiaalmeedia. Andunud enekafännid ei söö lõunatki ilma endast ja supist enekat tegemata.

Vt ka selfie, Enel Eha, ENE, ENEKE, "Autoportree seotud kõrvaga", "Autoportree silmusega", eneserahuldamine, masturbatsioon, nartsissism, nartsiss, ennäe!

Politsei juhi sõnavõtt ärritas naisi

Põhja prefektuuri isikuvastaste kuritegude talituse juht Rait Pikaro avaldas Delfis, et vägistamisjuhtumite puhul on ohvriks langenud naine üldjuhul "tarbinud alkoholi ning kaotanud mõistliku ettevaatlikkuse ja kontrolli oma tegutsemise üle".

Pikaro jõudis arvamusele, et "tihti ei pruugi sellised seksuaalvahekorrad olla mehe poolt üldse pahatahtlikult pealesurutud", ja soovitas potentsiaalsetel vägistatavatel "piirata alkoholi tarbimist ning mitte võõraga kaasa minna".

Inimõiguste Keskuse võrdse kohtlemise ekspert Kadi Viik (pildil) hakkas sellise suhtumise vastu Facebookis protestialkirju koguma. "Süü ja vastutuse veeretamine vägista-

FOTO TIIT BLAAT

mise ohvritele on vale. Eriti kohatu on seda kaanonit esitada politseil, kelle poole ohvrid abisaamiseks pöörduma peaksid. Vägistamist ei põhjusta naised, kes joovad alkoholi, kannavad liibuvaid pükse või liiguvad võõras seltskonnas. Vägistamist põhjustavad vägistajad," selgitab Viik.

Petitsioonile pealkirjaga "Kodanike pöördumine PPAsse seoses Delfile antud intervjuuga" andis paari tunniga allkirja enam kui sada inimest, teiste hulgas näiteks Imbi Paju, Laine Randjärv ja Rein Raud. Umbes 20% allakirjutanutest olid mehed.

Seitse aastat ÜRO inimõigusküsimustega tegelenud ja majandusteadlase haridusega Viik sai petitsiooni ärasaatmise järel prefekt Kristian Jaanilt kutse tulla politseisse vestlusele.

Reinsalu poeg lähetab eestlasi USAsse

Suurärimees Margus Reinsalu poeg Oliver Reinsalu otsib koos kompanjon Sten Dubiniga sponsoreid, kelle toel saata vähemalt kümme eestlast heategevuslikus korras USAsse. Lähetatud osaleksid kaheksanädalasel intensiivkursusel ärikoolis Draper University of Heroes, mille asutas Silicon Valley riskikapitalist Tim Draper.

Programmi hind ühele on 9500 USA dollarit, sisaldades nii õpinguid, majutust, sööke kui ka kõiki lähetusi. Reinsalu ja Dubin läbisid selle programmi esimeste eestlastena tänavu kevadel ning oskavad seda tulevikukangelaste vormimise ettevõtmist soojalt soovitada.

Programmis annavad loenguid ettevõtlike superstaarid Elon Musk (Tesla Motors, SpaceX), Tony Hsieh (Zappos), Eesti juurtega riskikapitalist Steve Jürvetson jt. Reinsalu ja Dubin treivad Silicon Valleys ka juba oma idufirmat nimega Paradox Innovations.

Glebova toetas homosid

USA geist iluuisutaja Johnny Weir teatas intervjuus CBSile, et ta ei karda Sotši olümpiamängudel arreteerimist. "Kui mind vahistatakse, siis olgu nii," ütles ta.

Mis on selles siis erilist? Eri-liseks muudab olukorra Weiri sõbranna Jelena Glebova. Eesti parim iluuisutaja võttis esimese Eesti sportlasena paljusid pahandanud Venemaa homoseksuaalsuse propageerimist keelava seaduse vastu sõna. "Me oleme jääl kõik samasugused. Pole vahet, kas oled homo- või heteroseksuaal. Me võistleme omavahel ja näitame, kes on meist parim iluuisutaja," vahendab CBS Glebova sõnu.

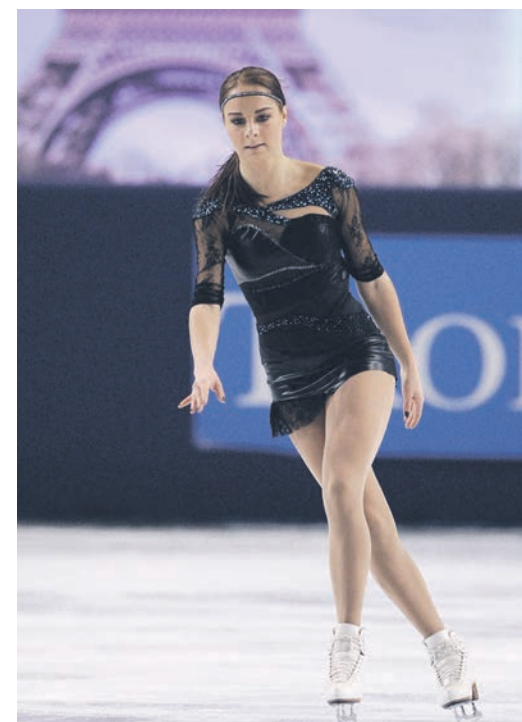

FOTO SCANPIX

Siseminister

Ken-Marti Vaher

pole nõus väidetega, et Eesti on muutunud politseiiriigiks. Varsti lubatakse kodanikel rahumeelsel piknikul koguni klaas veini juua, lausub ta.

FOTO VALLO KRUISEER

Krister Kivi

krister.kivi@ekspress.ee

Siseministeriumisse ei pääse niigi keegi ilma identifitseerimis-kaardita, kuid kui lähenema hakkab ministri kabinet, ei piisa enam ühest kaardist - külaline saab rinda veel teise- gi, millega ukse juures piiksutada tuleb.

“See siin on paik, kus on võimalik töödelda riigisaladust,” selgitab minister Vaher kahe kaardi vajadust oma suures ja justkui varje täis töötoas. Kui küsida, mil- lal viimati riigisaladusi töödelda tuli, kõ- lab vastuseks “Heh, iga nädal!” - üllatu- nud, kuid samas mitte just lõbustatud turtsatus, mis kordub usutluse jooksul veel mõnelgi korral.

Intervjuusoov sai alguse, kui ajakir- janduses ilmus teie lause, et Eesti on “võtnud tarvitusele abinõusid” välti- maks islamiradikaalide siia saabumist. Millised need abinõud on?

Euroopa riigid on teinud tõsist koostööd vägivaldse islamiga seonduvate riskide kaardistamiseks. Üldine hinnang on see, et Eestis on islamikogukond rahumeel- ne ja koostööaldis ning äärmuslike vaa- detega isikuid siin ei ole. Kõigel hoitak- se silma peal, aga täpsetest meetoditest ma rääkida ei saa. (Vaher mõonab hetk hil- jem siiski, et siseministeriumis töötab radi- kaalse islami monitoorimiseks araabia keele äraõppinuid.)

Samas, probleem ei ole kunagi islam, seda peab kohe ütlema. Probleem on see, kui usuga looritatakse vägivaldsust.

Kui paljudele on Eestisse sissesõidu keeldu kohaldatud just radikaalsete is- lamivaadete tõttu (sissesõidukeeld on umbes 3000 inimesel - aut)?

Ma ei tea peast seda numbrit, aga ta ei ole kindlasti mitte suur.

Mismoodi saaks Eesti realselt hoida eemal neid islamiradikaale, kes, spe- kuleerime, otsustavad rentida bussi ja Hollandist siia sõita? Mulle näib, et po- le ei võimalusi ega vahendeid ...

Ma ei näe põhjust, miks Hollandi radi- kaalid peaksid valima oma sihtmärgiks just Eesti.

Iga nädal jõuab Euroopasse, ennekõike Itaaliasse ja Maltasse, sadu põgenikke

Minister Vaher pagulasi Eestisse

Aafrikast. Mida on Eesti teinud selleks, et täita oma moraalsel kohust Euroopa Liidu riigina selle probleemi lahendamiseks?

(Taban ohke, justkui läheks kuskil nurgas vii- mast sekundit tühjaks jalgpallikumm.)

Eesti riik on osalenud Euroopa Liidu pro- jektides ennekõike sellega, et oleme and- nud ekspertnõu ja ka tehnilist abi, näi- teks üks meie lennuvahend on viibinud Vahemere piirkonnas, et aidata lahenda- da seda probleemi, millele te viitate. See on meie kui pisikese riigi panus.

Kuid Malta, veelgi pisem riik, ootaks ilmselt seda, et EL aitaks põgenike- koormust kanda ...

Jah. Ja see on puhtalt vabatahtlik otsus iga liikmesriigi puhul. Eesti seisukoht on, et me ei võta vastu sellisel kujul põ- genikke.

Miks?

Ei jaga solidaarsust, te mõtlete?

Üks põhjus on see, et me veel päris märkimisväärse aja - arvan, et vähemalt ühe põlvkonna - ravime kommunistliku koloniseerimise haavu! Meil on jätku- valt ligi 90 000 kodakondsuseta isikut; kui oleme kunagi suutnud selle mingil- gi kujul lahendada ja neid isikuid, nende

järeltulijaid mingilgi määral lõimida, siis ... on isegi hästi.

Euroopa Liidus on ainult üks riik li- saks Eestile, kus mittepõlisrahvusest isi- kud moodustavad peaaegu kolmandiku elanikkonnast - see on Läti.

Te olete ise puhas eestlane?

Mmm ... (köhkleb paus) Kes on “puhas eestlane?”

Geneetiliselt puhas. Selline, kelle isa- ja emaliin ulatuvad sajandite taha nii, et pole segatud võõra verrega.

Heh-heh-heh! (Röömutu ja kuivapoolne naer kõlab taas.) Kui ühe rahvuse esindajaid on jäänud pärast sõda alles alla saja tuhan- de, siis ütlevad teadlased üldiselt, et sel- lise rahvuse säilimine on ime. Aga eest- lastega on see juhtunud isegi kaks kor- da, pärast Põhjasõda ja Liivi sõda. Eesti on üle elanud säärast traagikat ja kannatu- si, et on väga keeruline öelda, kes on puh- tavereline eestlane. Kuigi peab ütlema, et jah, viimastest põlvetest minu vanava- nemad on tõesti olnud rahvuselt eestla- sed.

Millest on tingitud see, et Eesti naised eelistavad küllalt sageli abielluda araa- bia meestega?

Ee ... Tjaa. Seda peab mõnna, et nii-öel- da konvertiitide arv Eestis on kasvanud. Samas on need numbrid on väga väike- sed, marginaalsed, arvan, et räägime sa- dakonnast inimesest. /---/ Võib-olla oleks vaja uuringut, et teha selgeks, miks Ees- ti kodanikust naine valib endale araa- bia mehe. Seda peaks tõenäoliselt küsi- ma teadlastelt.

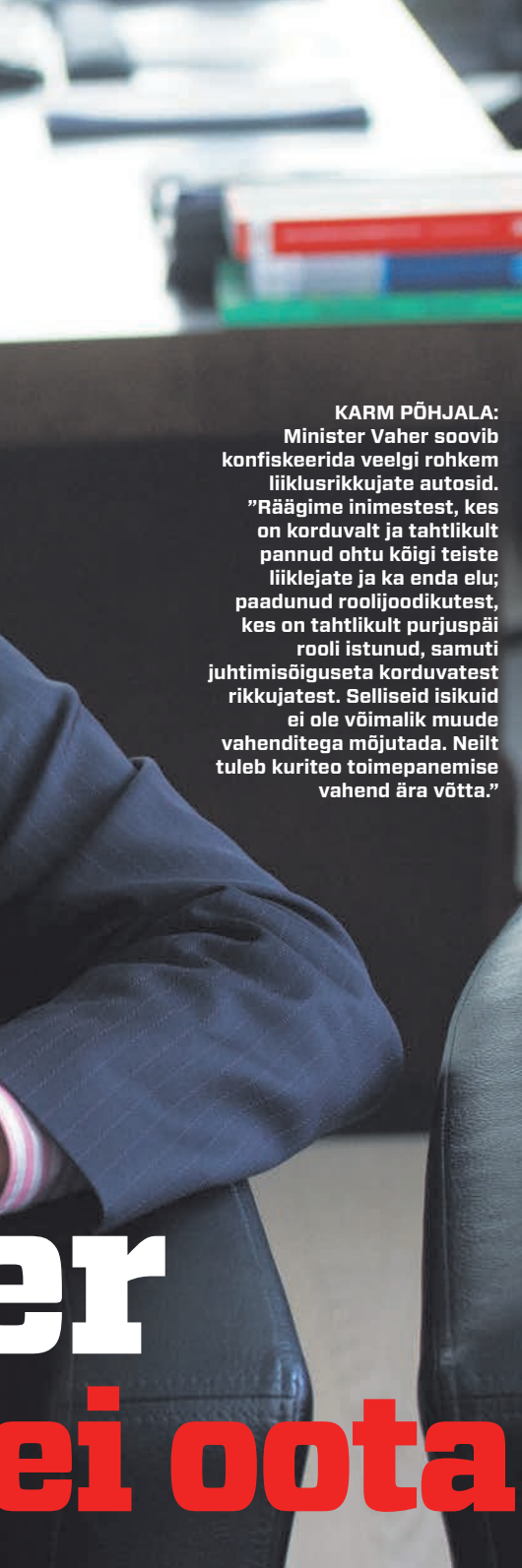
Kuid kas neil paaridel, kus üks pool on pärit väljastpoolt Euroopa Liitu, araa- bia maadest, on lihtne lõimuda? On mi- nisterium teinud kõik, et neil paaridel oleks Eestis lihtne olla õnnelik pere- kond? Või on tehtud pigem kõik, et see poleks lihtne?

Perekondade ühinemine on peamine ela- mislubade andmise põhjus. Arvan, et sel- les mõttes oleme tavapärane euroopalik õigusriik. Üldine põhimõte on, et pere- kondadel peab olema võimalik ühineda.

(Suur pommidega seinakell hakkab siinko- hal täistundi tähistades lööma, süngelt ja vas- tuvaidlematult.)

Aga põhimõte on ka see, et elamislu- ba antakse vaid neile, kelle tegevus ei ole ohuks avalikule korrale.

Nii et on olnud juhtumeid, kus elamislu- ba pole antud?

KARM PÕHJALA:
Minister Vaher soovib konfiskeerida veelgi rohkem liiklusrikkujate autosid. "Räägime inimestest, kes on korduvalt ja tahtlikult pannud ohtu kõigi teiste liiklejate ja ka enda elu; paadunud roolijoodikutest, kes on tahtlikult purjuspäi rooli istunud, samuti juhtimisõigusega korduvatest rikkujatest. Selliseid isikuid ei ole võimalik muude vahenditega mõjutada. Neilt tuleb kuriteo toimepanemise vahend ära võtta."

er ei oota

toiminguid ja inimeste eraelu riivamisi saab teha ainult väga erandlikel juhtudel. Mis puudutab PRISMi juhtumit, siis on Euroopa Liit - ja ka Eesti - nõudnud USA-lt ühemõttelisi selgitusi.

Kui palju töötab siseministeeriumi haldusala inimesi, kelle põhitööks on pealtkuulamine?
See on selline informatsioon, mis on kaitstud riigisaladusega.

Aga teil töötab inimesi, kelle põhitööks on pealtkuulamine?
Põhitööks ... Kindlasti on inimesi, kes viivad kohtu loal ellu ühe või teise jälitus-toimingu rakendamist.

Kui mitu meiliaadressil teil endal on?
Kasutan Gmaili, kasutan hot.ee oma, kasutan ametlikku meiliaadressi. Päris mitu on, ütleme nii.

Kas arvestate võimalusega, et keegi teine võib jälgida teie meilivahetust?
Kui otse öelda, siis tegelikult ei arvesta! Ma peaks väga arusaamatuks, kui hakataks sadade tuhandete, võib-olla miljoni-te inimeste meilivahetust kontrollima, et leida sellise absoluutse kirvemeetodiga mingeid riskikohti.

Kui me arvame, et kuskil on olemas mingid superserverid, mis suudavad jälgida kümneid miljoneid maailma elanikke, siis, võttes arvesse Euroopa majandusseisu, ei näe ma ressursi, kuidas seda kõike oleks võimalik ellu viia. (Paus) Eestis kindlasti mitte.

Üldine põhimõte on see, et umbes 1% kriminaalasjades viiakse Eestis läbi jälitustegevust. See tähendab 400-500 kriminaalaja aastast. Nendest 70% on omakorda narkokuriteod, rasked narkokuriteod.

On väidetud, et Res Publica tahtis 1990ndatel alustava erakonnana marihuaanat legaliseerida.

Ei! Ei! Sellist asja küll ei ole, et alustava erakonnana me oleks tahtnud kanepit legaliseerida! Kindlasti mitte!

Samas, uimastite tarvitamine ei ole meil kriminaalselt karistatav. Eestis, erinevalt näiteks Soomest, on tegemist väärtetega, mille eest on küll võimalik mõista rahatrahv või ka arest.

2011. aastal mõisteti Eestis 4,5aastane reaalne vanglakaristus inimesele, kes kasvatas kanepitaimi. Kas see ei lähe vastuollu teie õiglustundega - mõisteti karistus, mis on ilmselt karmim, kui on mõningatel juhtudel mõistetud tapmise eest?

Eesti uimastipoliitika lähtekoht on selles, et nende suhtes, kes annavad uimasteid teistele edasi ja tegelevad nende tootmisega suures koguses, on seadus karm! (Sünge hõlaga seinakell hakkab siinkohal taas lööma ja keskaegse kirikukella kõma täidab kogu toa - aut). Ja ta on range! Minu hinnangul peab nii olema, sest see annab väga selge signaali, et palun ärge levitage neid sõltuvusaineid, mis tekitavad kahju ennekõike noorte seas. Need on ained, mis võivad saata korraga hauda paljud inimesed. IRLi ettepanekul tõsteti 2004. aastal raskete narkokuritegude ülemmäära eluaegse vanglakaristuseni.

Mida küll ei ole mõistetud kellelegi!
Aga see on toonud kardinaalse muudatuse karistuspoliitikas. 2002. aastal - võtke lahti toonased lehed - ei ületanud karistused raskete narkokuritegude eest 3-5 aastat. Nüüd on kokkuleppemenetluses olnud reaalne vangistus 17 aastat. Narkokurjategijad juba kardavad siin vahele jääda. Oleme üks kümnest Euroopa riigist, kus ülemmäär on eluaegne!

Mis te arvate, kui palju on teie tutvusringkonnas inimesi, kes kanepit pruugivad? Valitsuskabinetis?
(Paus) Ma arvan, et null!

Te ise ei ole kunagi marihuaanat proovinud?
(Hingestalt) Mitte kunagi elus ei ole ma proovinud ühtegi uimastit, mitte ühtegi!

Mis puudutab kanepit, siis muidugi on maailmas elav debatt sel teemal ja kui ma ei eksi, siis USAs lisandus sel aastal kaks osariiki (*Colorado ja Washington - aut*), kus see legaliseeriti. Kuid mina olen näinud uuringuid, mis väidavad, et kanepi legaliseerimine toob kaasa kõige tõsisema mure seoses sellega, et alaealiste hulgas tarvitamine suureneb.

Tahame teha kõik, et uimastite tarvitamine Eestis väheneks; et see protsent väheneks ennekõike noorte seas!

Aga ... miks?
Et vähendada sõltuvustest tulenevaid kahjusid! Sõltuvustest tulenevad kahjud lähevad äärmiselt kalliks maksma, need on inimeste jaoks vägagi traumeerivad ja

"Ma ei näe põhjust, miks Hollandi radikaalid peaksid valima oma sihtmärgiks just Eesti."

võõrutavad ennekõike neid isikuid, kes on sõltuvustele altimad, normaalsest pereelust, tööelust ja haridusteest. (Pisut paetiliselt) Ma ei taha mitte kellelegi soovida sellist elu!

Nii et te ei pea tõenäoliseks, et Eesti legaliseeriks kanepi?
Ei pea tõenäoliseks. Minu hinnangul ei too selline samm ühiskonnale kasu.

Ka alkoholi tekitavad kahjud Eestis on ebanormaalselt kõrged. Kui aastast kaotab alkoholi tõttu elu 1500 inimest, siis on see väga tõsine probleem. Ma ei näe põhjust siia teise legaalse sõltuvusaine juurdetoomiseks.

Kas olete ka ise alkoholiga liialdanud?
Kunagi olen. Arvan, et alkoholiga on liialdanud päris paljud inimesed tõenäoliselt just nooremast peast.

Mis teid tõukas sellele teele?
(Küsimusest täiesti mööda vastates) Aga need on olnud ... no sisuliselt ainult ükskaks juhtumit, kui ma võin öelda, et "läks pisut liiale!"

Aga ikkagi - mis on põhjused, mis meid tõukavad reaalsusest põgenema?
Inimeste motiivid on erinevad. Üks väga

tõsine on muidugi perevägivald. Noortel, kes on häiritud pereelust pärit, on kalduvus säärasele eskapismile märksa suurem. Ja teiseks põhjuseks on muidugi soov saada tugevamaid elamusi. Ehk on koguni teatud hingelist otsimist sellesse pühendatud.

Vandeadvokaat Glikman imestas hiljuti, et miks peab olema trahvitav, kui täiskasvanul avalikus kohas õllepudel näpus on. Milliseid väärtusi me kaitseme, kui näiteks pargis klaasi veiniga piknikku pidades politseile vahelejäämist karta tuleb? Mida tunnete, lugedes mõtteid, et Eesti on muutunud puritaanlikuks riigiks, ehk isegi saudi-araabialikuks?

Parafraaserides Margaret Thatcherit: tunnete asemel huvitavad mind enam ideed ja mõtted. Kui aga küsite tunde kohta, siis tunnen hämmingut selliseid hinnanguid kuulates. Silte meie riigi kohta võib vabas ühiskonnas igauks oma arnägemise järgi kleepida, kuid tõsiseltvõetavamalt kõlavad need hinnangud, mis tuginevad faktidele.

Mis puutub avalikus kohas alkoholitarbimisse, siis vastuvõetud, aga veel jõustumata korrakaitseaduse alusel on tulevikus üldise keelu asemel nimetatud konkreetseid paigad ja nende ümbrused, kus alkoholi tarbimine ei ole lubatud. Need on koolid, lasteasutused, ühiskondlikud, haiglad, lasteüritused. Rahu-meelsel piknikul või väljasõidul on klaasi veini joomine lubatav.

Tihti üsna meelevaldselt tõlgendatud mõiste "politseiirik" tähendab, et politsei ei lähtu oma tegevuses seadustest, kuritarvitab massiliselt talle antud sunnijõudu ja on üks totalitaarse riigivõimu kindlustamise alustala. Kasutada sellist hinnangut tänase Eesti politsei kohta on täiesti absurdne.

Kindlasti töötab politseis palju tublised spetsialiste ja ühiskond on muutunud turvalisemaks, kuid kas politsei ei kaldu ühiskonda "heakorlastama", ilmutades hoolimatust nende teatavate subtiilsete vabaduste ja väärtuste vastu, mis on läänemaailmas rohkem kaitstud? Olen näinud, kuidas politseinikud hoiavad kinni vanaprouat, kelle süü seisnes selles, et ta püüdis punase tule ajal üle tee bussi peale lipata. Tean juhtumit alkoholijoobes kodanikuga, kes kodumaja ees parki magama jäi - ta suruti näoli mulda ja löödi, käed raudus, kongi sellise jõuga, et veri hiljem kolmest haavast üle näo nirises. Isegi see, kui lugeda lehest, kuidas politsei pidas kinni "ebaausas tegevuses" ehk rahaküsimises kahtlustatud "Rumeenia kodanikud" - kelle dokumendid, nagu selgub, "olid korras" ja kes hiljem ikkagi lahti lasta tuli - , tekitab küsimuse, kas kinnipidamine ja vabadusevõtmine per se pole meie politsei jaoks muutunud liiga lihtsaks sammuks?
Kui inimene leiab, et politsei on käitunud temaga ebaõigesti, tuleks tal igal juhul teha selle kohta avaldus ning politseis algatatakse ametkondlik juurdus. Praegu kaevatakse edasi 1-2% väärtedest, mis näitab, et 99 inimest 100-st tunnistab enda, mitte politsei ebaõiget käitumist.

Andrei Hvostov

Egiptus – teotahteliste lollide polügoon

Egiptuses segadust ja kodusõjahõngu külvavast Muslimite Vennaskonnast on teada seda, et tegemist pole mingi uue nähtusega, mis oleks tekkinud pärast New Yorgi kaksiktornide mahaõitmist.

Vennaskond asutati Egiptuses juba 1928 ning see levis kiiresti üle kogu islamiilma. Et see asutati just Egiptuses, ei ole kindlasti juhus. Ühe araabia vanasõna järgi on nende maailma süda Süüria (sügav ohe!) ning pea Egiptus (veel üks ohe!). Egiptuse islamiõppeasutused on olulised, sealt saavad alguse uued liikumised ja kõikehaaravad ideed. Vennaskonna juhtidee on selge: maailm on kimpus arvutute probleemidega ning lahenduseks saab olla vaid islam.

Seega, kui meie lähtume **Samuel Huntingtoni** kunagisest teesist, et tsivilisatsioonide sõjas on “islami piirid verised” ehk et see maailmausund tekitab probleeme, siis vennaskond näeb asja täpselt vastupidi – maailm on ise probleem, islam on lahendus.

Nii vägeva ja kõikehõlmava ideega inimeste ühendust ei murra ega hirmuta. Me ei tea, kas Egiptuses võimu võtnud sõjaväelased tegelikult ka loodavad oma vastase hävitada. Pigem on eesmärk ta maha suruda ja võib-olla hiljem ühel või teisel moel riigi valitsemisse kaasata. Sest liikumist, mida toetab hinnanguliselt kolmandik elanikkonnast, ei saa eirata. Sellise ignoreerimise hinnaks oleks kodusõda ning Süürias.

Muidugi on lihtne öelda, et kolmandik on vennaskonna poolt. Keeruliselt teeb Egiptuse olukorra see, et ülejäänud elanikud on jällegi vennaskonna vastu, ja seda raevukalt. Tõenäoliselt on selle taga hirm, et kui islamistid võtavad riigi üle, siis ehitavad nad üles šariaadil põhineva ühiskonna. Koraan on kindlasti võimas ja vägev raamat, kuid seal antud juhised ei klapi tänase maailmaga (mis on vennaskonna veendumusel tänase maailma häda).

Jättes üldise kõrvale ja minnes üksikasjade juurde, tuleb küsida, kes ajab millist rida Egiptuses ning väljaspool seda.

Kui Egiptuse sõjaväelased kukutasid poolteist kuud tagasi riigi seadusliku presidendi **Muhammad Mursi**, kes sai (täiesti demokraatlike valimiste järel) võimul olla vaid aasta, siis võis neid kannustada hirm omaenda tuleviku pärast.

Sõjavägi pole Egiptuses lihtsalt sõ-

javägi. See on ka majandusjõud (väidetavalt on kolmandik riigi majandusest sõjaväe käes), lisaks poliitiline ja administratiivjõud. Pooled kuberneridest on endised sõjaväelased. Kindralitel on oma huvid ja eesmärgid ning need on teistsugused kui vennaskonnal. Sõjaväelased võisid karta, et kui vennaskond võtab ühiskonna lõplikult üle, siis tõmbavad nad kindralitel mugavad tugitoolid tagumiku alt ära.

Kuna kristlasi on Egiptuse elanikest tervelt 10 protsenti ehk 8-9 miljonit inimest, siis tähendaks arveteõendus nendega tõelist humanitaarkatastroofi.

Edasi Egiptuse liberaalne haritlaskond. Kasutades demokraatliku põhiprintsiipi sõnastust inglise keeles “one man, one vote”, lisatakse araabia maailmas vennaskonnataoliste parteide ja liikumiste meetodeid iseloomustades piirang “... one time”.

See tähendab seda, et vennaskond või Taliban või Hamas võivad tulla võimule igati legitiimsete ja demokraatlike valimistega, kuid olles juba võimul, ei pruugi nad uusi valimisi korraldada (ja miks peakski, kuna Koraanis pole sellisest lääne väljamõeldisest sõnagi.)

Haritlaskonnale

selline “one man, one vote, one time” ei meeldi. Seega pole imestada, et Egiptuse sõjaväelaste ja Egiptuse islamistide praeguses konfliktis on haritlaskond ja edumeelsed linlased sõjaväe poolt. Kusjuures jäägitult – üdini liberaalsed ja humanistlikud intelligendid võivad ka sõjaväelaste kõige karmimad meetodid heaks kiita. Meeleolu näikse olevat selline, et “kas meie neid või nemad meid, aga üks meist peab kaduma”.

Edasi **Barack Obama**. Ta on tõsiselt plindris. Vennaskond tuli demokraatlikult võimule ning järelikult peaks USA president konfliktis neid toetama. Seda ta ei tee, sest vennaskonna põhimõtted ei ole demokraatliku maailmaga ühitatavad. Obama ei saa riigipöörde teinud Egiptuse sõjaväelasi toetada, kuid teeb seda vaikumisi ometigi. Ent mitte selgesõnaliselt. Obama käitumine on ajanud raevu kõik egiptlased – mõlemad konfliktipoled leiavad, et USA on nad hätta jätnud.

Edasi Iisrael. Ka seal ollakse seda meelt, et konfliktis pole ühtegi “pairossi”, aga kui kahest halvast valida, siis peaks kindlasti eelistama sõjaväelasi. Nende puhul on mängureeglid teada.

Sõjaväelaste (faktiliselt) juhitud Egiptusega sõlmisid juudid inimpõlv tagasi rahulepingu. President **Anwar Sadati** ajal loodud külm rahu saab kesta vaid sõjaväelaste tahtel. See-

ga on Iisraeli eelistus selge. Nagu see iisraellaste puhul ikka on, ei jäta nad kasutamata oma mõjuhoobasid Washingtonis, püüdes Valget Maja soovitud suunas kallutada.

Edasi Ameerika vabariiklased, Obama poliitilised konkurendid. Egiptuse “nuhtlus” on teretulnud võimalus Obamat rünnata. Saab teravalt pärida, kuidas on võimalik selline silmakirjalikkus, et demokraadist president on asunud vaikides toetama sõjaväehuntat. Huvitaval kombel tähendab see seda, et vabariiklased ise on asunud vaikumisi toetama Muslimite Vennaskonda, samu tüüpe, kes kunagi panid pommi New Yorgi maailmakaubanduskeskusele (mitte 2001, vaid 1993).

Ja nüüd Egiptuse lihtrahvas. Vennaskonna praegune üljõuline propaganda on kahe väite summa – lihtne rikkumata inimene on tubli muslim ja seega tuksub tema süda koos vennaskonnaga; rikutud egiptlane on aga sionismi ja Ameerika imperialismi löa otsas, sest just nende jõudude toetusel alustasid Egiptuse kindralid oma nurjatut sõda. Või lausa ristisõda. Viimase teesi valguses muutub arusaadavaks rüüstamise ja vägivaldsemise laine, mis on tabanud Egiptuse kristlasi. Ka nemad olla vandenõus osalised. Kuna kristlasi on Egiptuse elanikest tervelt 10 protsenti ehk 8-9 miljonit inimest, tähendaks arveteõendus nendega tõelist humanitaarkatastroofi. Ehk isegi genotsiidi.

Lõpuks Egiptus ja eestlased. See maa on meile oluline. “Teete, teete, kurekesed...” Ei lähe Egiptimaale talvekülmade eest peitu mitte ainult meie toonekured, vaid ka oluline osa rahvastikust (puha kapitalistliku ülesehitustöö eesrindlased), kelle jaoks peesitamine Sharm el Sheikhis kuurordis on n-ö patareide laadimine.

Aga see selleks. Egiptus on ere näide ja meeldetuletus, kuidas tänases maailmas on täiesti võimatu öelda, mis on Tõde ja mis Vale, mis on Hea ja mis on Paha.

Eestlaseni pole see hirmus tõsiasi veel jõudnud. Meie vaimsed isad teavad oma sirgeselgsuses, mis on Tõde; nad siunavad kõiksugu relativiste-punaprofessoreid maapõhja, sest need keelduvad uskumast mustvalge maailma võimalikkust.

Egiptus (aga ka Süüria, Iraak, Afganistan, Liibüa) näitavad, et tõde pole olemas. Tulevik on teotahteliste lollide käes.

LUKU TAGA: Muslimite Vennaskonna kõrgeim juht Muhammad Badie jagas president Mursi saatust. Võimud lasid ta vahistada protestijate tapmisele õhutamise eest.

FOTO AMR NABIL / AP PHOTO / SCANPIX

MAAILMA KRIMIKLASSIKA

Eesti Päevalehe laupäevalehe LP raamatusari 30 maailmakuula teosega avab kriminaalromaanide ja põnevusjuttude rikkaliku kullavaramu. Sarja on hoolega valitud žanri arengus aukohal seisvad tähtteosed, millest igaüks kirjandusloos olulisel kohal. Tegemist on raamatutega, mis peaksid leidma koha igal Eestimaa raamaturiulil!

Kingitus Ekspressi tellijale!

Sarja avaraamat Arthur Conan Doyle'i „Sherlock Holmesi memuaarid“

TASUTA

Raamat saadetakse koju nendele **Ekspressi** tellijatele, kes annavad oma soovist märku aadressil ajaleht.epl.ee või raamatud@epl.ee.

**Ühe raamatu hind
vaid 5,99 eurot!**

TELLI RAAMATUD

Tahad raamatuid otse koju – hakka tellijaks! Eesti Päevalehe (sh laupäevalehe LP), Maalehe ja Eesti Ekspressi tellijad saavad sarja ette tellida.

TEATA KINGISOOVIST

Oled Maalehe tellija või Eesti Päevalehe digipaketi tellija ja soovid samuti kingitust? Anna meile oma soovist teada aadressil raamatud@epl.ee

Alates 14. septembrist ilmub igal laupäeval uus raamat, mis on müügil kõigest nädal aega, kui enne otsa ei saa.

Soovid raamatuid kindla peale - telli!

30 teost Eesti põnevaimas raamatusarjas!

INFO JA TELLIMINE:

raamat.epl.ee
raamatud@epl.ee
tel 680 4444

vARRAK

HOIAVAD KOKKU:
Fortuuna tänava poisid
Tartust.

Meie mustlased

MADONNA LAPSEGA: Paljud mustlannad saavad emaks väga noorelt, aga kogukond toetab ja aitab.

“Meie üle naerdakse, et mustlase rahvusroog on varastatud kana,” ütlesid Eesti mustlased fotograaf **Annika Haasile**. “Aga me saame olla uhked, et me ei söö üksteist nagu eestlased.”

Kui ma väike olin, manitses vanaema ikka: “Ära sa kauaks õue jää, muidu tuleb mustlane ja varastab su ära!” Üldse räägiti, et mustlased on ühed salakavalad ja jubedad inimesed, röövivad vanainimeste suust kuldhambaid ning neavad kurja pilguga ära.

Tänaseks juba üle aasta Eesti oma romasid ehk maakeeli mustlasi dokumenteerinud, olen näinud meisse kinnitatud hirmude rumalust ja avastanud, et see ühe- ja omaette hoidev rahvakild (kokku ca 700 inimest) on kõike muud kui jube. On hoopis soe, emotsionaalne ja vahetu, aga ka ettevaatlik. Ükskõik millisesse kodusse ka satud, kasvõi kõige vaesemasse, kaetakse laud, kuigi pakkuda saab ehk ainult teed ja leiba. Alati etteteatamata minnes jäi silma elamise äärmiselt puhtus, kuigi vaesus võis karjuda vastu igast nurgast. Seda rõhub tab äkilise kontrastina iga kodu in-

ÜHE KODU PILDIALBUM: Taaralinna mustlaspere kroonika.

terjööri kuuluv kohustuslik aksessuaar - XXXL-suuruses plasmate-ler. Rohkem kui üheski eesti peres on mustlaste hõimus kokkuhoidmist. “Meie üle naerdakse, et mustlase rahvusroog on varastatud kana. Aga me saame uhked olla selle üle, et me ei söö üksteist nagu eestlased.” Kui väikeses kogukonnas on üks must lammast, kanduvad selle räpased teod paratama-

tult kogu karjale üle. Mustlased on meile ebamugavad. Sest tegelikult me ei tunne neid. Ometi on mustlaste puhul tegu ühe meie põlise vähemusrahvusega - alates 17. sajandist on nad siin elanud püsivalt, esmamaining pärineb lausa aastast 1533. Viimase suurema sõja ajal pandi Eestis mustlaste kallal toime genotsiid, pea kõik põlismustlased mõrvati koonduslaagrites. Praegu-

**MUSTLASE
ARMASTUS:** Pruut
ootab peigu.

foto

NOOR PÄRNU MUSTLASPERE: Ema Diana, isa Aivar ning vennaksed Sillart ja Ivar.

ROMADE ABIELUD ON PIKAD JA KESTVAD: Proua Inesa oma härraga.

EESKUJU: Suurelt õelt Olesjalt on palju õppida.

ne Eestis elav romade seltskond järgib kolme liini - on Eesti, Läti ja Vene mustlased. Esimesed on need vanima põlvkonna järeltulijad. Neist on järel vaid üksikud. Läti ja Vene mustlased moodustavad siinse romade kogukonna põhikumiku, kellest Läti liini esindajad on koondunud Valka ja Vene liini romad peamiselt Tallinna malarajoonidesse või perifeersetele linnaaladele. Üldjuhul eelistatakse suure perega elada äärelinna väikemajades, kus võib pesitseda ühe perekonna 3-4 generatsiooni korraga, lisaks lähemad ja kaugemad sugulased - mustlasvaim vajab enese ümber õhku, aga õlg-õlatunnet ligimesega õhust veelgi enam.

Hiljuti toimus Tallinnas MTÜ Euroopa Romade Foorum Eestis (ERFE) eestvõttel romade kultuurilist ja ühiskondlik-sotsiaalset olemist puudutav konverents.

12-AASTANE AILANTS ON OMA KOOLI PARIM JALGPALLIPOISS: Ja keelte peale on tal annet nagu romadel üldiselt - läti, eesti, vene ja inglise keel on noormehel juba suus ning saksakeelsetest multikatetest pole samuti probleemi aru saada.

Muu hulgas peeti ettekanne, kus räägiti ka sellest, et poliitiliselt korrektne oleks siiski kasutada sõna roma. Selle peale tõusis püsti mustlaste seas autoriteetseks peetav

vanem härra, meistersportlasest poksija ja treener, ja teatas, et tema on end terve elu mustlaseks kutsunud ega leia, et see teda kuidagi halvustaks, ja mingid eestlased ei

OMAETTE: Üks väheseid mustlasperesid, kes elab täiesti eraldatult talus Võrumaal Varstus. 27aastasel pereemal (keskel) on juba 4 last.

peaks talle üldse ütleva, kuidas tema end kutsuda võib. Säh sulle poliitkorrektsust!

Tekst ja fotod: Annika Haas

Kadastik päästab oma meedia maailma

OPERATSIOON TAMM Eesti Meedia juhatuse esimees **Mart Kadastik** pidi kiirelt tegutsema. Ekspress Grupp ähvardas Postimehe tema käest ära napsata.

Danner Leitmaa

danner.leitmaa@ekspress.ee

Möödunud talvel sammusid Ekspress Grupi omanik **Hans H. Luik** ja tegevjuht **Gunnar Kobin** otse karukoopasse - Schibstedi Oslos asuvasse peakontoris. "Müüge meile Postimees ja kogu oma Balti meediaäri," tegid nad hulljulge pakkumise.

Vestlus norrakatega möödus teiselt. Postimeest väljaandva Eesti Meedia juhte selle juures polnud. Polnud vajagi, vestluse toimumine jõudis ettevõtte juhi **Mart Kadastiku** (58) kõrvu väga operatiivselt.

Õige pea esines peaminister **And-**

rus Ansip valitsuse pressikonverentsil Luige ja Kobini jaoks väga ootamatu avaldusega.

Kadastiku kauaaegne valitsusjuhist sõber võttis ajakirjanike ees jutuks Eesti languse meediavabaduse edetabelis. "Uus meetodika võtab muu hulgas arvesse ka ajakirjandusväljaannete omanike kontsentratsiooni," andis Ansip teada.

Ekspress Grupi Narva maanteel asuva kontorihoone kuuendal korrusel võeti teadmiseks - tehingust ei soovita Eesti võimuladviku kõige kõrgemas otsas midagi kuulda. Konkurentsiamet ei lubaks kunagi, et Eesti meedia koonduks ühe grupi kätte.

Pärast ebaõnnestunud Postimehe-ostu jäi Ekspress Grupi juhtide ja Kadastiku vaheline suhtlus väiksemaks.

Visalt liikusid kuuldused, et kuna ükski põhjamine kontsern Eesti

Meediat Schibstedilt osta ei tahtnud ja Ekspress Grupile firmat müüa ei saanud, siis leidsid norralased kontsernile ostjaks Gazprom Media.

Eesti Meedia poolt oli endiselt väikus ning Ekspress Grupi juhid hakkasid pelgama, et äkki on vana konkurenti terviseiga midagi viltu. Aga siis tulid teated, et Kadastik kirjutab romaani, ning lõpuks kargatas ka pommuidis.

Äripäev avaldas, et viimastel kuudel on Eesti Meedia juhtkond suunanud oma energia läbirääkimistele Schibstediga, et kogu meediahiid norrakatelt ära osta. Ostuks on loodud TAMM Meedia OÜ, mille taga on lisaks Kadastikule Eesti Meedia juhatuse liikmed **Mellis Luht** (43) ja **Toomas Issak** (43) ning trükikoja Kroonpress kauaaegne direktor **Andres Kull** (43).

Meeskond, kes on koos töötanud juba üle 15 aasta ja millest pole selle ajajooksul midagi välja lekkinud.

Kadastik - vaimne isa

Postimees on Kadastiku silmaterra. Nagu ütles peaminister Ansip Ekspressile, on see ka igati loomulik. "Ta on

sega ju pea 30 aastat juhtinud. Samas ei olegi asi ju ainult Postimehes, vaid kogu meediakontsernis, millest Postimees on umbes seitsmendik. See on tema elutöö."

"Ajakirjanikuna oli ta kindlalt oma vanuste seas üks silmapaistvamaid," iseloomustab Kadastikku üks tema pikaaegne kolleeg. "Nagu Hans H. Luik mõnevõrra nooremate hulgas."

Kadastik pole kerge iseloomuga inimene. Ta võib olla viisakas ja lahke, aga otsuseid tehes väga radikaalne ja kohati isegi järsk. Pikalt temaga koos töötanud inimesed ei mäleta, et Kadastik oleks kordagi häält tõstnud. Pigem vastupidi - kui Kadastik on vihane, siis räägib ta veel vaiksemalt. Ent kui on vaja teha raske otsus, siis võtab ta selle ka ainuisikuliselt vastu. Teistega küll räägib, kuid viimane sõna jääb ikkagi talle.

1995. aastal küsinud **Rein Kilk** Kadastikult: "Miks Postimees Tallinna ei lähe?" Reklam oli juba koondunud Tallinna ümber, lisaks tulid ka olulisemad uudised lehte Tallinnas asuvatelt ajakirjanikelt. Kadastik võttis südameasjaks, et Postimees peab Tallinna kolima.

MA EI RÄÄGI VEEL MIDAGI: Enne ostutehingu toimumist eelistas Mart Kadastik varju jääda ja loobus Ekspressiga pikemast jutuaajamisest.

SOOV.ee

Ülemusena on Kadastik ka armukade. Kui keegi temale olulistest töötajatest tahab kuhugi mujale tööle minna, siis võtab ta seda isikliku solvanguna. Samal ajal kaitseb ta töötajaid avalikkuse ees – ka siis, kui need ei saa oma ametis kõige paremini hakkama.

Üks selline intsident oleks peaaegu viinud ajalehtede liidu lagunemiseni.

2003. aastal asus Postimehe peatoimetajaks **Tarmu Tammerk**. Tammerk on hea inimene, kuid peatoimetaja kohta liiga pehme ja ilma eriliste juhiomadusteta. Alluvad hakkasid teda lihtsalt välja sööma ja naeruvääristama. Peatoimetaja sai hüüdnimeks Pelmeen.

Eesti Ekspressi ajakirjanik **Mihkel Kärmas** suhtles Postimehe ajakirjanikega, kelle mahlakatest lugudest pidi kooruma artikkel tööpealkirjaga “Pel-

Kadastik võib olla viisakas ja lahke, aga otsuseid tehes väga radikaalne ja kohati isegi järsk.

meeni praadimine Maakri tänaval”. Kärmas saatis Tammerkile loo enne trükkiminekut tutvumiseks. Pealkiri muudeti leebemaks ja Tammerk nõustus loo avaldamisega, kuid Kadastik nii kergelt alla ei andnud.

Kadastik protestis leheloo ilmumise vastu aktiivselt ja läks Hans H. Luigega sõnasõjani välja. Lisaks ähvardas Kadastik kõik Eesti Meedia väljaanded ajalehtede liidust välja tuua.

Olukord läks nii teravaks, et lepitanud pidi mängu astuma Äripäeva toonane peatoimetaja **Igor Rõtov**. “Selles on küll aegu möödas, et täpseid detaile mäletada, aga nii palju suutsime ära teha, et ajalehtede liit laiali ei lagunenu,” meenutab Rõtov 10 aasta tagust juhtumit.

Parem käsi Toomas Issak

Kadastiku suurimaks usaldusaluseks on Toomas Issak. Kui Kadastikku loetakse Eesti Meedia vaimseks isaks ja visionääriks, siis Issaku ülesanne on tegeleda jooksvate küsimustega ja visioonide elluviimisega.

Issak on pea alati Kadastiku lähikonda kuulunud ja alluvad viskavad omavahel nalja, et ta on ajapikku isegi Kadastiku nägu läinud.

“1992. aastal asusin Postimehes tööle reklaamide küljendajana ja eks miljalgi siis ka Kadastikuga koostööd tegema hakkasin. Ma olen kogu selle aja jooksul väga erinevate töökohtade peal Postimehes olnud,” meenutab Issak ise karjääri algust.

“Tal on Kadastikuga väga suur usaldusside ja pole kunagi tekkinud kahtlustki, et ta poleks Kadastikule lojaalne,” iseloomustavad tuttavad küberneetikaharidusega Issakut. “Juhatuses kõige rahulikum mees, kes kunagi naljalt närvi ei lähe. Samas on ta väga hea stressitaluvusega ja võib teha väga raskeid otsuseid.”

Suhtlejana kinnine mees on muu hulgas pidanud Tartus kohvikut Kohvipaus.

Röömsameelne Meelis Luht

Kolmas Eesti Meedia juhatuse liige Meelis Luht saabus Postimehe juurde samuti 1992. aastal, kuid seda ajakirjanikuna **Väinu Rozenthali** juhitud majandustoimetusse. Issakuga samal kursusel olnud Luht õppis ülikoolis turundust. “Ta oli üle keskmise majandusajakirjanik, kes oli kohe ülikoolist tulles selleks tööks valmis,” iseloomustavad tema endised kolleegid.

Üle keskmise majandusajakirjanik pidas selles ametis vastu kõigest paar aastat. Seejärel järgnes töö Liivimaa Lombardis ehk praeguses BIGBANKis, aga 90ndate lõpus oli Luht Kadastiku juures tagasi.

Kui Luhti kohta küsida, ütlevad kõik teda tundvad inimesed esimesena: “Löbus ja heatujuline.” Ja teisena, et Postimehest leidis ta endale abikaasa Tiia, kes on Postimehe jurist.

Kui Kadastikku iseloomustatakse pigem depressiivse inimesena, siis Luhti üheks ülesandeks on juhatuses meeoleu üleval hoida, aga ka olla juhatuse “majandusaju”.

Rahatrükkal Kull

Trükikoda Kroonpress on üks Eesti Meedia tulusamaid ettevõtmisi. See pärast on igati arusaadav, et ostumeeskonna neljanda liikmena on kaasatud trükikoja pikaegne juht Andres Kull. “Kroonpress tooks ettevõttesse raha,” spekuleerib Gunnar Kobin tema kaasmise üle.

Kull saabus samuti Postimehesse aastal 1992 lehe leviosakonna kaudu ja üsna kohe hakkas muudkui juhtima. Esmalt oli ta Liivimaa Kroonika vastutav väljaandja, siis oli ta samal positsioonil ajakirjas Kroonika, olles paralleelselt Postimehe reprokeskuse juhataja, kust ta ka Kroonpressi peadirektoriks ülendati.

“Hüpe trükitehnika valdkonda toimus 1996. aastal, mil Postimees investeeris uude trükitehnikasse seoses ajakirja Kroonika projektiga. Mulle tundub, et Kadastik pakkus mulle naljatas seda kohta, ja ma mõtlesin proovida,” sõnas ta kümme aastat tagasi Äripäevale.

Noorema juhina üllatas Kull alluvaid kohati omapärase huumorisooniga. Näiteks läks raamatupidaja juurde ja küsis tõsise näoga: “Mis jamaga sa nüüd eile hakkama said?” Kui raamatupidajal pärast esimest ehmatuset veri näkku tagasi hakkas valguma, siis naeratas ja ütles, et tegelikult on kõik korras.

Kull tegi trükikunsti endale detailideni selgeks ning pani püsti kõrgetasemelise trükikoja. Hilisematel tulijatel oli sellevõrra lihtsam. Ka Ekspress Grupi omandatud Printalli trükitehasel, mis tänaseks on läinud Äripäeva info põhjal Eesti trükiturule esinumbriks.

Jaak Kalju vari

Trükikodade konkurents on kahe Ees-

Läheb kaubaks

Tänane Eesti Meedia asutati 1991. aastal ASI Postimees nime all. Põhjamaade meediakontsern Schibsted sai Eesti Meedia omanikuks 1998. aastal.

Schibsted

Eesti Meedia 100%

Üleriigilised ajalehed

- Postimees (100%)
- Õhtuleht (50%)
- Linnaleht (50%)

Kohalikud ajalehed

Ühinenud Ajakirjad (66%)

- Pärnu Postimees
- Virumaa Teataja
- Sakala
- Järva Teataja
- Valgamaalane

Ajakirjad

Ajakirjade Kirjastus (50%)

- Anne & Stiil
- Eesti Naine
- Jana
- Kalale!
- Kodukiri
- Kroonika + Nädal
- Käsitöö
- Liidrite Lood
- Naised
- Oma Maitse
- Pere ja Kodu
- Ristik
- Saladused
- Müstilised Lood
- Suvekodu
- Teleleht
- Tervis Pluss
- TopGear Eesti

Kuulutused

- Soov (100%)

TV, raadio

- Kanal 2 (100%)
- Trio (34%)

Kroonpress 99,9%

- trükikoda

Ekspress Post 50%

- kojukanne

Meediasüsteemid 100%

- IT & haldus

Scanpix Baltics 49%

- fotoagentuur

Schibsted - Baltics 100%

Schibsted Balticsil on mitu portaali ja väljaannet Lätis ja Leedus.

ALLIKAS [www.eestimeedia.ee/Ajakirjade Kirjastus](http://www.eestimeedia.ee/Ajakirjade_Kirjastus)

EESTI EKSPRESS

●●● Eesti Päevaleht

DIGIPAKETT

arvutis

tahvlis

mobiilis

**Telli Eesti Ekspressi ja
Eesti Päevalehe digipakett**

Alates 2.99 €/kuus

Loe seal, kus ise tahad!
Ekspress ja Päevaleht
on nüüd alati kaasas -
arvutis, tahvlis ja mobiilis.

19 ◀◀

ti meediakontserni vahelises heitluses kõige väiksem – põhiline tegevus toimub väljaspool riigipiire. Kobini sõnul jääb vihasem võitlus 90ndatesse. Seejärel jagati Õhtulehe ja Sõnumilehe liitumisega sõbralikult tabloiditurg ning tülid lahendati ka ajakirjade seas.

Kuid matmata sõjakirveid leidub endiselt.

Kadastik teab väga hästi, et ükskõik millise loo puhul tuleb ikkagi välja **Jaak Kalju** nimi. Selle pseudonüümi all kirjutas ta 80ndatel aastatel **Lagle Parekit** ja dissidente sõimanud kirjutisi. “Konkureeriv meedia on seni tema minevikus avaldatud artiklite ja nende “telliija” suhtes delikaatselt vaikinud, ehk oodates, et mees ise kommenteeriks enda poolt Eesti Vabariigi idee hoidjate suunas tule ja tõrva kallamist,” ütleb Hans H. Luik. “Mulle on avaldatud imestust, et kuidas Eesti Vabariiki neednud mees presidendilt ordeni sai. Kuid humanism ja andestamine on kristlik.”

Just Luige juhitud Eesti Ekspress tõi enne 1992. aasta presidendivalimisi Mart Kadastiku mineviku valguse kätte. Kadastik on oma tegevust kommenteerinud, kuid selleks peab üles otsima Postimehe tänaseks juba tuhm kollaseks muutunud numbri aastast 1992. “Mis ikka sundis tollast “Edasi” toimetajat osalema selles ahelas, mille jämedat otsa hoidis enda käes KGB? Hirm? Või lootus teinuda isiklike hüvesid?” küsib Kadastik 31. augusti lehes ilmunud arvamuses “Versioon 80. aastatest”.

TRÜKIKURAT: Andres Kull

NALJAHAMMAS: Meelis Luht

KADASTIKU PAREM KÄSI: Toomas Issak

“Kasutasin KGB materjale”

Näppe tal keegi KGB lausahtlite vahele ei löönud, aga Kadastik pidas enda sõnul aastal 1984 Nõukogude Liitu paratamatuks. “Jäin nõusse põhjusel, mis täna on ilmselt raskendav asjaolu: hasartne soov vahendada seda ajakirjanduslikult põnevate teemat senisest mitmekülgsemalt, inimlikumalt, trafaretivabalt. /---/ Ma ei mõistnud neid inimesi, vabadusvõitlus sellises vormis tundus siis absurdne, peamiselt vaid oma isiklike komplekside väljendusena. Mulle oli arusaamatu selle grupi sallimatus kõigi “harilikult” elavate eestlaste, eriti intelligenti vastu.”

Tuttavate sõnul on just Jaak Kalju põhjus, miks Kadastik pole kunagi poliitikasse sisenenud. “Tal on sees veel enamat. Aga ta on seepärast ka natuke kibe,” öeldakse.

Kadastik ütles juba 1992. aastal: “Minu vahetu poliitiline tegevus katkes siis, kui pettusin Rahvarinde režiimis. See oli ummik – olin ühest, kirutud komparteiist sattunud justkui teise. /---/ Süümevannet ma anda ei kavatse. Ehkki ma pole eales andnud KGB-le informatsiooni, olen ajakirjanikutöös kasutanud KGB andmeid.”

Poliitikas omal moel osalemist heidetakse Kadastikule siiski ette. Kes poleks kuulnud hüüdlauseid, et Postimees on Reformierakonna häälekandja? Samas, maja sees sellist meelsust ei nähta, pigem üritab Postimees sellest kuvandist vabanemiseks kohati ebaproportsionaalselt palju ruumi pakkuda Reformierakonna oponentidele.

“Enam ammu ei saa öelda, et Postimees on minu jaoks meeldivaim leht,” ütleb Kadastiku sõber Ansip. Kõige meeldivam olla hoopis Õhtuleht – hoolimata mõningatest kohtuasjadest, mida Ansip nimetab Õhtulehe korrale kutsumiseks. “Teised päevalehed pole valitsuse vastu sugugi meeldivad ja sõbralikud. Minu suhe Kadastikuga on sõprade suhe ja teineteise ametialastes küsimustes me teadlikult ei sekku.”

Ka Kadastiku endised kaasvõitlejad ei mäleta, et Kadastik ettevõtte juhina oleks asunud oma tahet peale suruma. Küll saavad juhtivtöötajad pikki telefonikõnesid, kui leht pole olnud hea või, veel hullem, pikemas trendis on näha lehe kvaliteedi langust.

Kadastik ise ei soovi enne ostutehingute toimumist ajakirjandusega suhelda. “Võtmetegelastel tekib võti ainult sel juhul, kui läbirääkimised kusagile jõuavad,” kirjutab Kadastik Ekspressile ning loobub pikemast jutuaajamisest.

Vastuseta on küsimus, kust saab nelja mehe OÜ suureks ostuks raha. Kas ravimiäri mees **Margus Linnamäelt**, kelle nimi on meedias selles valguses kõige enam kõlanud?

Ja vastuseta on ka küsimus, kas jäme ots jääb tehingu järel Kadastiku või kellegi kolmanda kätte. Eks neid küsimusi on veelgi. Ilma norralasteta kaob ju ära oskusteave, kuidas on toimunud meediagrupi värskendused mujal. Kust leida rahalist kindlust kaitseks võimalike möödalaskude eest? Igatahes ootab meid ees väga põnev aeg.

Lõikuskuullemmikud

FORD PROTECT 5 aastat
LISAGARANTII 150 000 km

FOCUS

LAOAUODE SOODUSHIND ALATES € 14 900
FOCUSSTE HINNAST ON ÄRA LÕIGATUD

€ 3 800

Nüüd ootavad Sind Info-Auto laos külluslikus varustuses ja sõiduküpsed Fordid, millelt lõikasime hea tüki hinda maha. Ford Protect lisagarantiiga naudid viis aastat muretut sõitu. Igaüks otsib oma ford.ee

MONDEO

LAOAUODE SOODUSHIND ALATES € 16 515
MONDEOTE HINNAST ON ÄRA LÕIGATUD

€ 6 000

Info-Auto
www.infoauto.ee

TALLINN Järve Pärnu mnt. 232 tel. 671 0060 infoauto@infoauto.ee
TALLINN Kadaka Kassi 6 tel. 671 0063 kadaka@ford.ee
TARTU Turu 27 tel. 737 1890 tartu@infoauto.ee
PÄRNU Tallinna mnt. 89a tel. 447 2777 parnu@infoauto.ee

CO₂ heide 109 – 184 g/km. Keskmine kütusekulu 4,9 – 7,9 l/100 km.
Pildil olevad autod on illustreerivad. Kampania tingimused ford.ee.
Pakkumine kehtib kuni 31.08.2013 või kampaniaautode lõppemiseni.
facebook.com/infoautoford

Go Further
ford.ee

Tallinn mugib sushi't

TERVITUSI JAAPANIST! Tallinna on viimase paari aastaga siginenud üle poolesaja söögikoha, kus müüakse *sushi't*.

Raul Ranne

raul.ranne@ekspress.ee

“**P**aar õlut ja natuke *sushi't*,” nohistasin ebakindlal häälel ettekandjale. Ma ei teadnud, mis loom see *sushi* on. See oli meie esimene kohtumine – 15 aastat tagasi Moskvast, Eesti saatkonna lähedal, koha nimi võis olla Fudžijama. Või Banzai? Või koguni Samurai-Sushi? Kuis sa *sushi*-urkale ikka teistsuguse nime paned.

Jaapani rahvusroog, mida toona Eestis üldiselt vähe tunti ning mida mõttetult kalli hinna eest sai endale lubada mõni jaapanilemb disainer või ekstravagantne ärihai, oli Moskvast millegipärast rahvalik hitt. Iga õllekas või pelmennaja pidas vajalikuks seda müüa, õlle alla ja viina peale.

Sushi-masin käib täistuuridel

Nüüd on see hullus jõudnud Eestisse ning Tallinna südalinnas on vähe tänavaid, kust ei saaks neid idamaiseid riisirulle osta.

“Tegelikult on neid kohti üle viiekümne, arvan ma,” hindab tuntud *sushi*-kokk **Toomas Lember**. “Aga, noh, väga paljud nende hulgas on sellised, mida ma oma sõpradele ei julge soovitada,” lisab ta kohe.

Lemberit võib pidada üheks Eesti suurimaks *sushi*-usu propageerijaks. Vähe leidub ajaleheartikleid, kus ta asjatundjana sõna ei võtaks. Tosin aastat töötas ta Sushihouse'i peakokana. Tõsi, hiljuti tuli ta sealt ära: “Töö läks viimasel ajal natuke liiga tootmiseks. Ja ma ei saanud enam aru, miks tootmise juures on kokka vaja.”

Ja tõesti, *sushi't* saab kõikjalt. Facebooki ja meilboksi laekub aina soodsaid pakkumisi. Igas endast lugu pidavas suuremas kaupluses on *sushi*-lett. Ekspressi toimetuse lähistelt Narva maanteelt leiab hoobilt neli pakkujat. See on nagu vahvlivaimustus kahek-

FOTOD RAUNO VOLMAR, INGMAR MUUSIKUS

TÕELINE MEISTER: Jaapanlane Kazumi Hamaya on *sushi*-kunsti õppinud oma kodumaal.

sakümneendate lõpus või hamburgerihullus üheksakümneendatel.

Vähe sellest, tükike Jaapanit on kolinud tänavalt ka kodudesse, kus üritatakse kirjatarkuse abil *sushi't* valmistada. Lember on kirjutanud raamatu, mida naljalt enam poest ei leia, ehkki trükitud on seda rohkem kui paar tuhat eksemplari. “Minu juures on koolitusel käinud mõni tuhat inimest,” osutab meister.

Kes siis *sushi't* mugivad?

Miks on siis *sushi* äkki nii populaarne? Seda eriti Tallinnas, kus, oleme ausad, pole just liiga ohtralt eksootilise vungiga toidukohti. On küll üksikud Hiina söögi kohad või kebabiputkad, mille tase on pigem küsitav.

“Ju ta on mingis mõttes popkultuuri osa. Trenditoit. Vist natuke üle vindi trendikas,” arutleb Lember.

“Tead, just trendivärk on selle asja juures eriti nilbe,” ütleb mu sõber. “Tavaline Jaapani suupiste ju. Aga meil,

VÄRSKELT VALMINUD: Sellist *sushi't* süües ei pea te pettuma.

kui *sushi't* ostetakse, siis aetakse tähtsalt väike näpp püsti, et hirmus moodne on seda mugida.”

Lemberi tähelepanekul on suured *sushi*-sööjad Eestis ikkagi noored naised.

Et siis *sushi't* mugivad meil tivid?

“Ei, noored trenditeadlikud naised,” ütleb Lember. “Kui lähed tipp-tunnil *sushi*-kohta sööma, siis suure tõenäosusega on seal 75-80 protsenti noored naised. Mehed eelistavad vist ikka liha.”

Kolme restoraniga Sushihouse'i keti omanik **Raul Reemet** klientuuri nii selgelt siiski ei määratle. Söövad nii mehed kui ka naised. “*Sushi* on hea võimalus süüa kiiresti, tervislikult ja hästi.” No ja tänapäeval on ta ikkagi

väga paljude jaoks kättesaadav ja ka taskukohane toit.

Tõenäoliselt levis *sushi*-kultus Eestisse Venemaalt, mitte Jaapanist. See selgitab, miks meie *sushi*-kohtade omanikud pole üldjuhul n-ö pärisjaapanlased, vaid pigem slaavi päritolu. Siinne kõige kõvem kett, viit söögi kohta majandav Silk, on näiteks **Oleg Vaštšenko** oma.

Jaapanlane ei kritiseeri

Siiski leidub meie slaavi kallakuga *sushi*-elus tükike päris Jaapanit. **Kazumi Hamaya** peab koos oma eestlannast naise **Dagiga** perefirmit Hama Jaapani Köök, *sushi't* valmistavad nad oma Saue kodus köögis ja on seda teinud juba 15 aastat. Neile, kes teavad tellida.

Kus on parim *sushi*? Milline on halvim? Mida arwab ehtne jaapani kokk meie *sushi*-kohtade rohkuse ning nende taseme kohta?

On tunda, et Kazumi Hamaya ei taha selle kohta midagi kosta. Nagu teisedki kohalikud jaapanlased, kelle jaoks selles asjas ühendust võtsin.

“Neil, jaapanlastel, pole kombeks teiste kohta midagi arvata,” selgitab abikaasa Dagi sel ajal, kui abikaasa küsimusele vastamiseks sujuvamat sõnastust otsib.

“Tegelikult, ma arvan, on see täitsa hea, et neid *sushi*-kohti nii palju on,”

SUSHI HOUSE

NORR 11.COM

SUSHI HOUSE

NORR 11.COM

REFLEKS

OTSE SÜNDMUSKOHALT: Loo autor Raul Ranne astus nooblis Rotermanni kvartalis sisse Sushihouse'i-nimelisse söögikohta, mis on selles vallas üks kõvemaid tegijaid.

annab jaapanlasest kokk pisut üllatava vastuse. “See, millist neist võiks heaks pidada ja millist mitte, on lõpuks kliendi otsustada.”

Dagi mainib siiski, et neil Eestis külas käinud jaapanlaste sõnul on siinne tase kõikuv: “Ühel päeval saad suurepärasest *sushi*’t, teisel päeval samas kohas pole see enam nii suurepärase.”

“No muidugi on tase kõikuv,” nõustub Sushihouse’i omanik Reemet. “Sellega, et Eestis on nii palju *sushi*’ga tegelevaid firmasid, võib ju järeldada, et ju on siis palju ettevõtlikke inimesi. Aga paraku ka seda, et pühendumist on väga napilt. Iga tüüp, kes on kolm kuud *sushi*’t teinud, usub, et on jube kõva meister. Teeb oma firma ja ...”

Reemeti jutus on kuulda kibe-

daid toone. Ta on aastaid firmat pidanud, kasvatanud ja koolitanud järjest uusi *sushi*-kokki ning päris mitu puhku näinud, kuidas hea kasvandik võtab kaasa paremad ideed ja retseptid ning asutab konkureeriva firma.

“Jah, pühendumist pole. Tüübid võivad ju teada, kuidas üks *sushi* kokku käib, aga nad ei mõista asja sisu. Sellest see kõikuv tase,” sõnab Reemet.

See on ju (riisi)käkitegu

Aga öeldakse ju - *sushi*, see on imelihtne! Keerad riisi koos kalaga rulli, tõmbad vetika ümber ja valmis.

“Lihtne on suhteline,” ütleb Toomas Lember. “Kes oskab, selle jaoks on lihtne. Usu mind, head *sushi*’t teeb vaid meister.”

Minu hea kooliõde, kes aastaid Jaa-

panis elas, ütleb, et *sushi*’ga on kui paljude teiste Jaapani asjadega. Pealtnäha on kõik lihtne ja lakooniline, aga et see nii paistaks, on meister ühte liigutust tuhandeid kordi harjutanud.

“Olen ikka öelnud, et *sushi*, see on nagu karate - pead olema pühendunud, pikalt harjutama ning keskendumas, siis tuleb hästi välja,” räägib Sushihouse’i omanik Reemet.

Jaapanlane Kazumi Hamaya meenutab, kuidas ta seisis viis aastat Tokyos tõsise meistri kõrval ja õppis. Alles siis julges minna ja oma käega teha. “Jaapanis on konkurents väga tihe, tase kõrge. Kui oled kehv, siis tõrjutakse välja,” täiendab Dagi.

Nagu ma aru saan, siis on meil Eestis vaid mõni üksik piisavalt arvestataval tasemel tegija. Aga firmasid on ju

üle viiekümne. Õelge siis mulle, vähikule, mismoodi *sushi* maitsta ei tohiks. Millest hoiduda?

“Kõik hakkab sellest, kuidas maitseb riis,” räägib Reemet. “Kui riis on nagu risotos, selline hamba all kergelt krõmpsuv, siis saada tagasi. See pole *sushi*.” *Sushi*’s ei tohi riis olla poolkõva ja see ei tohi olla ka puder.

“Kuidas sulle siis öelda? Riis peab olema täpselt õige kõvadusega,” lisab Lember.

Isegi riis ei tule Jaapanist

Riis, muide, ei tule Eestisse mitte Jaapanist, sest seal ostes oleks see väga kallis, vaid Itaaliast-Hispaaniast. Aga sort on õige.

Tegelikult kipub üldse olema nii, et kuigi *sushi* on pealtnäha puhas Jaapani värk, on Eestis paljud algained pärit siiski Hiinast. Sealt saab odavamalt. Nii on üldiselt kõikjal Euroopas. Näiteks *sushi* kõrvale pruugitav kuulus heleroheline möks vasabi pole suure tõenäosusega päris vasaabiataime juurest riivitud originaal, vaid muudest sarnase maitseomadusega komponentidest miksitud vasabilaadne toode.

“Aga tõsi on see, et värske kala on meil kõige raskem,” ütleb Dagi Hamaya. “Siin Eestis on ju saada vaid värsket Norra lõhet. Tuunikala, see põhiline *sushi*-kala, tuleb üldjuhul külmutatult kusagilt Lõuna-Aasiast.”

Reemet teab, et külmutatud tuunikala pruugivad *sushi* sees ka jaapanlased ise, kuna nad on oma kodumered tühjaks püüdnud. “Kala suhtes ole eriti tähelepanelik,” hoiatab jaapanlane Hamaya. “Kui vähegi kvaliteedis kahtled, ära puutu.”

Miks Toomas Lember paljudesse *sushi*-kohtadesse oma tuttavaid ei lubaks? Ta selgitab, et see käib eelkõige nende kohta, mis pakuvad *sushi*’t vaid kaasamüügiks. Selliseid on rohkem kui viiekümnest *sushi*-kohast enamik.

“Ma oleksin ikka väga ettevaatlik. Pole täpselt teada, kes teeb, kus ja millest. Kõik see, mida meil teinekord *sushi* pähe müüakse, pole seda kaugeltki mitte,” arutleb Lember. Samuti ei soovita ta osta *sushi*’t tavalisest poest, sest tihtipeale on see seal ostjat juba jupp aega oodanud ning pakub samasugust maitseelamust kui külmutatud pitsa kiviahjus küpsetatud pitsa kõrval.

“Kui tõesti tahate tõelist *sushi*-kogemust, siis saage sõpradega kokku ning kutsuge kohale kokk, kel kõik vajalikud asjad kaasas. Ta teeb *sushi*’t teie silme ees ning räägib juttu juurde,” kõlab Eesti *sushi*-meistri soe soovitus.

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

LINNUD LÕHUVAD ELEKTRILIINE?

» Tänavu suvel on paljudes piirkondades erakordselt palju voolukatkestusi, kuigi ilm on ilus. Elektrifirma peab süüdlaseks linde!

LOE VEEL:

- » Majandusprofessor: Soomes töötavad eestlased ajavad kodumaal **TOIDU HINNA ÜLES**
- » **EESTI ARBUUSID** on tänavu suured ja hästi küpsed

Maaleht
HEA EESTI LEHT

Naksitrallid “Angi

Jaan Ruus vaatas esimest Eesti lastefilmide antoloogiat.

Tõepoolest, esimest korda ilmub meil selline. Enam ei saa öelda, et neid filme kusagil ei näe. Esimese kogu kolmkümmend DVD-d sisaldavad 60 lühianimafilmi, 4 täispikka animafilmi ja 16 mängufilmi. Raamaturiivil võtavad nad ruumi 30 sentimeetrit.

Paradoksaalne, et kui küsitakse, kes teil Eestis on praegu kõige suurem filmistaar, siis tuleb vastata: see on koeratüdruk **Lotte**, leiutajakoera Oskari seitsmeaastane tütar. Ta on lapsnäitleja nagu Chaplini kaaslane Jackie Coogan või Eesti Vabariigi kaasaegne Shirley Temple. Animažanrist johtuvalt on tal oluline eelis – ta ei vanane ja jääb ikka seitsmeaastaseks. Ekraanidele ilmus ta kolmteist aastat tagasi. Lähimas kaupluses tunnete ta kohe ära tema pilti kandvate limonaadi- ja küpsiseridade järgi. Staar peab oskama ennast müüa. Nii on Hollywoodis, nii on Eestis. Antoloogias ilmuvad lendavad koerte lustakas seiklus pärineb Lotte esmailmumise aastast (DVD nr 30).

UUED STAARID tõrjuvad kõrvale vanad. Vihmapiisast 24. oktoobril 1975 sündinud muna moodi **Klaabu** (nr 11) on elurõõmu kehastus. Maaailma tunnetamiseks kasutab ta kaht pealael asetsevat antennikrimblit. Klaabu satub koos sekundant Nipiga piibli-Joonase kombel tige da kala kõhtu ja hiljem isegi tundmatule planeedile. Klaabu oli vene ajal, mil olime raudse eesriide taga, meie esimene maailmarändur, kui kohe Gagarini järel kosmosesse sattunud **Ott** (DVD nr 24) kõrvale jätta. Aga Ott ehmatas ootamatust reisisist nii ära, et lubas edaspidi olla korralik ja taltsas. Kaks aastat pärast Klaabut ilmus Priit Pärna seljakotiga poiss, kes rändas ümber maakera.

VANEMA PÕLVKONNA staare on teisigi. Pool sajandit on operaator **Kõps** (nr 28) valmis kaameraga teadmishimuliselt kohale tormama. Vana jauram **Samuel Pliuhkam** (nr 27) võitleb oma kapsapea eest nii hiinlaste, Euroopa Liidu kui ka **Bill Gatesiga**.

Terane, kuid oma ameti jaoks liiga heatahtlik jahikoer **Ramses** on videoplaadil (nr 21) pandud koos elama **Kunksmooriga**. **Porgand**, kelle koduks on lumememme nina, on vist olnud liiga tagasihoidlik, et lapsed teda märkaksid, kuigi ta on esinenud juba kolmes nukufilms (nr 3). Lustakas ümmarguse kerega karvane vigurivänt **Kröll** (nr 24) on vanaisadel küll meeles.

AGA MEIL ON PALJU ühe filmi staare: kilplased (nr 9), trikimeister **Roheline Karu** (nr 6), **Barbied** (nr 16) ja Saaremaa vägilane **Suur Tõll** (nr 9), kelle kangelaslikkus

1

1.

03.10.2013
Naksitrallid (1990)
Avo Paistik
TASUTA

võib väikestele vaatajatele hirmutavgi olla.

Rangelt võttes tuleb lastele filme teha teistmoodi kui täiskasvanutele. Või, teisiti sõnastades, kui silmas peetakse ka lasteauditooriumi, siis tuleb meeles hoida, et lastefilm on alati kasvatuslikult suunitletud. See jaatab mingeid väärtusi ja vastandab end teistele. Laps tahab küll alati tegutseda iseseisvalt, kuid mida väiksem ta on, seda suurem on täiskasvanu (ema, isa, lasteaiakasvatataja, filmirežissööri) osa lapse hinnanguskaala kujundamisel.

ON MÄRGATUD, et lastega kunstikeeles kõnelemine on kõige mõjusam siis, kui see keel erineb lapse igapäevakeelest – seega siis mitte proosa, vaid luule, sobib ka muinasjuttude kanoniseeritud vormikeel. Just animafilm kujutab maailma, mis on teistmoodi kui elus. Samal ajal ei ahenda see fantaasiat ja võimaldab ekraanil kujutatud maailma sisse elada, nagu laps seda mängides teeb.

Siiski on lastekunst vormilt traditsioonilisem ja konservatiivsem kui täiskasvanute oma. On täheldatud, et laps võtab paremini vastu puhtaid žanre. Meie animafilmitegijatele on aga juba vene ajast peale, mil nende meeli vallutasid eneseväljen-

ESIMENE KOMPLEKT

2.

10.10.2013
Lammas all paremas nurgas (1992)
Lembit Ulfsak

3.

17.10.2013
Vares ja hiired, Tulelaeva kulid, Jõehobu Jõksu lood, Porgand!, Teatriporgand, Porgand suvitab, Talvekummitus, Limonaadilugu
Pärtel Tall, Mikk Rand, Priit Tender, Mait Laas, Andres Tenusaar, Vallo Toomla, Jaana Wahlforss

4.

24.10.2013
Tom ja Fluffy (1997)
Heiki Ernits, Janno Põldma, Leo Lähti

5.

31.10.2013
Ruudi (2006)
Katrin Laur

TEINE KOMPLEKT

6.

07.11.2013
Kas maakera on ümmargune, ... ja teeb trikke, Harjutusi iseseisvaks eluks, Kolmnurk, Aeg maha, Eine murul
Priit Pärn

7.

14.11.2013
Karoliine hõbelõng (1984)
'Helle Karis-Murdmaa

8.

21.11.2013
Keskpäev (1981)
Raivo Trass

9.

28.11.2013
Lend, Värvilind, Kilplased, Rüblik, Kütt, Põld, Suur Tõll
Rein Raamat

10.

05.12.2013
Veepomm paksule kõutsile (2004)
Varis Brasla

KOLMAS KOMPLEKT

11.

12.12.2013
Klaabu; Klaabu, Nipi ja Tige Kala, Klaabu kosmoses
Avo Paistik

12.

19.12.2013
Lepatriinude jõulud (2001)
Heiki Ernits, Janno Põldma

13.

26.12.2013
Nukitsamees (1981)
Helle Karis-Murdmaa

14.

02.01.2014
Tuli öös (1973)
Valdur Himbek

15.

09.01.2014
Laanetaguse suvi (1980)
Rein Maran

ry Birds si" asemel

TULE OOS	LAANETAAGUSE SUVI	NUKUTLILAND 2	ARABELLA, MERERÖÖVLI TÜTAR	METSLUIGED	MIRIAMII LOOD	TULE TAGASI, LUMUMBA	KUNKSMOOR KUNKSMOOR JA KAPTEN TRUMM RAMSESE VEMBUD I-IV	KEVAD SÜDAMES	KIBU PÖGENEVAD HINGED	KUTSU-JUKU SEIKLUSED PEETRIKESSE UNENÄGU OTT KOSMOSES KRÖLL	KALLIS HÄRRA Q	RÖÖVIRAHNU MARTIN	KAPSAPEA TAGASI EUROOPASSE SAAMUELI INTERNET	OPERAATOR KÖPS I-IV PUTUKATE SUVEMÄNGUD MEEMEISTRITE LINN JUSSIKESSE SEITSE SÕPRA	VÄRVIILISED UNENÄOD	LOTTE REIS LÖUNAMAALE
ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS	ESTI EKSPRESS
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

NELJAS KOMPLEKT

16.

16.01.2014

Keegi veel, Hing sees, Rebasenaine, Barbarid, Vennad Karusüdamed, Une instituut

Riho Unt, Hardi Volmer, Mait Laas, Riho Unt, Mati Kütt, Priit Tender

17.

23.01.2014

Arabella, mereröövli tütar (1982)

Peeter Simm

18.

30.01.2014

Metsluigid (1987)

Helle Karis-Murdmaa

19.

06.02.2014

Miriami jõulupäkapikk, Miriami mängib peitust, Miriami pesakast, Miriami teatriseiklus, Miriami piknik, Miriami värvid, Miriami katkine pilt, Miriami rohelised täpid, Miriami köögikombain

Mait Laas, Priit Tender, Riho Unt, Andres Tenusaar, Mari-Liis Bassovskaja ja Jelena Girlin

20.

13.02.2014

Tule tagasi, Lumumba (1992)

Aare Tilk

VIIES KOMPLEKT

21.

20.02.2014

Kunksmoor, Kunksmoor ja Kapten Trumm, Ramsese vembud I-IV

Heino Pars, Heiki Ernits

22.

27.02.2014

Kevad südames (1985)

Mati Pöldre

23.

06.03.2014

Kuhu põgenevad hinged (2007)

Rainer Sarnet

24.

13.03.2014

Kutsu-Juku seiklused, Peetrikese unenägu, Ott kosmoses, Kröll

Voldemar Päts, Elbert Tuganov

25.

25.03.2014

Kallis härra Q (1998)

Rao Heidmets

KUUES KOMPLEKT

26.

27.03.2014

Röövirahnu Martin (2005)

René Vilbre

27.

03.04.2014

Kapsapea, Tagasi Euroopasse, Saamueli Internet

Riho Unt

28.

10.04.2014

Operaator Köps I-IV, Jussikese seitse sõpra, Putukate suvemängud, Meemeistrite linn

Heino Pars

29.

17.04.2014

Värvilised unenäod (1974)

Virve Aruoja, Jaan Tooming

30.

24.04.2014

Lotte reis lõunamaale (2000)

Heiki Ernits, Janno Pöldma

dusvabadus ja ühiskonnakriitika, lastefilmid olnud justkui teisejärgulised. Neile on tähtis olnud nn festivalianimatsioon, mida lai publik aga pea kunagi ei näe. Ometi on meil tehtud ka palju lastefilme ja paljusid filme saab selleks pidada, kui kasutada perefilmi mõistet, mis tuli meile 1930ndate Ameerikast: et film tooks sisse rohkem raha, hakati tegema filme, mida vaataksid lapsed koos vanematega. Viimasel ajal on Eesti stuudiod hakanud majanduslikel põhjustel looma oma lastebrände. Lotte kõrvale trügib **Miriam**. Animakomöödiad, pikad või lühikesed, on muidugi alati minev kaup. Huumorit naudid lapsed sama palju kui täiskasvanud. Eesti kinodes on igal aastal kolm kõige vaadatavat filmi Ameerika animakomöödiad.

KA MUINASJUTTUDE MAAILM on utreeritud tinglik maailm, kus laps hästi orienteerub. Mütoloogilisse maailma, kus hea ja kuri pidevalt teineteist sünnitavad, viib väga hästi mängufilm "**Arabella, mereröövli tütar**" (nr 17). "**Nukitsamehe**" (nr 13) **Mõhk (Tõnu Kark)** ja **Tõlpa (Urmas Kibuspuu)** on head õuduskoomikud. Omaette rida on filmid, kus peategelasteks on poisid ja tüdrukud, kellega lapsed saavad end samastada. Nendest arvuka-

test mängufilmidest tuleks ehk esile tõsta "Lammas all paremas nurgas" (nr 2).

Ükskõik kes ka stsenaaristid ei oleks, märkame Eesti mängufilmides **Oskar Lutsu, Eno Raua, Ellen Niidu** ja **Aino Perviku** ainest. Nende kõrval kumab läbi ka **Hans Christian Anderseni**, vendi **Grimme, Astrid Lindgreni**. Kuid ometi on see kõik kodumaine kaup. Need read siin on küll advokatuur, kuid asi on seda väärt.

KUNAGI, AASTAL 1931, reklaamiti "Eesti entsüklopeediat": ükski välismaa entsüklopeedia ei suuda kunagi asendada "Eesti entsüklopeediat", sest see on kirjutatud eesti keeles ja kohandatud Eesti oludele. Nii on ka meie lastefilmide antoloogia Eestimaa peegel. Siin tegutsuvad eesti kangelased, tunneme ära lapsed oma kõrvalt ja vihaste lindude ajastul saab omaette väärtuseks ka headusekasvatus. Head lastefilmid on igavesed, juba ainuüksi seepärast, et peale kasvavad uued lapsed. Animeeritud Naksitralid (nr 1) **Sammalhabe (Aarne Üskküla)** häälega, **Kingpool (Urmas Kibuspuu)** ja **Jüri Krjukovi** häälega ja **Muhv (Maria Klenskaja)** häälega on head karakternäitlejad. Nad on algusest peale vanad, kuid see-eest surematud.

TELLIS
KIVI

16
18

HUBANE KODU
KESKLINNA PIIRIL

www.telliskivi16.ee
müügiinfo: Siim Tarvis siim@metro.ee Mob: +372 50 33 091

METRO CAPITAL
MANAGEMENT

Metro Capital Management AS
Viru väljak 2
Tallinn 10111
Eesti Vabariik

tel: +372 619 1830
faks: +372 619 1831
e-post: metro@metro.ee
www.metro.ee

Eesti lastefilmid

KOGU PERE FILMISARI

Eesti Ekspressi lastefilmide sari koondab esmakordselt kokku eesti lastefilmide paremiku läbi aegade. Need on needsamad põnevad, lõbusad ja õpetlikud lastefilmid, millega on üles kasvanud mitu põlvkonda. Kokku 30 armastatud lemmikfilmidega DVDd, mis peaksid olema igas kodus!

TEATA KINGISOOVIST

Eesti Ekspressi digipaketi, Eesti Päevalehe ja Maalehe tellija – teata oma kingisoovist aadressil film.ekspress.ee, e-postil film@ekspress.ee, tel 680 4444.

TELLI LASTEFILMIDE SARI

Telli lastefilmide sari endale mugavalt koju aadressil film.ekspress.ee, film@ekspress.ee, tel. 680 4444. Sarja saavad tellida Eesti Ekspressi, Maalehe ja Eesti Päevalehe tellijad. Tellides ja tasudes terve sarja eest korraga enne **20. oktoobrit 2013**, saate lisaks **3 kingitust**:

- Tasuta Partnerkaart
- Kaubamaja Lastemaailma 15% allahindlusega kuponng
- Tartu Mänguasjamuuseumi perepilet

TELLI EESTI EKSPRESS

Tee Eesti Ekspressi tellimus aadressil www.ekspress.ee/telli ning saadame avafilmi "Naksitrallid" tasuta kingituseks koju kätte.

KINGITUS
Eesti Ekspressi
tellijale!

Sarja avafilm
"NAKSITRALLID"
tasuta!

Vaata film.ekspress.ee

"Naksitrallide" DVD saadetakse kõigile vähemalt 3 kuu paberlehe tellijatele augustikuu jooksul postiga koju.

EESTI EKSPRESS

HEA LUGU

KAUBAMAJA
LASTEMAAILM

Palun manipuleeri minuga!

Vabaduse illusioon on parem kui vabadus ise.

Tiina Jõgeda

tiina.jogeda@ekspress.ee

Sel nädalal räägitakse palju vabadusest. Ühed usuvad, et laulsime end ise vabaks, teised, et iseseisvus saabus juhu- se tahtel, tänu Vene putšile.

Vabaduse ja vastutuse võtmisel jagunevadki inimesed kahte leeri. Sõltuvalt sellest, kas asub nende kontrollkese, on nad kas internaalid või eksternaalid.

Kontrollkeskme mõiste tõi kuuekümnendatel psühholoogiasse USA sotsiaalpsühholoogia suurkuju **Julian Rotter**. Ta avastas, et inimesed tajuvad väga erinevalt põhjusi, mis neid mõjutavad: ühed usuvad enda juhvõimetesse, teised näevad juhina saatust, taevatahti, juhust või geneetilist koodi.

Sisemise kontrollkeskme inimesed - internaalid -, kes usuvad, et nad on ise oma õnne sepad, ning kes on valmis vastu võtma väljakutseid ja sööstma Eluga lahingusse, on eluga rohkem rahul kui need, kes tavadsevad öelda "Ah mis nüüd mina, väike mutriku". Arvatakse aga, et internaalidel on suurem oht masendusse langeda, sest ebaõnnestumiste korral pole peale iseenda kedagi, kelle õlgadele süükoormat veeretada.

Välise kontrollkeskme inimesi - eks-

ternaale - saadab aga saatuse mängukannina nurkalöödu tunne ja see on kokkuvõttes hullem.

Eksternaalid on manipuleerimisele vastuvõtlikud. Internaalile pole aga mõtet öelda, et "nii on alati tehtud ja sina pead ka" või et "alt laienevate pükstega ei sobi praegu mingil juhul õue tulla". Ta teab ise, mis talle hea on.

Et saada ettekujutus, kumba liiki sa kaldud, vasta ühele Rotteri testi küsimusele: kas sa arvad, et õnnetused on tingitud osaliselt ebaõnnest, või usud, et inimeste äpardused tulenevad nende endi tehtud vigadest?

Erich Fromm ütles, et inimene põgeneb vabaduse eest, sest ta ei oska olla vaba millegi jaoks. Tee mind mitte vabaks nii, et ma ise seda ei tea, ütleb Frommi inimene.

Ta tahab olla sellises orjuses, et saaks end ikka vabaks pidada! See ongi seisund, kuhu Eesti on taasiseseisvuse ajaga jõudnud. Me olime terve okupatsiooniaja ausalt orjuses, andes endale aru, et meil pole õieti mingeid vabadusi. Frommi järgi oleme nüüd saanud vabaduse millestki ... ning ei suuda seda tühjust taluda.

Psühholoogilises plaanis tähendab vabadus seda, et inimese tunded, mõtted ja käitumine sõltuvad tema sisemisest paremast äratundmisest, keskkond on teisejärguline. Inimene, kes pole vaimselt vaba, sõltub välistest teguritest - poliitikast, moest, reklaamist, koolist, tööandjast jne. Kuna välised asjaolud muutuvad pidevalt ja inimene ei tea täpselt, mis suunas muutused toimuvad, siis muudab see inimese ebakindlaks ja ärevaks.

Siinkohal palubki inimene, et keegi manipuleeriks temaga niipaljukestki, et tal tekiks vähemalt vabaduse illusioon. Korralik manipuleerimine on see, kus inimene arvab, et ta on vaba ja teeb, mis ise tahab, tehes samal ajal siiski midagi, mida keegi teine on teda tege- ma pannud.

Välise kontrollkeskme inimestes pole seda raske tekitada.

Inimesel, keda saab ära kasutada, st inimesel, kes entusiastlikult hakkab ellu viima kellegi teise eesmärgi, peavad olema teatud tunnused.

Kõigepealt: tal napib iseteadlikkust, tal pole enda eesmärgi, ta ei tea, mida (elult) tahab, või pole viitsinud välja mõelda, mis on tal- le tähtis.

Manipuleerimise kasu seisneb selles, et inimesed, kes nõrga eneseteadvuse tõttu ise oma eesmärgi ellu ei suudaks viia, leiavad manipulaatori käe all siiski rakendust ja kokkuvõttes teevad nad ikkagi (suure tõenäosusega) kasulikke asju. Nad pole elanud küll omaenda elu, kuid kellelgi teisel on neist kasu olnud. Seda polegi nii vähe.

Manipulaator laseb teil olla selline, nagu te olete, ta lihtsalt kasutab teie loomupäraseid omadusi endale vajalikult ära. Ta annab teile sellega vabaduse illusiooni.

Manipuleerida saab vaid küpsem isiksus ebaküpsemat. Tegelikult areneb manipuleeritav selle protsessi käigus kogu aeg küpsema ja vabama isiksuse suunas - kuni vabaduse illusiooni kütkeist vabanetaksegi.

ÕNNE VALEM

... on rubriik, kus psühholoogiline nõustaja Tiina Jõgeda annab nõu.

Apple'i sülearvutiga
kaasa
Apple'i juhtmeta
Magic Mouse
Bluetooth hiir

VÄÄRTUS
69 €

EURONICS

Pakkumine kehtib kuni 30.09.2013.
Euronicsi kaupluste aadressid ja lahtiolekuajad leiad www.euronics.ee.

Jevgeni Ossinovski

Keelepuudega töötud eestivenelased

Ei pea olema teadlane, et avada riigikantsleji koduleht ning näha, et asutuse 107 töötajast ei ole ükski vene nimega. Üheski ministeriumis ei ole eestivene päritolu töötajate osakaal suurem kui 4%.

Need numbrid* kõnelevad selgelt nn klaaslae efektist, kus vene päritolu inimesed on nominaalselt eestlastega küll tööturul võrdsed, kuid tegelikult jäävad kõrgemad ametikohad neile kättesaamatuks. See asjaolu tekitab sotsiaalmajanduslikku ebavõrdsust – eestlaste ja mitte-eestlaste netosissetulekute vahe on ligi viiendik – ning ühiskondlikku tõrjutust. Seetõttu peaksime küsima, mis on selle klaaslae põhjus.

Üks rahvuslasest arvoja Mart Rannut on öelnud, et sellist rahvuslikku kreeni ei ole põhjustanud mitte riigi värbamispoliitika (avaliku sektori kohtade jagamine tutvuste kaudu), venekeelsete elanike diskrimineerimine või tegevata teavitustöö avaliku sektori võimalustest, vaid lihtsalt eestivenelaste “keelepuue”.

Eesti avalik arvamus ja paraku ka suur osa riiklikust integratsioonipoliitikast on aastaid põhinenud primitiivsel eeldusel, et venekeelsetele elanikele tuleb lihtsalt selgeks õpetada eesti keel ning sellega saavad lõimumisprobleemid lahendatud. Teisisõnu on lõimumispoliitika paljude eestlaste jaoks olnud sünonüümne natsionaliseeriva keelepoliitikaga.

Põhiline vastuväide sellele arvamusele ei ole isegi selles, et integratsioon peaks olema kahepoolne protsess ning kitsalt ühepoolisel keeleskeskel lähenemisel on hoopis teine nimi – assimilatsioon. Tegelik probleem on selles, et see lähenemine ei anna soovitud tulemusi ega taga ühiskonna sidusust.

Tõepoolest, esmapilgul tundub ju lihtne ja loogiline. Eesti keelt on vaja selleks, et õppida ülikoolis, et töötada enamikul elualadel, et saada kodakondsus, et jälgida eestikeelset meediat, et osaleda kodanikuühendustes ning et lihtsalt luua kontakte eestlastega. Siit on lihtne jõuda seisukohale, et suur hulk venekeelsest elanikkonnast ei jälgi Eesti meediat, sest nad ei valda eesti keelt; et naturalisatsioonitempo on vaid 1500 inimest aastas, kuna vanemaaliste keeleoskus on nigel; et venekeelsete elanike seas on tööpuudus ligi kaks korda kõrgem, sest halb keeleoskus vähendab nende mobiilsust tööturul.

Sellest eeldusest lähtuvalt on suurel määral üles ehitatud ka lõimumispoliitika strateegia. Kuna vanemaalistele on eesti keele õpetami-

ne keeruline ja kulukas, siis laseme neil oma aja lõpuni elada ning keskendume noorele põlvkonnale, kes on siin üles kasvanud ning läbinud Eesti haridussüsteemi. Nemad saavad eesti keele selgeks ning ebanormaalsed erinevused tööhöives, demokraatlikus osalusel, meediatarbimises jm kaovad iseenesest.

Noored venelased Eesti tööturul

Testime seda eeldust tööhöivenäitajate peal. Täna on tööturule jõudnud uus, Eestis koolitatud põlvkond ning enamik neist tõepoolest valdab eesti keelt. Tase võiks kindlasti olla oluliselt parem, kuid fakt on see, et noorte keeleoskus on kordi parem kui nende vanematel. See peaks – väljendit laenates – tähendama ka oluliselt väiksemat keelepuuet. Üldlevinud arvamusel lähtuvalt peaks paranenud keeleoskus olema nähtav ka vene noorte paremates tööhöive näitajates. Paraku see nii ei ole.

Värskemad rahvusepõhised tööturuandmed 2011. aastast näitavad, et töötus kogu tööjõu seas oli sel aastal eestlastel 9,7% ning mitte-eestlastel ligi kaks korda kõrgem – 18,2%. Absoluutnumbrites oli meil 37 000 eestlasest töötut ning 34 000 mitte-eestlasest töötut. Piltlikult öeldes, kui rahvastikus üldiselt on muust rahvusest iga neljas elanik, siis töötukassa klientidest tervelt iga teine.

Kui põhjuseks oleks vaid keeleoskus, siis näeksime noorte (15-24aastaste) seas tööhöive erisuste vähenemist eestlaste ja mitte-eestlaste vahel. Selle asemel näeme, et 2011. aastal oli noorte vanusegrupis eestlaste tööpuudus 16,8% ning mitte-eestlaste seas – endiselt! – kaks korda kõrgem ehk 33%. Seega on vene noored, vaatamata paranenud keeleoskusele, eestlastega võrreldes sama kehvast seisust nagu nende vanemad.

Tegelikult isegi kehvas. Eestis on kahjuks jäänud suurema tähelepanu ta meie teadlaste tööjõu-uuringud, mis on mitmel korral näidanud, et palgalõhe eestlaste ja venekeelsete elanike vahel on suurim just noorimas vanuserühmas, kuna neil on kõige raskem tööturule siseneda. On näiteks leitud, et eesti nimega töötaja kutsutakse töövestlusele 30% suurema tõenäosusega kui vene nimega töötaja.

Teisisõnu kukub vene töötaja sõelast läbi veel

enne, kui ta on suutnud demonstreerida oma eesti keele oskust. Pole siis ime, et uuringute kohaselt tunneb 39% venekeelsest elanikkonnast diskrimineerimist töö otsimisel.

Uuringud on ka näidanud, et parem eesti keele oskus tähendab eestivenelastele üllatavalt väikest palgalisa, kusjuures inglise keele oskus annab tööturul rohkem kui eesti keele oskus. Seejuures on murettekitav, et põhjendamata palgalõhe eestikeelse ja venekeelse elanikkonna vahel on aastatega kasvanud, mitte kahanenud.

Mida sellest järeldada?

Kindlasti ei taha ma väita, et eesti keele oskus pole oluline. Vastupidi, olen sügavalt veendunud, et Eesti riik ei panusta piisavalt venekeelse elanikkonna eesti keele õppesse. Erinevalt paljudest teistest Euroopa riikidest, kes pakuvad laialdaselt tasuta riigikeele kursusi, väärtustades riigikeelt ning edendades integratsiooni, sai 2011. aastal Eestis eesti keele õppimiseks tuge alla 3000 inimese.

Samas on lõimumise teemaatika oluliselt laiem kui pelgalt keeleküsimus. Peame endale tunnistama, et oleme ühiskonnana mõtestanud lõimumisprobleeme siiani liialt lihtsustatult. Kindlasti on selline lihtsustamine olnud eesti kogukonnale mugav, kuna nõuab venelastelt eesti keele õppimist, kuid ei sunni kuidagi eestlasi oma hoiakuid või tegevust muutma. Kõigile on juba pähe kulunud ilusad sõnad sellest, et lõimumine on kahepoolne protsess, kuid kui paljud eestlased sellega tegelikult nõustuvad?

Ministeriumide koosseisu monoetnilisust ning kaks korda suuremat tööpuudust eestivenelaste seas ei saa kindlasti taandada “keelepuudele”. Eesti keele oskus on kahtlemata oluline eeldus, kuid tähelepanu tuleb pöörata ka laiematele hoiakutele ühiskonnas ning ametiasutuste ja ettevõtete personaliosakondades. Tuleb toetada sisulisi kontakte eestlaste ja venekeelsete elanike vahel, mis tagaks sotsiaalse mobiilsuse.

Suurim edasimineku pidur selles küsimuses on aga pealiskaudsus, mis võrdsustab integratsioonipoliitika natsionaliseeriva keelepoliitikaga. Senikaua kui selline mõtlemine ühiskonnas püsib, ei suuda me ka sisulisi lahendusi välja pakkuda ning meie lõimumisprotsess tammutab kärsitult ühe koha peal.

Suurim edasimineku pidur selles küsimuses on aga pealiskaudsus, mis võrdsustab integratsioonipoliitika natsionaliseeriva keelepoliitikaga. Senikaua kui selline mõtlemine ühiskonnas püsib, ei suuda me ka sisulisi lahendusi välja pakkuda ning meie lõimumisprotsess tammutab kärsitult ühe koha peal.

** Andmed on rahvusvahelisest tööjõu-uuringust, kus kasutatakse lisaks statistikale ka küsitluse meetodit. Perekonnanimi ei ole kindlasti seal mingi näitaja.*

FOTO SHUTTERSTOCK

TÜJUH SEIN ON
KOLE SEIN

Millest räägivad Eesti
tekstigrafitid, uurib
Hanna Linda Korp.

Tartus Vallikraavi tänaval ehib vana lillipoe sein lause “Tagimehed on totakad”. Kas “tagi” tähistab siinkohal riietuseset või hoopis tag'i, märki, mida tänavakunstnikud endast maha jätavad, ei tea. Viimane variant tähendaks ju, et lause kirjutaja peab ka enast totakaks. Aga ehk peabki?

Tänavakunst, olgu ta visuaalne või tekstipõhine, just niimoodi üllatabki – jääb seisma, vaatad, mõtled ning jalutad edasi. Visuaalne töö mõjub esteetiliselt, tabav lööklause aga paneb asja üle arutlema, olgu see siis ühiskonnakriitiline või mitte. Mõnikord võib isegi täiesti isikliku sõnumiga kritseldus tugeva mulje jätta.

Tartu ja Tallinna tänavail leidub kõiksuguseid “kriipeid” palju ning eriti just viimasel ajal. 1990. aastate alguses pidi **Art Leete** peamiselt bussijaamade seintele jäetud sõnumeid kokku lugedes tödema, et üldjoontes on tegemist kas ropuste või mõttetustega. Nüüd, 20 aastat hiljem, on olukord hoopis teine. Eesti tänavakunst on enamasti efektne ja esteetiline, visuaalselt kaunis ja konkreetse sõnumiga. Ka tänavakunstnikud ise on ühiskondlikult aktiivsemad – korraldatakse näitusi (2012. aasta kevadel Tartus Y-galeriis, aasta hiljem Kaarsillal) ja festivalid (tänavu 10.-14. augustil “Sõnum seinal” Pärnus), grafiti- ja stencil'i-meistrid on loonud endale tugeva kuvandi.

Tänavakunst on jõudnud isegi teadusesse. Tartu Ülikooli noored etnoloogid ja folkloristid on kirjutanud selle eri aspektidest bakalaureuse- ja magistritööid. Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna vanemteadur **Piret Voolaid** on uurinud paröömilist ehk vanasõnalis-fraseoloogilist grafitit, maakeeli tekstipõhist tänavakunsti. Folkloristika meetoditega on võimalik uurida, milliseid ütlusi meie seinatextid sisaldavad. Uurimuse jaoks kogutud materjali põhjal on ta koostamas grafitite andmebaasi, kust saab taiest pildistamise aja, koha, keele ja verbaalse sisu järgi otsida (www.folklore.ee/Graffiti/).

Tägin, järelikult olen olemas

Ent millest kõnelevad ja keda kõnetavad Eesti tekstigrafidid?

Piret Voolaid osales aastail 2010–2012 Eesti-Poola koostööprojekti “Creativity

FOLKLORIST PIRET VOOLAID: Uurib grafititeid ja jäädvustab neid ajalukku.

FOTOD EESTI KIRJANDUSMUSEUM, LEENE KOPP

GRAFITI MITU NÄGU: Tänavakunst kõnetab nii möödujat, teist autorit kui ka tervet ühiskonda.

and tradition in cultural communication” (“Loovus ja traditsioon kultuurikommunikatsioonis”), milles võrreldi muude kultuurivormide hulgas ka Eesti ja Poola paröömilist grafitit. Uurimuse käigus vaatles Voolaid eelkõige Tartu tänavakunsti ning avastas, et verbaalses grafitis, mis hõlmab vanasõnu ja nende modifikatsioone, autoritsitaate, lendlauseid ja muud, on esikohal väited ja defineerivad ütlused. Autor tahab enda ja maailma kohta midagi filosoofilist öelda – lühidate ja tabavate ütlustega on hea möödujate tähelepanu haarata, rääkimata linna-keskkonna ilmestamisest. Nii võib tänavailt leida tõdemusi nagu “Tühi sein on kole sein” või “Elu on lill, ainult kasta!”. “Meie-kesksed kirjutised, nt “Me pole hullud, me oleme tõsised”, võivad viidata, et autoreid on rohkem kui üks, aga ka osutada autorite taotlusele kaasata mööduja oma sõnumiga nõustuma ja solidaarsust väljendama,” täiendab Voolaid.

Omaette rühma moodustavad autoritsitaadid. Piret Voolaiu sõnul näib enamik neist olevat ilukirjanduslikku algupära, leidub ka filosoofide, tuntud koolitajate ja arvamussliidrite ütlusi või hoopis laulutekste. Tartus on ühel tundmatul tänavakunstnikul lausa oma lemmikirja-

nik (**Robert Walser**), kelle ütlusi ta kõige eriskummalisematesse paikadesse üles riputab. Nii oli kevadiselt märja Kassitoome veerel järgmine tsitaat: “Eelmäed järvekaldal on nii rohekad ja nii kõrged, nii lollid, nii lõhnavad. Lalaalaa. Ta on riided seljast võtnud ja viskub vette.”

Samuti leidub käskivaid või retoorilisi küsivas vormis pöördumisi, mis osutavad, et autor ei tee grafitit endale, vaid tahab möödujat või teist autorit kõnetada. Aleksandri tänaval küsitakse möödujalt nii: “*What life will you choose, the wizard or the goose?*” (“Millise elu sa valid, kas olla tegija või mitte?”)

Siis kui erand saab reegliks

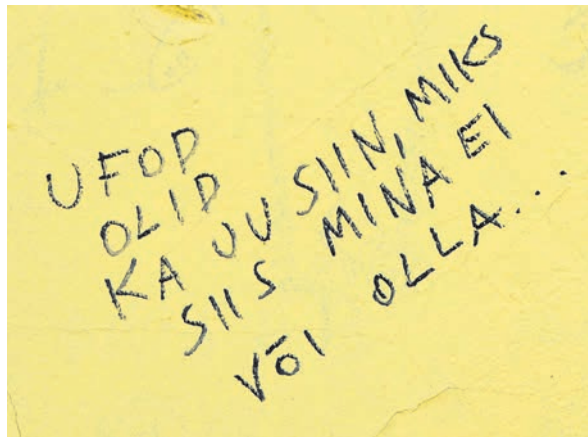
Grafiti üks tähtsamaid ja silmapaistvamaid omadusi ongi tema kommunikatiivsus – pole vahet, kas tegemist on isikliku või ühiskondliku sõnumiga, silma jääb, küsib ja kõnetab ta üldjuhul ikka. Kuid tänavakunsti kommunikatiivsus avaldub ka teisipidi. Kunstnik **Edward von Lõngus** (keda on nimetatud ka Eesti **Banksy**ks) märgib, et tänavakunst ei ole mitte niivõrd teose toomine tänavale kui võrd tänav muutumine kunstiks. See tähendab, et iga mööduja ja ka tänav ise annab taieale oma tõlgenduse ja mõtes-

tuse, mille abil grafiti tähendusväli aina laienebki.

Heaks näiteks grafiti suhtluslikkuse kohta on Tartu Linnaraamatukogu vastas olev sein, mille peale kirjutati mitu aastat tagasi “Miski pole olulisem kui see lause”, mis pärit kirjaniku ja keeleteadlase **Erkki Luugi** sulest. 2012. aasta talvel, kui internetipiraatlusega seotud eelnõud esile kerkisid, sodis von Lõngus selle lause üle ja kirjutas asemele “ACTA, SOPA, PIPA” (von Lõngus ka filmis oma aktsiooni). Mõni aeg hiljem taastati algne grafiti, aga selle kõrvale ilmus lause “Siis kui erand saab reegliks” ning siis “*I know all the rules but the rules don't know me*” (“Mina tunnen kõiki reegleid, aga reeglid mind ei tunne”). Selgub, et sein on justkui avalik foorum, kus igauks võib oma mõtte vabalt välja hüüda.

Piret Voolaid kinnitab, et auto-

rite suhtlus on üks tänavakultuuri võtmelemente. Tekstid ei ole lõplikult valmis, vaid avatud, vastavalt soovile saab igaüks lisandusi teha ning dialoogi käigus teiseb kirjutatu tähendus pidevalt. Voolaid lisab, et seesugune tähenduse muutumine grafitiurijatele huvi pakubki - rahvaluule üks põhitunnuseid on pidev varieerumine.

Ent ehk väljendub grafiti kommunikatiivsus kõige selgemini selle sotsiaalkriitilisuses? Tänavakunstnikud peegeldavad ühiskonnas toimuvat, annavad sellele oma hinnangu. Nii sünnivadki Voolaiu sõnul teie-ja sina-väited, mis möödujat otseselt kõnetavad. Samas võivad ka pealtnäha isiklikud tööd teatud kontekstis ühiskondlikku ideed kanda. Hiljuti võis Tartu linnapildis märgata selliseid kirjapanekuid nagu "Igatsen valgust", "Öösiti otsin valgust", "Kardan pimedas koju minna", mis tekkisid reaktsioonina masuaegsele pimendamiskampaaniale, kui öösiti tänavavalgustuse tööaega lühendati. "Professionaalsete kunstnike töödes on ühiskondlikke valupunkte rohkem näha ja tänavakunstnikud tunnevad sotsiaalset vastutust probleemidele kunsti kaudu reageerida ja oma töödega laiemat sõnumit edastada," järeltab Voolaid.

Vahest tabavamaid ühiskonnakriitilisi *stencil*eid teeb tänavakunstnik **von Bomb**, kelle "sulg" on muuhulgas kajastanud Reformierakonna rahastamiskandaali ja muudki. Mõni aeg tagasi kuulutas von Bomb oma Facebooki seinal, et jagab tasuta laiali väikese partii "Parteilane peab suu" graafilisi lehti ning ei vastuta, kui keegi võtab nõuks need seinale pihustada. Kunstnik kommenteerib, et see oli ennekõike tema enesekaitseks mõeldud - et keegi ei saaks teda linnaruumis leiduvate piltide eest süüdistada. "Omamoodi irooniline ja paradoksaalne (või isegi silmakirjalik) asi: JOKK-lahendus JOKKimise mõnitamiseks," lisab von Bomb.

Kehastumisrituaalid

Kui nn galeriikunsti puhul on teinekord signatuur tööst endastki olulisem, siis tänavakunst autorsust tähtsaks ei pea - von Bomb ja Edward von Lõngus pole kodanikunimed, rääkimata sellistest kunstnikest ja kunstirühmitustest nagu Sorro, MinajaLydia, Multistability jt. Varjunimed olevat olulised autentsuse säilitamiseks ning mõistagi võimalikest pahandustest hoidumiseks. Ning lõppeks pole oluline, k e s töö taga on, pigem loeb see, milline töö ise on.

Küsimusele, miks von Lõngus anonüümseks eelistab jääda, vastab kunstnik nõnda: "Edward von Lõngus on idee. Multiidentiteedi ajastu peegeldus informatsiooniväljas, mis on genereerunud kollektiivteadvuse võngetest. Iga idee jaguneb paljudeks väiksemateks ideedeks ning moodustab osi suurematest ideedest. Ideed ei saa taandada ühele inimesele. Von Lõngus on sama palju olemas kui jõuluvana - teatavate kehastumisrituaalide kaudu saab teda esile kutsuda, kuid füüsilise indiviidina teda ei eksisteeri."

Näib, et tänavakunstnike jaoks on *alter ego* vajalik selleks, et oma ideid teostada, ja õigupoolest pole vahetki, kes neid teostab, nagu kinnitab von Bomb. "Ühiskonda kõnetab (või võib kõnetada) nii kujunduse autor kui ka anonüümne pihustaja. Näiteks hea ja leidliku konteksti või koha valikul muutub ka teiste kujundust pihustav anonüümik kaasautoriks, kui ta annab kohalikuga asjale mingi uue kvaliteedi või lisaõnumi."

Ent mis keeles kunstnikud end väljendavad? Selgub, et peale eestikeelse on väga palju ingliskeelset tänavakunsti. "Võib öelda, et rahvusvahelised, sealhulgas popkultuuri mõjutused väljenduvad grafitis just ingliskeelsete (näiteks laulu-) tekstide ja levinud käibefraaside kasutamises," märgib Piret Voolaid. Sellesse nimekirja sobivad ka internetis levinud piltide modifikatsioonid. Emajõe väliuula riietuskaabi seinal seisis eelmisel tal-

vel tuntud meemi põhjal tehtud *stencil*, millel oli kujutatud mees ning kaval keelemäng "Pets please" (algelt "B*tch please"). Tallinnas Balti jaama tunnelis oli mullu suvel lühikest aega lause "Ma teeksin sulle vihmastel hommikutel kohvi", mis on samuti internetist tuntud ütlus. Leidub teistegi kuulsate lausete teisedusi, näiteks Tartus Pikal tänaval Ameerika arstide lemmiksoovituse "An apple a day keeps the doctor away" ("Üks õun päevas hoiab arsti eemal") modifikatsioon "A joint a day keeps the doctor away" ("Üks pläru päevas ...").

Kummalisel kombel kohtab avalikus ruumis üllatavalt vähe venekeelset professionaalset tänavakunsti. Ilmselt liiguvad vene keelt kõnelevad grafitimeistrid teistes ringkondades või eelistavad oma emakeelele mõnda teist keelt.

Hinga endast välja

Kuid vaatamata sellele, et tänavakunst võib olla ühiskondlik, on sel ka isiklik mõõde. Ehkki "X oli siin" või "Y on loll" laadi kritselduused panevad asjasse mittepuutuva inimese harva millegi üle sügavalt järele mõtlema, on neil oma funktsioon - sisemise pin-

ge väljaelamine. Samas pääsevad isiklikud grafitid teinekord möödujale enamgi ligi kui päevakajalised taiesed.

Tartu Vanemuise mägi on üpris järele tõusuga ja võtab sportlikumagi inimese hingeldama. Kes on aga selle suure eneseületuse läbi teinud, seda ootab mõned meetrid raudteejaama poole ees sein, millele on kirjutatud sõbralik soovitus: "Hinga endast välja". Ja siis jälle sisse.

PARTEILANE PEAB SUU: *Stencil* aluseks on Nõukogude aja propagandaplakat, kus kästakse suu pidada ("не болтай"). Selle käsu modifikatsioon viitab aga 2012. aasta mais toimunud Reformierakonna rahastamiskandaalile ja Silver Meikari erakonnast väljaviskamisele.

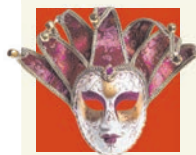
TOIDUBLOGI ANDERS HÄRM

Anders Härm (36) on kuraator ja kunstikriitik. Ta on Eesti Kaas-aegse Kunsti Muuseumi juhatuse liige. Kuni 8. septembrini on EKKM-is võimalik vaadata Mark Raidpere näitust "Damage", mille kuraatorid on Anders Härm ja Eugenio Viola.

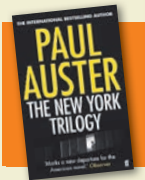
Lennujaamad

Et ma kirjutan seda juttu Helsingi lennujaamas, siis oleks mõtetu hakata olukorda ignoreerima. Lennujaamad on huvitavad kultuurilised fenomenid, mis peegeldavad suurepäraselt sihtkoha enesekuvandi pungestuskrampi – seda, kui tõsiselt ennast võetakse ning milline on vastava koha püüdlikkuse määr iseenesest mingisuguse imagoloogilise kuvandi välja pigistamisel.

Veneetsia

Et ma kirjutan seda juttu teel Veneetsiasse, ei saa jätta mainimata ka sihtkohta. Ma arvan, et Helsingi kõrval on Veneetsia linn, kus ma olen elus kõige rohkem viibinud, see on nüüd 13. kord. Alguses ei suutnud ma seda linna absoluutselt taluda: talumatult umbne ja labürintlik paik (keskaegsele linnale kohaselt ei avane seal üldse perspektiive), talvel on seal rõvedalt niiske ja suvel veel ka tapvalt palav. Rääkimata sellest, et Helsingi lennujaama puhvet on Veneetsia kõrval täielik säästumarket. Ühesõnaga – linn kui eluks kõlbmatu turiste täis muuseum, või noh, midagi umbes sellist ma tast arvasin. Viimastel aastatel olen ma selle linnaga aga rahu teinud, mulle on seal isegi meeldima hakanud. Ilmselt peamiselt selle tõttu, et olen vältinud biennaali pressipäevi ja külastanud hea seltskonnaga Veneetsiat augustis-septembris, mil kliima inimlikum.

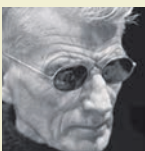
Peter Stillman

2001. aastal esindasid Eestit Veneetsia biennaalil Marco Laimre ja Ene-Liis Semper. Mäletan, et kunstnike ja meeskonna ühiskorter oli kusagil raudteejaama lähedal. Mina tulin kohale pressipäevadeks ja kuna ma olin kirjutanud Laimrele kataloogiteksti, sain ka korteris ööbida. Uurides parasjagu tühja pilguga ühe maja elanike nimekirja, et teada saada, kas olen jõudnud õigesse kohta, märkasin, et üks maja elanikest on keegi P. Stillman. Esimesel hetkel lõi see ikka täitsa auti, sest üks mu kõigi aegade lemmikraamatuid on Paul Austeri "New Yorgi triloogia", mille üks peategelasi ta on. Ja korter, mille elanikuks on Peter Stillman, pole seal sugugi vähetähtis. Hetkeks oli küll selline tunne, et Sümbolises korras tekivad pisikesed praod. Pärast muidugi selgus, et see oli Laimre, kes selle sildi minu kiusamiseks uksele oli pannud.

Süljenäärmed

See motiiv sobib "Toidublogi"-nimelisse rubriiki küll. Nimelt alati, kui puutuda kokku mõne hea kunstiteose, filmi või bändiga, mis ikka täiesti haarab, hakkavad keele küljed eritama sülge täpselt samamoodi nagu näjahädalisel riisikaussi nähes. See on intensiivne ja kõikehõlmava iha hetk, *becoming in progress*. Kunstiteos ise, muuseas, ei pea sellise reaktsiooni esilekutsumiseks sugugi olema väga kehaline või lihalik. Veneetsia biennaalist rääkides meenub sellise kogemusena Francis Alyse video "Politics of Rehearsal" (2005-2007). Video on pool tundi pikk, ent ma vaatasin seda kolm korda järjest. See on biennaali kontekstis meeletu ohverdus, sest seetõttu jäi mul vaatamata mõni teine teos, või koguni mõni näitus. "Politics of Rehearsal" oli üheks ajendiks näituse "Blue Collar Blues" kureerimiseks (2009. aastal Tallinna Kunstihoones) ja see töö oli seal väljas ka.

ubu.com

See on juba aastaid olnud minu jaoks asendamatu lehekülj kõikvõimaliku kuue- ja seitsmekümendate video- ja *performance*-kunsti dokumentatsiooni leidmiseks. Ma ei tea teist nii suurt ja tasuta kättesaadavat tolle aja kunsti andmebaasi. Rääkimata sellest, et loengutes ei pea enam "kuiva panema". Muide, ka Francis Alyse "Politics of Rehearsal" on seal täiesti olemas.

ÕHUS

Veiko Märka Kuidas suurendada täendusrikkust

Kahtlemata oli selle suve eesrindlikemaks kultuurimõtteks 14. kirjandusseminaril "Lätete pääl" püstitatud nõue viia Eesti Euroopa viie tähendusrikkaima riigi hulka. Adrasedmise aeg peaks tänaseks juba möödas olema, aeg on hakata uut põldu kündma, st tähendusrikkust kasvatama.

Arvestades meie vehklejate äsjast triumfi maailmameistrivõistlustel, võib küsida, kas sport sobib meie tähendusrikkuse tõstmiseks. Kindlasti sobib. Kuid mitte vehklemine – ala, mille ebaolulisust tõestab kõige paremini selle armutu nülginine olümpiamängude programmis, nii osavõtjate kui ka alade arvu poolest. Vehklejate edu ei muuda meid oluliselt tähendusrikkamaks isegi lätlaste silmis – nagu ka läti skeletoniistide ja BMX-jalgratturite olümpiamedalid neid meie silmis. Lisaks on tipp-sport väga kallid löbu ning meie vähest rahvaaru arvestades ei teki kunagi ka nii palju staare, et publikualadel, näiteks jalg- või korvpallis, tähendusrikkust koguda.

Vehklejate edu ei muuda meid oluliselt tähendusrikkamaks isegi lätlaste silmis.

Siiski andis üks hiljutine uudis (postimees.ee, 30.07) lahenduse, kuidas seda lihtsalt ja odavalt teha: "Video kiviga hella kohta saanud Rally Estonia rajatöötajast jõudis maailma meediasse". On vist pikemata selge, et mida rohkem lugusid Eestist maailma meediasse satub, seda tähendusrikkamaks me muutume. Õieti ongi

see ainus usaldusväärne abinõu tähendusrikkuse mõõtmiseks. Kusjuures kivid vedelevad meil teede ääres täiesti tasuta.

Uudis jätkus nii: "Video on levinud maailma erinevatesse portaalidesse nagu näiteks Totalprosports.com, Gtspirit.com. Neist viimane imestas, miks ümberringi seisnud inimesed aitamise asemel naerma puhkesid."

Jätamegi meelde teise olulise tähendusrikkuse allikana eestlaste muu maailma silmis kentsaka reageerimise.

Sihtmärk on meil nüüd olemas. Mil moel selle poole teele asuda? Olgem ausad: meil ei ole nii palju rajatöötajaid, et neid riski alla seada. Sest selline tähendusrikkuse suurendamise viis on ikkagi tervist kahjustav või vähemalt valus.

Aga mida ütles juba Jakob Hurt? "Kui me ei saa suureks arvult, peame saama suureks vaimult!" Niisiis: pole vaja mitte võimalikult suurt hulka rajatöötajaid, vaid väheseid, kes see-eest saaksid e r i t i hella kohta ja e r i t i suure kiviga. Efekt oleks kahekordne: ümberringi seisvad inimesed naeraksid rohkem ja maailm imestaks rohkem, miks me naerame.

Kogu selle tähendusrikkuse saavutamiseks pole vaja muud, kui läbi viia korralik arvutisimulatsioon, et kivid realselt ikka õigel ajal õigesse kohta jõuaksid. Ja muidugi rohkem rallisid korraldada.

FESTIVAL SKAŅU MEŽS AVALDAS TÄNAVUSE KAVA:

Otsiva, katsetava ja riskantse muusika festival Skaņu Mežs on kokku saanud oma tänavuse kava ja ootab kuulajaid Riia linna taas oktoobrikuus. 11. korda toimuval festivalil, mis on hinnatud ka Eesti muusikahuviliste seas, on selgi korral laval eestlased – **Ajukaja** ja **Mart Avi** koos saksofonist **Steve Vanoniga** (pildil). Kolmik esineb kontserdisaalis Palladium 11. oktoobril – festivaliõhtul, mis keskendub rütmilisele muusikale ja post-tekno kultuurile. Samal sünnimomendil on kavas ka reivipurustaja **Evol**, eksperimentaalse bassimuusika kangelaane **Shackleton**, tumeda tekno artist **Andy Stott**, briti duo **Demdike Stare** ja mitu Läti artisti.

10. oktoobril musitseerivad *free-jazz*'i trummar **William Hooker**, **Stephen O'Malley** (*drone*-bändi Sunn O))) liider) ja **Peter Rehbergi** (plaadifirma Editions Mego juht) ühine projekt KTL, minimalistlik helilooja **Phill Niblock** ja müraansambli Wolf Eyes asutajaliige **Nate Young**, kes mängib et-

te festivali palvel kirjutatud muusika Läti filmiklassikasse kuuluvalle lineteosele "In The Shadow of Death". Festivali viimane päev on pühendatud nüüdismuusikale. Vaata www.skanumezs.lv.

III DOVLATOVİ PÄEVAD: 23. kuni 25. augustini toimuvad III Dovatovi päevad, mõnda aega Eestis elanud vene kirjanikule **Sergei Dovatovile** pühendatud kultuurisündmus. III Dovatovi päevade peaküla on **Jevgeni Rein**, Moskva poeet, raamatu "Tunen

puudust Dovatovist" autor. **Anna Ahmatova** luulet kantakse ette kirjandusetendusel "От анрела и от орла / Kotkast ja inglüst", milles osalevad **Doris Kareva**, **Viktoria Ladõnskaja** jt. Esietendub uus lavastus "Посадочный талон / Pardakaart", mis põhineb eesti- ja venekeelsete Eesti luuletajate loominguil. III Dovatovi päevad Tallinnas lõpevad *jazz*'ilikus võtmes: Jaak Sooääre Trio (**Jaak Sooäär** – kitarr, **Taavo Rimmel** – kontrabass, **Tanel Ruben** – löökpillid) kannab ette originaalkava "Soundtrack to Compromise", 12 muusikapala, mis on inspireeritud Dovatovi Tallinna-teemalisest teosest "Kompromiss". Kõlavad ka katkendid "Kompromissist". Lõpuüritus toimub 25. augustil KuKu klubis. Dovatovi päevade kunstiline juht on **Jelena Skulskaja**. Vaata lisa www.dovlatov.ee.

areen

Juhataja
Toimetajad
Reklaam

Kadri Karro kadri.karro@ekspress.ee
Siim Nestor siim.nestor@ekspress.ee
Peeter Helme peeter.helme@ekspress.ee
Monika Dobrjakova
monika.dobrjakova@lehed.ee, tel 6 698 037

Hollywood hädas suve- filmidega

Kuus hiigeleelarvega suvist filmi on läbi kukkunud. Kas Ameerika filmitööstuses on ületootmiskriis, küsib **Jaan Ruus**.

Kuu aega tagasi avastas Ameerika ajakirjandus, et väga palju maksma läinud suvised filmid toovad vähe vaatajaid. Nende tegemine ei tasu ära. Disney kompanii "Ulja ratsaniku" (*The Lone Ranger*, 2013) tegemine maksis 250 miljonit dollarit. USAs on see 22. juunist peale sisse toonud sellest napilt üle kolmandiku. Ometi on tegemist vilunud seiklusfilmilavastaja **Gore Verbinskiga**, kes on suure kassa kogunud kolme "Kariibi mere piraatide" filmiga. Seekord ei aidanud ka piraadifilmide staar **Johnny Depp**, kes siin on tundmatuseni ümber kehastunud, mängides üksildast isevärki indiaanlast. Ta on ka üks filmi produtsente.

"Ulja ratsanikuga" pidas kinodes duelli nädal hiljem esilinastunud uljas ja tempokas animaseiklus "Mina, supervaras 2" (*Despicable Me 2*, 2013), eelarvega 75 miljonit eurot. See, vastupidi, köitis publikut. Raha tuli tagasi juba esimese nädalavahetusega. Sellest allpool.

Produtsendid muutusid murelikuks juba kevadel. "Pärast maailmalõppu" (*After Earth*, 2013), nimeka **M. Night Shyamalani** lavastatud futuroloogiline seiklusfilm tuleviku maakerast, millelt inimkond on reostuse tõttu põgenenud, esilinastus 31. mail, läks maksma 130 miljonit dollarit ja on seni sisse toonud vaid 60 miljonit.

Juuli algul tuli märul "Rünnak Valgele Majale" (*White House Down*, 2013). See maksis 150 miljonit dollarit ja pole seni sisse toonud pooltki kulutatust.

Vahepeal puhusid optimistlikud faanfaarid. Kuulsa fantaasiafilmide lavastaja **Guillermo del Toro** katastroofifilm merest ründavate hiidsisalikute ja inimkonda kaitsvate hiigelrobotite surmaheitlusest, "Vaikse ookeani võitlus" (*Pacific Rim*, 2013) on suve gigantseim vaatamäng. Ometi on filmi eelarvest, 180 miljonist dollarist, tagasi teenitud vaid pool.

Ameerika publik on näinud veel kaht kulukat filmi, mis hitiks saamise asemel läbi kukkusid. Surnute maailmast tagasipöördunud politseinikud mõistavad relvaga õiglust filmis "R.I.P.D.". 19. juulil USAs esilinastunud ja 130 miljonit dol-

larit maksma läinud paugutamise sai eranditult hävitavaid arvustusi ja on tänaseks teeninud vaid 32 miljonit dollarit. Eestist film raha juurde ei saa. Meie levitajad on sellest pärast kodumaist ebaedu lahti öelnud. Ka animaseikluslugu "Turbo - aiatigu võidab autoralli" (*Turbo*, 2013), mille meie levitajad plaanivad siia tuua laste koolivaheajaks, kukkus Ameerikas läbi. Eelarve 135 miljonit, seni on kassa 75 miljonit.

USA suve-eeskava juurde kuuluvad seda laadi filmid, milles on võimsaid purustusi kohutavate katastroofideni välja, tulistamised arenevad tõelisteks lahinguteks. Keskkonna on kunstnikud disaininud usutavaks. Peategelane on õilis-ideeline superkangelane, löömavend. Ameeriklastel on selleks hea väljend - *kick-ass hero*. Žanriteks märul, ulme, fantaasia, animatsioon.

Neid filme on aga korraga liiga palju ja nad on liiga sarnased. Arvutanimatsiooniga (CGI) saab luua imekaadreid, kuid see toob kaasa suurushullustuse. Kõik on võimalik. Võid põlema panna

Valge Maja, korraldada tagaajamisi selle purskkaevu ümber, lasta õhku raudteesildu, isegi korraldada plahvatusi aatomipommiga (koguni kahes filmis). Muidugi peavad alati viimase välja panema kaskadöörid. "Hollywoodi stuudiod on nõus aina enam raha välja käima staaride või eriefektide eest. Pahatihti on need otsused aga põhjendamatud ja riskid üleliia suured," hindab stuudiote Universal ja Paramount esindaja Eestis **Siim Rohtla**.

Lavastaja ja produtsent **Steven Spielberg** hoiatas kuu aega tagasi Lõuna-California ülikoolis esinedes filmitööstuse kokkukukkumise eest, kui kolm-neli või koguni pool tosinat megaeelarvega filmi maha prantsatavad. See võib viia paradigma muutumiseni, prognoosis ta.

Filmide maksumus saab ainult kasvada. Suurenevad ka turustusriskid. "Meie mees Hollywoodis", mulluse PÖFFi žürii esimees **Alar Kivilo** hindas Tallinnas viibides, et kui vanasti tegi iga stuudio aastas vähemalt 40-50 filmi, siis nüüd on see arv kahanenud viie-kuueni. "Ja kui teed ainult kuus filmi

aastas ja paned sisse palju raha, siis see muudab araks. Rahamehed tahavad alati kindla peale välja minna. Selline kindlustunne on aga loomingulisuse vaenlane. Otsitakse mingit imevalemit. Hämastav, et keegi pole aru saanud, et sellist asja pole olemas."

Kivilo pidas praegu harilikuks ühte filmi investeerimise ülempiiriks 25 miljonit dollarit. Seda, mis läbi lööb, on tema meelest väga raske ennustada. Kuid Kivilo paneb filmi turustamisel imestama, kui vanamoeline ja arhailine see on. Eriti tänapäeval, interneti ja noorte reklaamiinimeste olemasolul. Ei mõelda isegi välja huvitavaid viise, kuidas inimesi kinno saada. Ikka samad trailerid ja iga trailer näeb samasugune välja, arwab ta.

Filmilevitaja **Lauri Kaare**, kes nimetab end elukutseliseks filmihuviliseks, arwab: "Sellise "four-quadrant" (film, mis hõlmab nii mees- kui naisvaatajaid, nii üle kui alla 25aastasi) kindla peale mineva hiti tootmine on läinud liiga kalliks. Spielbergi ja Lucase ähvardavad ennustused kõnelevad sellest, kuidas Hollywood praegusel rajal jätkates iseenda raskuse all kokku vajub. Võimsad 100-200miljonilised eelarved on

Vaadatuimad filmid tänava Eestis:

1. **Mina, supervaras 2** - 85 146
2. **Kruudid** - 61 368
3. **Kiired ja vihased 6** - 58 032
4. **Nüüd sa näed mind** - 45 444
5. **Visa hing 5** - 41 820
6. **Raudmees 3** - 40 649
7. **Varjatud kuningriik** - 40 447
8. **Lammutaja Ralf** - 39 702
9. **Pohmakas 3** - 39 501
10. **Vabastatud Django** - 35 608

NALJU TULEB NAGU VARIETEEES: "Mina, supervaras 2".

33 ◀◀

tõelised loovuse vaenlased. Kui stuudio ja tootjad mängivad nii kõrgete panustega, ei taha nad midagi juhuse hooleks jätta. Filmitegijad peavad arvestama kõikvõimalike ettekirjutustega, mille eesmärgiks on kindlustada kassaeu.

Produtsendid teavad, et kassat toovad kuulsad näitlejad. Ent nad sunnivad menukaid kangelasi ekraanil end ikka ja jälle kordama. Eelmise aasta Eesti kümnest kassahitist on kuus järjefilmid. Esimesed kolm suurima kassaga filmi on "Jäaaeg 4", "Skyfall" (seegi järjefilm) ja "Madagascar 3". Animatsioon ja arvutianimatsioon triumfeerivad. "Järjefilmid on suurinvesteeringutena turvalised tooted," kinnitab Siim Rohtla. "Stuudio teab ette, kui suur on huvi nende vastu. Kui publik armastab mingit "kaubamärki", jääb ta sellele ustavaks (muidugi piirini, mil kaubamärk alla hakkab käima). Mõnda sarja tahaks ju lõputult jätkumas näha. Originaalsed "uudistooted" on tootjale riskantsem tee. Kurb on see, et uusi ja originaalseid üllatajaid on kinos vähem kui varem. Kuid samuti võib täheldada, et ükski sellesuvistest põrjatest ei ole järg. Juba eos on olnud tegemist mingil määral riskantse ettevõtmisega."

"Ajaj, mil filmide eelarved on tohutult paisunud, tahavad stuudiod saada mingitki turvatunnet, ja selle illusiooni annab neile varasematele hittidele järgede väntamine," kinnitab Lauri Kaare. "Edukad näited kinnistavad seda praktikat. "Skyfall" (ehk Bond 23!), "Võimatu missioon 5", "Kiired ja vihased 5" olid hoolimata suurest järjekorranumbrist oma sarja edukaimad," arwab Lauri Kaare.

Ka puhtal ajuvabal meelelahutusel on oma publik. "Kiired ja vihased 6" (*Fast & Furious 6*, 2013) ei vaja hiigellennuki ja kiirete autode võiduajamiseks maailma pikimal lennurajal ei kindlapiirilisi karaktereid, ei gravitatsioonijõudusid. Kriitik

Jaanus Noormets näeb siin paradoksi: "Kiired ja vihased 6" tõestab, et kinokultuur pole veel väljasuremisohus - ühe"lennustseeni" lõpus kipuvad saali-täied vaatajad spontaanselt aplodeerima ning plaksutamist kuuleb ka lõputiitrite ajal. Kodusel arvutiokraanil piraatkoopiat vaadates seda juba ei kogele!"

Probleem jääb. Kui korraga tulevad kinodesse filmid, mille tegemine maksab sama palju, kui on näiteks Eesti riigi ühe aasta juriidiliste või füüsiliste isikute maksutulu (330-350 miljonit dollarit), siis on raske neid täielikult "maha müüa". "Liiga palju on filme, mis konkureerivad kõik samade ekraanide ja vaataja rahakoti pärast," arwab Lauri Kaare. "Liiga palju on järgi, mis püüavad suurema eelarve ja 3D toel vaatajale sama asja veidi uuendatud pakendis maha müüa. Liiga palju mõjub kvaliteetsarjade kõrge tase, sest sageli võib televiisorist tulev "Breaking Bad", "Mad Men", "Homeland", "House of Cards", "Person of Interest" vms pakkuda palju huvitavamaid lugusid kui kümneid kordi enam maksnud kinopildid."

Ja muidugi ei saa edu täielikult ette plaanida. Muidu toodaksid kõik ainult menukeid. "Igal aastal tuleb ette juhu-seid, kus liidetavate summa on palju väik-

sem, kui olema pidanuks," võtab Lauri Kaare kokku. "Uljas ratsanik" - Johnny Depp ja Kariibi mere piraatide tiim Metsikus Läänes - peaks olema kindel hitt! "Rünnak Valgele Majale" on ju "Die Hard Valges Majas", pealegi "Iseseisvuspäeva" lavastajalt, ja tuleb välja just iseseisvuspäeva ajaks. Peaks olema garanteeritud edu? Tegelikult mitte!"

"Kinoturu analüütikud vaidlevad tihti veel filmi avapäeval, kas asi kukub läbi või mitte," ütleb Siim Rohtla. "USA turul võib näha äärmuslikke näiteid - Brad Pitti "Z maailmasõda" (*World War Z*, 2013) tembeldati varakult läbikukkujaks, kuid tõestas end avapäevadest peale väga edukaks filmina ja on tänaseks suve tasuvamaid filme. Selle aasta Eesti vaieldamatult suurim üllataja on aga olnud väike mustkunstipõnevik "Nüüd sa näed mind" (*Now You See Me*, 2013), mis on kerkinud vaadatavuselt aasta neljandaks fil-

"Z MAAILMASÕDA": Brad Pitt.

miks. Enamasti võib USA ja Eesti turu vahel näha paralleele, nii et üldised trendid lähevad tõesti kokku," kinnitab Rohtla.

On muidugi filme, mis hoolimata ebaedust USAs osutuvad maailmaturul suureteks hittideks, kuid need on erandid. Erandiks tuleb pidada ka selle suve parimat märulit "Vaikse ookeani võitlus", mis toob raha tagasi väljaspool USAd. Praegu läheb see menukalt Hiina hiiglaslikes IMAX-kinodes. Mullu kasvas Hiina kinokassa 30% ja Hiina kerkis kinode kassatulu poolest maailma teiseks riigiks USA järel.

Kuid "Mina, supervaras 2" on tõusnud tänava Eesti vaadatuimaks filmiks. Animakomöödia autoriteks on ameerika prantslased. Üks neist, **Chris Renaud**, on töötanud kuulsas Marveli koomiksikir-

Leidlikkust suvefilmides:

- **Surnud hiidsisalik sünnitab poja** (Vaikse ookeani võitlus)
- **Kaklus rongi katusel, kui teetõkete kohal hüpatakse õhku** (Wolverine)
- **Hullumeelne tagaajamine kahes rongis, indiaanlane ja superšerif jahivad merimõrtsukaid, aeg-ajalt satuvad rongid kohakuti** (Uljas ratsanik)

jastuses, kust on filmidesse siiratud palju superkangelasi. "Supervaras..." on ekraanitrikkide kogum, justkui lõputul liikuvall lindil kulgev varieteevaatemäng, täis animamoondusi ja gag'e. Strukturaalselt hoiab filmi koos Bondiskeem superkurikaela otsimisest. Arvukad energilised maisitõlvikukujulised kollased taustategelased oleksid justkui pärit **Philip Kaufmani** tulnukafilmist "Kehakrattide kallaletung" (*Invasion of the Body Snatchers*, 1978). Hea suvefilm ei vaeva pead ja kinost lahkumisel on hea tuju.

FOTO PARAMOUNT

KASULIK RAAMAT

...on Areeni suverubriik, kus võetakse ette koka-, aia- ja muu tarvilik kirjandus.

Peep Vain poolpimedatele

Leo Angart "Unusta prillid"

Tõlkinud Lia Klaas. Ersen, 2013. 246 lk

End ärikonsultandiks, kirjanikuks ja nägemistreeneriks nimetav Leo Angart viskab juba oma raamatu esimestel lehtedel näljasele (ja poolpimedale) lugejale ette rammusa kõhutäie ja imerohu ning lubab usinale silmatreenijale paari päevaga paremat nägemist, garneerides oma lubaduse looga kaheksa-aastasest Maxist, kes sai tugevast lühinägelikkusest lahti 20 minutiga.

Kallis Angart, lugejaga, kes raamatu pealkirja "Unusta prillid" peale kätte haarab, ei maksa nalja teha. Raamatupoodidesse imerohtu otsima jõuavad vaid need meeleheitlikud, kes on traditsioonilisemad abivahendid juba põhjalikult ammendanud ja igal hommikul udusesse maailma ärgates oma võrkkesta kiruvad. Juhul kui lubatud paranemine osutub soolapuhumiseks, on sellise publiku viha eest pakku pääsemine võimalik ainult siis, kui raevus lugejad tõepoolest prillid ette panna unustavad.

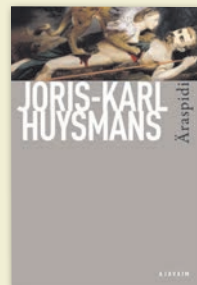
Lisaks lühinägelikkusele lubab raamat abi ka astigmatismi, kaugelejärgvuse, kõõrdsilmsuse, amblüopia, vanaeärganemise, monovisiooni ja värvipimeduse puhul. "Unusta prillid" töötab ülimalt reklaambrošüürina Angarti nägemistreeningutele Kesk-Euroopas. Peepvainulikult optimistlik ja laiahaardeline taanlane pühendab suure osa raamatust silma ehituse ja nägemishäirete lahendamisele ja teooriale, imemeetod tundub suuremas osas seisnevat juba vanas heas emade heakskiidetud kombes silmadele iga natukese aja tagant puhkust anda. Kas selle tõdemuseni jõudmiseks just oma silmi terve raamatu läbilugemisega väsitama peab, on iseasi.

Kindlasti teevad taanlase soovitusel, mis toetuvad peamiselt juba sajandivanusele Bates'i silmatreeningule, pigem head kui halba, kuid sellised eneseabiraamatud muudavad alati pisut nukraks. Isegi kui abi pakutakse kõigest nirudele silmadele, mitte tuksis psüühikale, on "lihtsalt-tõhusalt-kiirelt-oma-elu-suurimast-probleemist-lahti" imelahendused justkui kaanetatud tõestus sellest, kui palju muresid inimestel on ja kui lihtne on teise õnnetuse pealt kasu teenida.

Silvia Urgas

Lõpust alustamise raamat

Joris-Karl Huysmans "Äraspidi"

Tõlkinud Leena Tomasberg. Koolibri, 2013. 212 lk.

"Äraspidi" on tähtis ja märgiline teos. Ent see on ka selline teos, mille tähtsus ja märgilisus võib enamikul lugejatest kergesti märkamata jääda. Romaani skandaalsus on lihtsalt oma aja ära elanud, paljud vihjed – või mis vihjed, ka otseütlemised ja lajatamised – ei ütle tänapäeva lugejale suurt midagi või on neist kerge valesti aru saada.

Ehk siis on tegu raamatuga, mille lugemist tuleb igapäev, kes ei ole just keskmisest enam kodus keskaegses Prantsuse kirjanduses, 18. ja 19. sajandi katoliiklikes debattides, Euroopa kunstiajaloo ning mööbli- ja köitekunsti, alustada lõpust, tõlkija saatesõnast.

Siit kohe ka märkus kirjastajale – oleks saatesõna teose alguses, säästaks see lugejale mõned tüütud tunnid ja põhjendamatu olakehitused. Põhjendamatu, sest pea kõik, mis mõjubki eriettevalmistusega lugejale nürilt, saab saatesõnas vastuse.

Tagantjärele selgubki, et "Äraspidi" pole mitte lihtsalt 19. sajandi lõpu dekadentliku noorsoo ajale jalgu jäänud piibel, vaid teravmeelne, iseendagi üle irvitav kirjeldus sellest, kuidas ühe eluagenda täiustamine võib jõuda teostamatusse absurdi. Minigis mõttes triviaalne tõde, kuid ministereiumiametnikust autor, kes oli kuni "Äraspidi" kirjutamiseni võidelnud naturalismi eest ning toetanud Émile Zola, teeb seda oma n-ö kannapöörderomaanis suure filigraansuse ja pühendumisega. Nii ei kohku kirjanik tagasi oma peategelase, 19. sajandi lõpu moehaiguse spliini all kannatava hertsogivõsu des Esseinsi raamatukokku asetamast tegelikkuses ammu kadunud antiikteoseid ega nägemast tegelikkuses võimatu peensuseni vaeva enda elamise kujundamisel. "Ta toimis järgmiselt: valitsus- ja kirikuhoonete kollase, ookrivarvi krohvi jäljendamiseks laskis ta seinad katta safrankollase siidiga; taoliste ruumide tavapärase šokolaadivärvi sokli saavutamiseks löi seinte allosad üle tumedate amarantviolettsete puuplaatidega. Tulemus oli hurmav..." (lk 61)

Ja ega "Äraspidi" suurt muud kirjeldagi kui des Esseinsi üksildasi otsinguid, mis tiirlevad Edgar Allan Poe ja Charles Baudelaire'i loominguga ja seal manifesteeritud lagunemissuuna ümber. Detailselt kirjeldatakse eksootilisi materjale, millega kangelane katab oma elamise seinu, lemmikraamatute kotteid või ka ekstra selleks ostetud kilpkonna kilpi. Kilpkonn aga sureb teda katva kulla- ja kalliskivide kihi all ning viimaks pettub ka des Esseinsi oma hiilgavas – ja ometi nii näruses – isolatsioonis. Näib, et unistused ei ole määratud täituma. Jälle üks lihtne tõde, mis aga koorub Huysmans'i teosest välja vähehaaval ja vastumeelselt, mistõttu olgu üle korratud – seda raamatut tuleb alustada lõpust, saatesõnast.

Peeter Helme

nädala raamat

ARVO PÄRDI MUUSIKA FILMIDES

27.-29.08.2013 FOKUSES DOKUMENTAALFILMID

27.08 HELID JA VAIKUS

Sounds and Silence: Travels With Manfred Eicher

Peter Guyer, Norbert Wiedmer

28.08 TZVETANKA

Youlian Tabakov

29.08 IGAVENE HAUD

Into Eternity: A Film for the Future

Michael Madsen

kell 18 Katariina kirikus

Filmidel on eestikeelsed subtiitrid, piletid saadaval Piletilevist.

Lisainfo www.arvopart.ee

RAHVUSVAHELINE
ARVO PÄRDI KESKUS

KESKUSE PEATOETAJA:

Swedbank

Gérald Sibleyras

PAPLID TUULES

lavastaja Uku Uusberg (Eesti Draamateater)

Aivar Tommingas, Hannes Kaljujärvi, Jüri Lumiste

ETENDUSED SEPTEMBRIS ÜLE EESTI!

2.09 Rakvere Teatris

3.09 Viljandi Ugallas

4.09 Paide Kultuurikeskuses

5.09 Võru Kandles

6. ja 7.09 Tallinnas, Salme Kultuurikeskuses

8.09 Pärnu Endlas

www.vanemuine.ee

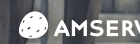

Hooaja peasponsor

Aasta toetaja

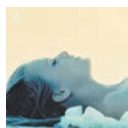
Aasta toetaja

Ametlik autopartner

Jay-Z**"Magna Carta Holy Grail"**
(Roc Nation)**Tulutu hooplemine.**

Jay-Z "Magna Carta Holy Grail" tahaks olla esmaklassiline luksuskaup. Kuid album, mida juba enne ilmumist müüdi (Samsungile, kelle kliendid said Magna Carta application'iga teose tasuta telefoni tömmata) miljon koopiat, ei saa kuidagi olla midagi luksuslikku, midagi kättesaamatut. See on plaat, mis sündis, plaatinasertifikaat kaelas; mida tutvustavad YouTube'i klipid on kui imalad Hollywoodi treilerid; mis küll väga tahab, kuid paraku ei ole ühegi vindi pealt uuenduslik. Kanye Westi kõrval tundub tänane Jay-Z erilisel lodev. Ei aita seekord ka Timberlake, Timbaland, Pharrell, Beyoncé, Nas, Rick Ross ... Avapala "Holy Grail" puudutab Nirvana "Smells Like Teen Spiritit" väga ebameeldiva moel ning on üleüldse usumatult igav avapala, ei hoiu seda vee peal isegi päästerõngas (Timberlake). Ei jaksa hooplemisega kaasa minna - "I'm the modern day Pablo Picasso, baby". Aga läheb edasi - "You in the presence of the king, scratch that, you in the presence of a god!". "MCHG" on ekstra turvaline Jay-Z. Papa Jay. Mõte liigub sujuvalt taas kamraad Kanye peale (kelle viimane plaat kandis pealkirja "Yeezus" ning sisaldas lugu "I Am God"), kes iga värske plaadiga püüab luua uue ja enneolematu maailma, raputades ja väänates hip-hopi reegleid. Eks siingi on üritatud sama teha. Aga tulutult. **3/10**

Ats Luik**Beady Eye****"Be"**
(Sony)**Post-Oasis 2.**

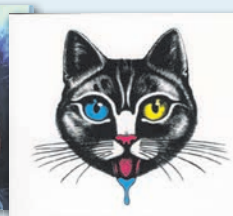
Ei paista, et Beady Eye oleks vabanemas oma Oasise järeltulija-mantlipärija rollist, või isegi sooviks seda teha. Võib-olla see asjaolu tekitab nende loomingusuhetes teatava eelarvamuse, aga nende teine stuudioplaat, kergelt pretensioonikas ja üleprodutseeritud "Be" jätab igatahes kõigi pingutuste kiuste natuke kahvatu mulje. Surisevatest kitarridest (ja teistest, eksoteilisematest instrumentidest) laotud pehmed, psühhedeelsed helikihistused ja veidi *new-age* ilik meeleolu on iseenesest mõnusad kuulata ja kaasa unistada. Kohati on albumil hetki, kui sellesse udupilve ka mingi säde sisse lööb. Nauditavat tervikut või, alternatiivina, selgeid kõrghetki aga justkui välja ei joonistugi. Kindlasti on see korralikult ja kompetentselt tehtud plaat, aga samas võib-olla ka märk, et vana rasva pealt inspiratsiooni välja võluda on raske. Oasise fännid võiks Beady Eye muusika ju kōnetada, kasvõi nostalgias, aga vaevalt, et just see bändi eesmärk on. **5/10**

Mart Kuldkepp**White Lies****"Big TV"**
(Fiction)**Kergelt igav brittide postpunk.**

Londoni noormeestele ansamblist White Lies on alati 1980ndate postpunk ja sündipopp meeldinud ning sellelt teelt ei kaldu nad kõrvale ka oma kolmandal albumil. Kindlasti eksisteerib maailmas hullemaid žanreid, millest mõjutatud olla. Kehv on ainult see, et "Big TV" on originaalsusest tühjaks pumbatud. Paha ei teeks, kui albumil oleks oma nägu. Siin aga troonivad Ultravox, Tears For Fears, U2, Echo & The Bunnymen, The Cure jne. Ilmselt saaks erinevaid bände reastades arvustuse tähemärgid kergesti kokku. Samas ei saa mainimata jätta, et häid poplugusid plaadil siiski leidub: "There Goes Our Love Again" ja "Getting Even" hakkavad juba paari kuulamise peale kõrvas pesa punuma. Nakkavaid momente on ja pea nõksub aeg-ajalt kaasa, produktioon on läikiv ning refräänid peaaegu eepilised, kuid värskest ja särtsust jääb puudu. Album ei paku pinget ja kuigi tihti liigutakse suurejoonelise staadioniroki poole, siis päriselt kohale ei jõutagi, vaid jäädakse kuhugi kahevahele rippuma. Meeleolutu kuulamine. **5/10**

Siim Kera**Minks****"Tides End"**
(Captured Tracks)**Meeldivalt tühi suve-indie.**

Lausa patt on kirjutada just nüüd, suve lõpul, kui paljud päikeseusku rannalõvid koos vihmapiilvedega krokodillisuuruseid pisaraid valavad, albumist, mis pilgeni täis rannaliiva, lõputuna näivat suve, külma õlut, surfilaineid ja romantilisi päikeseloojanguid. Aga just selline paistab Long Islandil redutava Sonny Kilfoyle'i maailm täna. Albumi huvides oleks ta võinud ehk siiski oma kodusse New Yorki edasi jääda, sest "Tides End" kõlab, nagu oleks see lugu loo haaval kokku laenatud, mitte kirjutatud. Laenu oskas ta siiski võtta parimatelt nagu Smiths, New Order ja Pulp. Tulemuseks totaalne ranna-indie mash-up à la Wild Nothing kohtub Washed Outi ja NimmerSchmidtiga. Siit ka albumi suurim vastuolu - kogu selle sisutühjuse ja ebaoriginaalsuse juures meeldib see mulle väga. Õli lisab tulle ka Sonny laulumaaner, mis on paiguti leibelikaaslaste Mac DeMarco omaga ("Margot", "Weekenders") ära vahetamiseni sarnane - loomulikult olen müüdnud. Kas mul ka mõne aasta pärast veel meeles on, et need lood kuulusid Minksile? Julgen kahelda. **7/10**

Bertil Tüvi**Muinasjutte, esoteerikat****Silver Sepp**
"Mis asi see on?"
(Silver Sepp)**Sädlev Kass**
"Sädlev Kass"
(Sädlev Kass)

Silver Sepa ja Sädleva Kassi albumite ilmumine sel suvel ühes ajaruumis an-

nab kütet fantaasiale, et võib hakata rääkima uue suundumuse esilekerkimisest Eesti muusikas. Sisekaemuslik läbisegi hingeavamiste supernoovadega, õdus, istuv, idülliline meeleolu liikuvate akvarellhelide keskel - sofistikeitud uue aja folkmuusika, mis peaks hästi üles minema kogu esoteerikaseltskonnas. Ja et Silver Sepa debüütplaat naudib ka müügiedu, võib arvata, et esoteerikafolk ja *nu-age* on läbi murdunud edetabelitesse.

Mõlemad plaadid hõljuvad tervendavas püramiidruumis, mille ühes nurgas on Jaan Tätte primifolk, teises nurgas avangardsed uusmentalistid nagu Kreatiivmootor ja Sequoia 7 ning kolmandas peen, põhjalik ja kaunimeelne helimaastike kujundus. Nagu näiteks Robert Jürjendali tänavune suurepärase teos. Ülejäänud kahes nurgas Eesti muld ja vill ning vabamikrofoni taga lokkav poeesia. Ühesõnaga: loodan, et mõistate - olukord on üsnagi komplitseeritud.

Silver Sepa plaadi instrumentaalne osa kõlab seiklusrikkalt. Kitarritõmmete ja klaveri vahel on ka rütme, mis jõuavad Aafrikasse, ja tal on mitmeid ise meisterdatud instrumente. Naelapill, bass-naelapill, löök-pörke-poogenpill, vesitrummid ehk kausipillid ja julge kunstnikuna kasutab ta ka kanalisatsioonitorusid. Laulmine on paitav, jutustav, aga paiguti ka väänlev ja tõmblev. Ja vokaaloorituse peamiseks osaks siiski laulusõnad. Justkui teadvuse vabavool, kus kuuldavale ja lindile on lastud kõik, mis parasjagu suu kaudu ajast väljub - tundub, et iga sõna, iga riim on väärt elu, kui ta juba kord sündinud on. Vähemalt sellise mulje see lüürikatulev jätab, olgugi et mistahes ridu kuulates - näiteks "rändlinnaparved muudkui saabuvad / püsipaiksed linnud jätkuvalt kraaksuvad" - võib aimata siiski üsna konstruktiivset toimetajakätt.

Ja Sädlev Kass. Duo, mille muusikat loovad ja esitavad Elerin Velling ja Eerik Kändler. Panen peale loo "Kogu alastuses". Magus, õhuline meditatsioon, mida liigitavad instrumentideks seatud ingliahälitsused. Mul on tunne, et oleme territooriumil, kus on pead tõstmas Eesti Laurel Halo või Julia Holter. Aga siis tuleb kulminatsioon - Elerin avab häälepaalad ja hinge ja kui ta hüüab "kogu alastusees!", löikab see valjult sisse ja viib pildi kuhugi sootuks mujale. Midagi sellist juhtub plaadil iga looga - justnagu moodsa aja naiseksperimentalistide kõhe tardumus, mida vokaalosalade karakter ja sisu tükki-deks rebib.

Salasoppe tulvil muinasjutulised plaadid, millele tuleks õrnalt peale puhuda. **∞/10**

Siim Nestor**David Lynch****"The Big Dream"**
(Kobalt)**Kirsikooki oled söönud?**

Distsipliinivahetust on kogemus õpetanud tihti väikese eelarvamusega võtma. Miks peaks filmirežissöör hakkama muusikat tegema? Kui aga tegemist on Lynchiga, kelle filmides muusika abil loodud atmosfäär alati nii keskel kohal on, siis on see igatahes intrigeeriv. Lynch on üks selliseid kujusid, kelle filmide kohta kasutatakse sõna "lynchilik" ja kõik saavad enam-vähem ühtmoodi aru, millega tegemist - unenäoline/luupainajalik, mittenarratiivne, ürgne, alateadlik, kõhe, aga samas endas alati mingit sooja ja pakitsevat nostalgiat kätkev. Õigupoolest olen seda sõna kuulnud kasutatavat ka siituatsioonide jms kohta filmikunstist väljaspool. Lynch on suutnud kinnistada meie peades täiesti oma stilistika, ja nii ka siin plaadil.

Siin on konkreetsetest lugudest olulisem üldine valitsev meeleolu. Need, kes võiksid süüdistada seda plaati mitte kuhugi jõudmises, pole ilmselt kunagi Twin Peaksi väikelinnas kirsikooki söönud. Lynch ei peagi kuskile jõudma ja mida rohkem sa proovid aja kulgemisest kinni hoida, seda rohkem ots käest kaob. Siinsed lood meenutavad mulle esmajärgus ehk Nick Cave'i hämaraid ja häälest ära lounge-umbreid, David Lynchi enda nasaalne häälel on muidugi Cave'i täielik vastand, aga mõjub natuke haiglaselt, just nagu peab. Plaadi keskel on varase Bob Dylani kaver "The Ballad of Hollis Brown", mis sobib komplekti täiesti veatult.

Lynch on ise öelnud oma filmide kohta: "Detailid on ülimalt tähtsad. Kui need ei klapi, siis kaob ka õige meeleolu." Siin plaadil on raske leida detaili, mis ei klapi. See siin on *lo-fi garage rockabilly sleaze lounge*. Ja mis muu võiks selle nimeks tema puhul ollagi, kui mitte "The Big Dream"? **9/10**

Tristan Priimägi**//// Eesti Kontsert****Kontserdinädal**

22.–28. august

N 22. VIII kell 20 Tartu Jaani kirik
KA BO CHAN (kontratenor)**KUNINGLIK KVINTETT**

Rahvusmeeskoori liikmetest koosnev ansambel esitab tuntud vaimulikke teoseid läbi mitme sajandi.

N 22. august kell 19 Tallinna raekoda
Lost Prayers**TOBIASE KEELPILLIKVARTETT**

Beethoven, Tüür, Verdi

T 27. august kell 19 Niguliste

Kammerkoor VOCES MUSALES**Marju Riisikamp** (orel), dirigent **Kaspar Mänd**

Tomás Luis de Victoria "Kannatustenäda resonsooriumid"

Eesti Kontserdi hooaja avakontserdidR 30. VIII kell 19 Jõhvi kontserdimaja
L 31. VIII kell 19 Estonia kontserdisaal**Riiklik sümfooniaorkester****NOVAJA ROSSIA** (Moskva)Dirigent **ANDRES MUSTONEN**

Wagner. Avamäng ooperile "Tristan ja Isolde"

Kantšeli. "Lingering"

Brahms. Sümfoonia nr 1

Gubaidulina. "Ratsanik valgel hobusel"

Andres Mustonen

T 3. IX kell 19 Estonia kontserdisaal

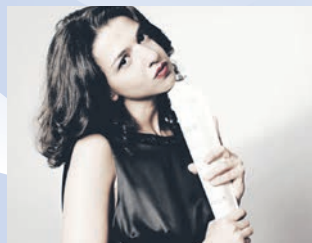
Rahvusvaheline noorte sümfooniaorkester**I, CULTURE Orchestra**Solist **KHATIA BUNIATISHVILI** (klaver, Gruusia)Dirigent **KIRILL KARABITS** (Ukraina)

Ljatošinski. Sümfooniline ballaad "Grazyna"

Prokofjev. Kontsert klaverile ja orkestrile nr 1

Bartók. Kontsert orkestrile

Khatia Buniatishvili

Kirill Karabits

hooaja peatoetaja

concert.ee

SERGEI STADNIKOV SOOVITAB

Kon-Tiki

Norralaste kõigi aegade kalleim mängufilm "Kon-Tiki" (2012, režissöörid **Joachim Rønning** ja **Espen Sandberg**) on eelkõige pühendatud nende maa-deurijast rahvuskangelasele **Thor Heyerdahlile** (1914–2002). Alustuseks tähistatakse punktiirina mõningaid määravaid sündmusi tema kujunemisteel (näiteks imeline lapsepõlveaegne pääsemine uppumissurmast ja abielu **Liv Coucheron-Torpiga**).

Kineastide peatähelepanu on õigustatult pööratud 1947.a organiseeritud ekspeditsioonile Peruust seilamist alustanud Kon-Tikil ("Tiki Päike"), balsapuust ehitatud parvel, millega Heyerdahl juhitud norra-rootsi meeskond ületas suurema osa Vaiksest ookeanist (101 päevaga läbiti ühtekokku 8000 km). Ülimalt riskantse ettevõtmise eesmärgiks oli teha kindlaks, kas Polüneesia ja Lõuna-Ameerika elanike vahel oli kontakte, ka kiviajal. Loodusuurijaid saatis edu ning sellest sai rahvusvaheline sensatsioon. Tõsi küll, Polüneesia elanike algse päritolu määratlemine põhjustab endiselt kirglikke diskussioone (ka Lõuna- Ameerikast saabunud meresõitjate rassilise kuuluvuse üle).

Tunnistan: elasin linatõe se mustele kaasa suurima tähelepanuga. Kõige enam köitis, samas ka kohutas

ääretu ookeanistiihia võimas ülevus, mis ehk mingi armulikkuse ajal otsustas halastada hulljulgetele seiklejatele. See on omamoodi loodusfilm, mille stsenaarium põhineb Heyerdahli reisi-päevikul. Tõepoolest, üks meestest pidi peaaegu ära uppuma, mõnikord tülitseti, parve ümber ujus kord hirmuäratav 20 meetrine vaalhai, mehed õppisid ajapikku isegi väiksemaid haisid (kui väikesi?!) käsitsi tekile tirima, elati üle mitu orkaani jpm.

Kon-Tiki ekspeditsiooni kajastav film on hümn inimese vaimu, tema intellekti ning tahte tugevusele. Kusjuures just mehe kui niisuguse sitkusele – linatõe se miljöö, tegevusloogika, suhted jm on väga maskuliinsed. Pole sugugi välistatud, et pärast filmi lõppu otsustab nii mõnigi kohalik mehepoe oma senises igavavõitu elus midagi otsustavat ette võtta.

Tallinn – Artis, CC Plaza; Tartu – Cinamon, Ekraan.

SEL NÄDALAL EESTI KINODES

	Jaan Ruus Eesti Ekspress, Tallinn	Jaanus Noormets Kanal 2, Tallinn	Greta Varts Üliõpilane, Tallinn	Margit Adorf www.fagira.eu	James Berardinelli Reel Views Bridgewater	
Enne südaööd	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	3,5
Paradiis: Usk	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	---	3,4
Paradiis: Armastus	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	---	3,4
Searching for Sugar Man	---	■■■■■	---	■■■■■	---	3,25
Kon-Tiki	---	■■■■■	---	■■■■■	---	3,0
Paradiis: Lootus	■■■■■	■■■■■	---	■■■■■	---	2,8
Z maailmasõda	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	2,8
Elüüsiüm	■■■■■	■■■■■	---	■■■■■	■■■■■	2,75
Kollide ülikool	---	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	2,6
Nüüd sa näed mind	---	■■■■■	---	---	■■■■■	2,5
Mina, supervaras 2	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	2,4
Wolverine	■■■■■	■■■■■	■■■■■	---	■■■■■	2,4
RED 2	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	■■■■■	2,2

Filmilevi nädalavahetuse tipp-7 (16.-18.8.2013)

Film	Vaatajaid	Vaatajaid kokku	Linastus-nädal
1. Smurfid 2 (Smurfs 2)	10 236	10 236	1
2. Kollide ülikool (Monsters University)	3303	38 866	3
3. Elüüsiüm (Elysium)	2931	15 058	2
4. Percy Jackson 2 (Percy Jackson 2)	2392	2392	1
5. Mina, supervaras 2 (Despicable Me 2)	2024	85 146	6
6. Nimekiri (The To Do List)	1748	1748	1
7. RED 2 (Red 2)	1531	13 231	3

KATUSE KINO Katusekino sõbrad **Carlsberg elisa** **PÖFF**

PROGRAMM 22/8-28/8

22/8 N **Point Break** Kathryn Bigelow 1991/123min
23/8 R **Paradise: Love** Ulrich Seidl 2012/120min
24/8 L **Paradise: Faith** Ulrich Seidl 2012/113min
25/8 P **Paradise: Hope** Ulrich Seidl 2012/100min

26/8 E **Super 8** J.J. Abrams 2011/112min
27/8 T **Kon-Tiki** Joachim Rønning, Espen Sandberg 2012/118min
28/8 K **Lost in Translation** Sofia Coppola 2003/102min

KATUSEKINO AUGUSTIS UUS MENÜÜ! Jaapani toit, otse südamest!

KATUSEKOHVIK & BAAR, PÄIKESETERRASSID

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Tule lõunale või dringile!

PILETID: Katusekinost, Piletilevist või katusekino.ee

KATUSEKINO.EE

Meediapartnerid: **EESTI EKSPRESS**, **Eesti Päevaleht**, **UHO**, Partner: **viru**, **www.poff.ee**

SOLARISES TOIMUB:

Living Models **CASTING** Reedel 23.08. kl 17:00
OTSIB MODELLE! Aatriumis

FARUK GÜLLÜOĞLU İSTANBUL
Konditritoodete müük kuni 25. augustini Solarise 1. korrusel

Alates 22. augustist pöörane action-komöödia **Kick-Ass 2** **SOLARIS KINO**

21. oktoobril **SUZANNE VEGA** ja maailmatuntud kitarriisti **Gerry Leonardi** eksklusiivne akustiline kontsert
Nokia Kontserdimaja Nokia Concert Hall

solaris 2013 | Elu on ilus www.solaris.ee

Koolituse teema	Aeg, hind	Korraldaja, info
KEELTEKOOLITUS		
Inglise, saksa, vene, eesti, prantsuse, soome, itaalia, rootsi, hispaania, portugali, hiina, jaapani, araabia, türgi, läti, leedu, poola, heebrea ja kreeka keel.	aasta ringi 60 ak t / al 270 € + km Soodustused püsiklientidele!	 Tammisaare tee 47, III k 11316 Tallinn tel 626 3113, 523 1119 kool@tea.eu või www.tea.ee koolitusluba 5019 HTM
Üldkursused, intensiivkursused, asutusesisesed kursused, kursused koolinoortele ja seniioritele, kursused üle Eesti, minigrupid, individuaalõpe, keeleõpe välismaal, keeletaseme testimine. UUS! - TEA Seminarikeskuses huvitavad koolitused. Võimalik rentida ruume koosolekuteks ja seminarideks. - Avatud väike raamatupood: sõnaraamatud, keeleõpikud, vestmikud, reisijuhid, juhtimisalased koolitusmaterjalid, lastekirjandus.	TEA Keeltekool – 25 aastat kogemust! Üldkursused: varajase tellija soodustus 15% Eraõpe: tellimisel augusti-kuus soodustus 10% Asutusesisesed keelekursused soodushinnaga!	
Eesti, vene, inglise, saksa, itaalia, hispaania, rootsi, prantsuse, soome, türgi ja läti keele koolitus avalikes gruppides, individuaalselt ja firmasiseselt.	al sept-okt vt: www.generum.ee 60 ak t tavagrupid 324 € minigrupid 360 € individuaaltunnid al 22,80 € firmasise koolitus 1 ak t / al 21 € + km	 WTC Tallinn, Jõe 5 tel 611 6599, 551 4677 info@generum.ee koolitusluba 6314HTM www.generum.ee ITIC/ISIC, WTC soodustus 5%, kliendisoodustus 10%. Tölke- ja giiditeenused.
Giidiõppe baaskursus.	al sept-okt 95 akt / 399 €	
Inglise, saksa, prantsuse, hispaania, kreeka, vene, eesti, soome ja rootsi keele õpe Töölane inglise keel Inglise keel kooliõpilastele ja riigeksamiiks valmistajatele	16.09.-06.06 1-2 x ntl 47-140 ak t kuni 13.09 õppemaksu soodushind 288-672 € (km-ga) (võimalik tasuta 2 osas) Lahtiste uste päevad 02.-13.09	 Tallinna Keeltekool KEELTEMAJA MTÜ Endla 22, Tallinn tel 662 0996, 662 0706 info@tallinnakeeltekool.ee Registreerumine: www.tallinnakeeltekool.ee
<p>Üks rida (kursuse info) koolituskalendris 27 € + km. Tellides vähemalt kolm rida, on logo TASUTA, muidu ühe rea hinnaga. Reklaami tellimine: tel 669 8099, e-post egle.leisner@lehed.ee</p>		

Koduveini aabits
Täiendatud väljaanne
Tiina Kuuler
120 lk

Käesolev raamat on lühike õpetus sellest, mida algajad koduveinitegijad teadma peaks: millest koduveini valmistada, millised on vajalikud tarvikud, millist pärmi kasutada, kuidas käärimine lõpetada ja vein pudeldada... Lisaks veel hulganisti nõuandeid veini säilitamiseks, serveerimiseks ja parimaid koduveini retsepte.

„Koduveini aabitsa“ täiendatud väljaandes on muu hulgas lisatud kolm uut teemat: malolaktiline käärimine, kontsentreerimine ja pastöriseerimine.

 Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Looduskosmeetika
JANA KOEL
104 lk, kk

Raamatust „Looduskosmeetika“ saad põhiteadmised, kuidas enda tarbeks kosmeetikume luua. Siit leiad retsepte meestele, naistele ja lastele. On šampoone ja kreeme, maske ja koorijaid. Kõiki neid saab kodus ise valmistada.

Endaloodud kehahooldusvahendid on palju suurema väega, sisaldavad lisaks kõikidele headele koostisosadele erilise annuse armastust ja hellust, mida tänapäeval on meil kõigil hädasti vaja.

Raamatud on saaval raamatupoodides üle Eesti.
Või tellides www.healugu.ee ning telefonil 680 4443

 Maalehe Raamat

Seiklused Metsapärdil
Elsa Pelmas

Lakas magamine, heina tegemine ja loomadega tegelemine on kõik väikesele linnatüdrukule Liisile, kes saadetakse maale vanavanemate juurde suve veetma, vööras. Põnevust lisavad uued sõbrad, kes tutvustavad Liisile toreid maaelu ja ka kuritegu, mille Liisi aitab lahendada.

Raamatud on saaval raamatupoodides üle Eesti või tellides www.healugu.ee

Kinnisvarateenus

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Sõbralik ja professionaalne kinnisvarateenus! Tasuta konsultatsioon! UUS MAA KV, tel 5557 0055, Kristiine ja Nõmme piirkonna maakler Ave Klaser, ave.klaser@uusmaa.ee; www.uusmaa.ee.

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Sõbralik ja professionaalne kinnisvarateenus! Tasuta konsultatsioon! UUS MAA KV, tel 5683 6496, kesk- ja vanalinna piirkon-

na maakler Annika Saarnak, annika.saarnak@uusmaa.ee; www.uusmaa.ee.

OBER HAUS
KINNISVARAFIRMA

Ober-Hausi kogenud kinnisvaraspetsialistid Pärnus ja Pärnumaal aitavad teid kõigis kinnisvaraga seotud küsimustes. OBER-HAUS KV, tel 449 5996, 5648 7477, Ebe-Liis Rattasepp.

PINDI
REALIA GROUP

Võtan müüki kinnisvara Tallinnas! Oodatud on ka

üüripakkumised. 15 aastat töökogemust kinnisvaramaaklerina. PINDI KV, tel 505 7779, margit.joa@pindi.ee; www.pindi.ee.

Müüa maja

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Tallinnas Nõmmel Sihi tn-1, üp 173 m². Kaunilt haljastatud krundil ajalooline puitelamu. Hind 275 000 eurot. Uus Maa ID: 53121. UUS MAA KV, tel 5557 0055, Ave Klaser.

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Saaremaal Ruhnu külas Kase tn-1, üp 100 m². Ainuke müügis olev kinnistu Ruhnu saarel. Hind 80 000 eurot. Uus

Maa ID: 52421. UUS MAA KV, tel 5688 2282, Ille Kompus; 509 4112, Andrus Soonsein.

Müüa 1toaline korter

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Põhja-Tallinnas Kotzebue 18a, üp 25,0 m². Hubane korter jalutuskäigu kaugusel vanalinnast. Hind 37 000 eurot. Uus Maa ID: 53211. UUS MAA KV, tel 5683 6496, Annika Saarnak.

Müüa 2toaline korter

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Kesklinnas Uue-Maailma tn-1, üp 33,9 m². Kahe parkimis-

kohaga korter miljööväärtselikus piirkonnas. Hind 87 000 eurot. Uus Maa ID: 52632. UUS MAA KV, tel 521 6697, Kristina Sõmerik.

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Põhja-Tallinnas Erika tn-1, üp 42,1 m². Eestiaegses renoveeritud majas päikeseline korter. Hind 47 500 eurot. Uus Maa ID: 52099. UUS MAA KV, tel 5347 0555, Kristel Janno.

Müüa 3toaline korter

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Kristiines Elektroni tn-1, üp 67,4 m². Valgusküllane ja avar korter vaadetega hoovi. Hind 59 000 eurot. Uus Maa

kinnisvara 39

ID: 52840. UUS MAA KV, tel 5680 1020, Margit Lipstuhl.

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Tallinna kesklinnas Pärnu mnt-1, üp 65,5 m². Väga hea planeeringuga korter kesklinnas. Hind 97 000 eurot. Uus Maa ID: 51533. UUS MAA KV, tel 509 9765, Marina Hodus; 5336 3708, Tiit Lehtonen.

Müüa 5toaline korter

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Kesklinnas Ravi 14, üp 154,2 m². Avar ja valgusküllane korter kesklinna vaikel kõrvaltänaval. Hind 220 000 eurot. Uus Maa ID: 49842. UUS MAA KV, tel 503 1898, Eve Kaunis.

Sinu kinnisvara reklaam Eesti Ekspressi kinnisvararubriigis!

Hea võimalus jõuda 100 000 lugejani.

Küsi pakkumist: projektijuht Marit Kõrven 669 8212, marit.korven@lehed.ee

EESTI EKSPRESS

Korter kindlalt müüdüd!

www.lvm.ee/90

Professionaalse maakleri abiga!

- Teeme korterist professionaalsed fotod
- LVM hindamiskomitee aitab valida õige müügihinna
- Teeme reklaami ajalehtedes ja internetiportaalides
- Korraldame tutvumisõhtud sinu korteriga
- Müüme sinu korteri 90 päeva jooksul
- Uue kodu ostja saab kiire vastuse laenu taotlusele

lvm kinnisvara

EST KINNISVARA

Kinnisvarainvesteeringud aastast 2003

**ÜÜRILE ANDA ÄRIPINNAD
TARTU KESKLINNAS!**

2. korrusel 111 ja 132 m²; 3. korrusel 137 m².
Renoveeritud Rüütli keskuses lift, kliimaseade.
Üürihind alates 6 eurot/m².

OSTAME ÄRIKINNISVARA!

info@estkinnisvara.ee
Eva Kams, tel 529 1451
www.estkinnisvara.ee

**OSTAME PÕLLU-
JA METSAMAAD**

**KA SUUREMAID GRUPPE
(ÜLE 1000 HA)**

Maakoht

Pakkumised saata:
maakoht@maakoht.ee
Joel Peetsu, tel 527 9206
www.maakoht.ee

**KAANON
KINNISVARA**

**Meil on Teie kodule ostja!
Hetkel ootel 70 konkreetset soovijat**

Info müügisoovi kohta on oodatud e-postiga
tehing@kaanon.ee või telefonil 527 8595

 Vivian Vulf maakler Tel. 56 679 289	 Mikk Mürk maakler Tel. 55 22 935	 Bruno Rebane maakler Tel. 50 94 897	 Norman Roth maakler Tel. 53 619 419	 Tarmo Rand hindaja Tel. 50 51 035	 Marje Kolmar kohtuekspertiisid Tel. 50 74 682
 Karin Kund maakler Tel. 52 29 605	 Erkki Salmann maakler Tel. 50 57 378	 Tiina Aunap hindaja Tel. 50 84 683	 Rudolf Halapuu hindaja Tel. 56 668 786	 Marili Kaasik hindaja Tel. 52 69 014	 Rünno Sarapuu hindaja Tel. 52 80 721

 MÜÜA MAJA VIIMSI, PÜÜNSI LEPIKU TEE 31 Üp. 291m ² , kinnistu 1198m ² Hind: 330 000 € Tel. 55 22 935 Mikk Mürk	 MÜÜA 3-TOAL. SAUNAGA KORTER KOIDU 83! Üp. 56m ² , korrus 1/3 Hind: 89 000 € Tel. 55 22 935 Mikk Mürk	 MÜÜA EMAJÕE PÄÄRNEVIIRNE MAJUTUSKOMPLEKS KABINASID! Üp. 3701m ² , kinnistu 19,3ha Hind: 700 000 € Tel. 50 84 683 Tiina	 MÜÜA SAADJÄRVEGA PÄÄRNEVIIRNE KINNISTU TARTU MAALI! Üp. 163m ² , kinnistu 3,9ha Hind: 165 000 € Tel. 50 84 683 Tiina
---	---	---	---

**Hindamised pankadele, finants-
aruandluseks ja kohtuekspertiisideks**

Endla 6, Tallinn 10149
Telefon: 6659585

Riia 24, Tartu 51010
Telefon: 7350850

www.kaanon.ee

Otsite oma ettevõttesse:

- kinnisvaramaaklereid
- hindajaid
- muid spetsialiste...

EKSPRESSJOB
www.ej.ee

Eesti Ekspressi töökuulutuste rubriik
ja tööportaal EkspressJob on Sulle abiks.

Võta meiega ühendust!
Triinu Rask 661 3336
triinu.rask@lehed.ee

BÜROOPINNAD TALLINNAS

Eksklusiivne büroo Tallinna Lennujaama ääres

Büroo 692 m² läbi terve 2.korruse. Lõunapoolsetes ruumides kassett-jahutussüsteem. Osaliselt möbleeritud. Avar nõupidamisteruum. Kööginurk. Vaade otse lennukite parkimisplatsile. Kaks trepikoda. Gaasiküte tagab mõistlikud lisakulud. Parkimine tarastatud hoovis 19,2 €/kuus ühe auto kohta. Võimalik lisaks üürida laopinda ca 250 m² hinnaga 4,50 €/m². **Hind: 4865 €/kuus.**

Eduard Sorokin, +372 56 2222 56, eduard.sorokin@pindi.ee

Keslinna büroo uues ärimajas

Septembris 2013 valmib Tallinna Kesklinnas uus pilkupüüdev objekt. Sakala 10/Kentmanni 4 on valgusküllane energiaefektiivne büroohoone. Üürnikeks on oodatud kokku 6 kuni 9 tugeva taustaga ettevõtet. Esimesele korrusele tuleb uus kesklinna restoran. Kasulik pind 3030 m². Vabad pinnad: 244,6, 583,4 ja 436,6 m². Parkimine maa-aluses parklas, kokku 22 kohta. **Hind: 13-16 €/m²**

Eduard Sorokin, +372 56 2222 56, eduard.sorokin@pindi.ee
Antti Undrits, +372 520 6055, antti.undrits@pindi.ee

Vahendus · Hindamine · Korrashoid · Kindlustus · Juriidiline abi

SUURIM VALIK UUSI KODUSID!

www.pindi.ee/arendusprojektid

Uued korterid Peetri alevikus Siin salasooivid täituvad!

Peetri aleviku piiril paikneb Sireli elurajoon asub kiviviske kaugusel Ülemiste keskusest. Sirelipõõsastega palistatud kodupaigas kohtuvad uue aja mugavused puhta looduse ja turvalise elukeskkonnaga. Energiasäästliku elumukompleksi hoovis jagub lippamist nii pisikestele kui suurtele jagadele ning hoolimata mugavast ühistranspordi ligipääsust on liiklusrüütas selles piirkonnas minimaalne. **Hinnad alates 65 000 €**
Triin Sild, + 372 56 237 146, triin.sild@pindi.ee
Elmar Liitmaa, + 372 501 8948, elmar.liitmaa@pindi.ee

Järveküla kortermaja Rae vallas Sinu tulevane kodu looduskaunis paigas!

Järveküla kortermajad asuvad Peetri aleviku külje all, vaid mõneminiutilise autosõidu kaugusel Tallinna piirist. Kaasaegne taristu ja lopsakas rohelus loovad ideaalse elukeskkonna inimestele, kes hindavad vaikust ja silmailu, kuid ei ole valmis tegema järeleandmisi mugavuses. 19 korteriga Kaare tee 3 kortermajas on 1-4 toalised elamispiinad suurusega 38,9 m² - 97,5 m². Kõrgemalt korrustelt avaneb vaade Ülemiste järvele ja Peetri alevikule. Poolred korterid on müügis koos võimalusega soetada uhiuus sisustus. **Hinnad alates 53 000 €**
Triin Sild, + 372 56 237 146, triin.sild@pindi.ee
Marge Sinimets, 511 9390, marge.sinimets@pindi.ee

Parima hinnaga uued korterid! Astangu 50a

Siin on kõik poed, koolid ja lasteaiaid mugavas kauguses ja bussipeatus asub otse maja ees. Kenad 2- ja 3-toalised korterid on loodud kõigile neile, kes hindavad vaikust ja rahu ning linnaserva vaikemat eluolu. Vaikses tõkkepuuga hoovis on iga korteri jaoks ette nähtud tasuta parkimiskoht. Manguväljakul ja varjuliste puude all murul saavad lapsed hoovi peal mängida. **Hinnad alates 73 000 €**
Neeme Liiva, + 372 5272623, neeme.liiva@pindi.ee
Ivar Sinilaid, 506 7774, ivar.sinilaid@pindi.ee

Kahetasapinnalised korterid kesklinnas, Naeri 5

Naeri 5 kinnistul paikneb kaks kortermaja, mõlemas 4 korterit. Enamus korteritest asetsevad kahel tasapinnal omanäolise plaanilahendusega, kus vana ja uus on leidnud sobiva kooskõla. Hoonete renoveerimistööd on lõpetatud ja esimesed elanikud kolisid sisse 2012 aasta lõpus. Müügihind sisaldab maitseka ja kvaliteetse siseviimistlusega korterit koos panipaiga-ga. Autode parkimiskohad hoovis müüakse soovijatele eraldi. **Hinnad alates 125 500 €.**
Marge Sinimets, 511 9390, marge.sinimets@pindi.ee

Miljööväärtuslikud korterid Kadriorus, Faehlmanni 24

Elamutes on kokku 12 korterit, millest kolm on 4-toalised, neli on 3-toalised ja viis on 2-toalised. Korterte sisekujunduses lahtutakse stiililisest sobivusest pu- itelamute miljööväärtusliku piirkonnaga. Puidust aknad, tahveldatud sisekused, põrandatel naturaalne parkett, värvitud ja osaliselt tapeeditud seinad. Kortermajade renoveerimistööd algasid 2012 aasta sügisel ja ehitustööde planeeritav valmimistähtaeg on 2013 aasta suvel. Soklikorruusel asuvad korterite juurde kuuluvad panipaigad. **Hinnad alates 124 300 €.**
Marge Sinimets, 511 9390, marge.sinimets@pindi.ee

Korterid Kadrioru pargi lähedal, Koidula 22a

Projektiga on hoonestatud viis korterit, millest üks paikneb katusekor-rusena väljaehitataval pööningul. Kõik korterid on kaasaegseid vajadusi igati arvestavate plaanilahendustega, korterite juurde kuuluvad panipaigad soklikor-rusel. Korteri müüakse koos kvaliteetse siseviimistlusega. Olemasolev kõrghal-jastus säilib krundil täielikult. Igale korterile on kavandatud üks parkimiskoht hoovis. **Hinnad alates 186 700 €.**
Marge Sinimets, 511 9390, marge.sinimets@pindi.ee

www.colonna.ee

UUED KODUD PIRITA-KOSEL

Sissekolimiseks valmis!

Valmis kahekorruselised, hea planeeringuga ja hubased korterelamud Tohu 6 ja Tohu 8 Pirita-Kosel, Maarjamäel. Asukoht rohelises piirkonnas, vähese liiklusega tänaval, valdavalt eramutega hoonestatud piirkonnas. Iga korteri juurde kuulub rõdu või terrass.

Tartu mnt 14 Tallinn Tel: +372 646 1004
Martin Sillandi +372 511 9962
martin@colonna.ee

Kodu Äripinnad Teenused

Domus Kinnisvara premeerib Sind kinnisvaraturu elavdamise eest

Saatke meile vihje oma tuttava kohta, kellel võib olla kinnisvara müügisoo.

Me võtame temaga ühendust ning aitame teda alates õige müügihinna määramisest ja müügistrateegia kujundamisest kuni tehingu eduka lõpuniviimiseni.

SIND PREMEERIME EDUKA KINNISVARATEHINGU PUHUL!

Lisainfo www.domuskinnisvara.ee
 või telefonil 646 4035

ARCOVARA

Anna oma kinnisvara meile müüki ja **VÕIDA HUSQVARNA MURUNIIDUK!**

Tutvu tingimustega: www.arcovara.ee/loosimine

Müüa 17. saj ehitatud Hatu mõis Padise vallas. Mõisahooned on tänapäevani säilinud autentsena. I k. (300 m²) asub 11 ruumi, millest enamik renoveeritud. II k. (173 m²) on 4 ruumi. Paekividest keldris (240 m) on 11 võlvlagedega ruumi. Kinnistu suurus ca 7 ha, mis ulatub välja Vihterpalu jõeni.

www.arcovara.ee/hatumois

Lisainfo:
 Aivar Kaljulaid
aivar.kaljulaid@arcovara.ee
 Tel. 564 0565

Müüa üürimaja Viljandis Kantrekülas Vaksali tn. Üp 265 m², 8 tuba, kinnistu 776 m². Hoones on 7 korterit (üks 2-toaline ja kuus 1-toalist), mis on kõik välja üüritud. Hoone kolmest küljest soojustatud. 10 min jalutuskäigu kaugusel kesklinnast.

Hind: 182 000 €

Lisainfo:
 Aime Opermann
aime.opermann@arcovara.ee
 Tel. 527 5985

Müüa unikaalsed elamispinnad Tallinna vanalinnas Sauna tn 10. 3 ridaelamuboksi on läbi nelja korruse, viimasel korrusel ka suur rõdu. **Hoovimaja** on kolmel tasapinnal studio tüüpi elamu koos saunaruumidega. Kõikidel korteritel on eraldi sissepääs. Maja allkorrusel paiknevad saunaruumid ja spordisaal.

Lisainfo:
 Aivar Kaljulaid
aivar.kaljulaid@arcovara.ee
 Tel. 564 0565

Müüa 3-toaline saunaga korter Tallinnas Kakumäel Paljandi tn. Üp 76,5 m². Avaralt terrassilt avaneb kaunis vaade Tallinna Lahele. Kogu mööbel hinna sees! Kasutatud kvaliteetseid ja naturaalseid viimistlusmaterjale. **Hind: 155 000 €**

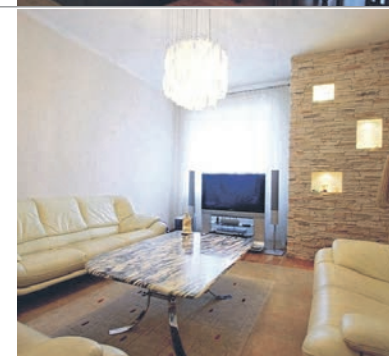
Lisainfo:
 Margit Riis
margit.riis@arcovara.ee
 Tel. 5308 3713

Pakume üürile 1-4-toalisi üürikortereid 19. sajandil ehitatud klassitsistlikus stiilis hoones Tartu vanalinnas. Kortereid asuvad Gildi tänava poolisel küljel, vaikselt sisehoovis. Kortereid on täielikult renoveeritud ja möbleeritud. Üüriperioodid algavad alates ühest kuust. Kortereid on sissekolimiseks valmis alates **15. oktoobrist 2013.**

Lisainfo:
 Anne Heinlo
anne.heinlo@arcovara.ee
 Tel. 508 3406

Müüa 3-toaline korter Põhja-Tallinnas Kozebue tn. Üp 79,8 m². Kõrgete lagedega täielikult renoveeritud korter Vanalinnas vahetus läheduses. Põrandal naturaalne parkett. Hoovis kaks parkimiskohta. Mahukas panipaik keldrikorrusel. **Hind: 144 500 €**

Lisainfo:
 Margit Riis
margit.riis@arcovara.ee
 Tel. 5308 3713

Osta kodu Arco varast Swedbanki abiga - saad kodukindlustuse 3 kuuks tasuta! Vaata lähemalt: www.arcovara.ee/swedbank

Kampaania kehtib kuni **31.10.2013.** Kodukindlustust pakub Swedbank P&C Insurance AS. Tutvu kindlustustingimustega aadressil www.swedbank.ee, vajaduse korral konsulteerige spetsialistiga.

MPS (Management Personnel Services), an international concern operating in the field of administering human resources, was established in 1975 and has been represented in Estonia since 1997. MPS Eesti's client is NCC.

NCC is one of the leading construction and property development companies in the Nordic region. The Group had sales of SEK 57,2 billion in 2012, with approximately 18,000 employees. www.ncc.ee

NCC Housing develops and sells residential premises in defined growth markets in the Nordic countries and the Baltic region. It is a company with a personal touch and with the strength of a big group. There are more than 900 employees in Sweden, Denmark, Germany, Norway, Finland, Latvia, Russia and Estonia.

We are looking for

COUNTRY MANAGER HOUSING ESTONIA,

who is responsible for Management of Residential Property Development in Estonia.

The main responsibilities are the establishment and organization of residential property development business – searching for new business opportunities and leading property development projects as well as management and responsibility for local operational activities in Estonia. Head of Housing Business will participate in and implement the company's sales and marketing activities in Estonia, development perspective including responsibility for land acquisition, design and permitting. Main tasks also include the maintenance of functional relationships with the cooperation partners and local authorities as well as providing regular reporting to Parent Company in accordance to corporate standards.

We expect from the successful candidate:

- Strong and impressive sales management background
- Good knowledge of the real estate market in Tallinn and nearby
- Experience and knowledge of real estate development process and business
- Strong managerial, leadership, social and direct sales skills
- At least 3 years of experience in B2B sales, good knowledge and network in Estonian B2B segment
- Strong business focus, at least 3 years experience of leading sales organization
- Good networking and negotiation skills including managing relations with authorities as well as contractor.
- University degree in business management, economics or similar
- Competence to deal with problem situations, initiative personality with developed communication skills, real team player
- Very good command of English and Estonian. Knowledge of Russian language is an advantage

We offer:

- An independent, interesting and challenging career opportunity in the international environment
- The full support of international NCC Group
- An excellent possibility for skills development
- Competitive products and professional personnel

Interested? Please send your CV in English, with reference „NCC Country Manager Housing“ by the 1st of September, 2013 to e-mail: meps.eesti@mps.ee. Additional information is given by MPS Eesti consultants **Anna Tammerik** and **Pasi Harttunen**, tel. 683 0350.

Vt tõlget rubriigist „Tõlked“ lk 44.

GlaxoSmithKline on üks maailma suuremaid originaalravimeid ootvaid ettevõtteid. GSK omab väga laia ning pidevalt täienevat ravimiportfelli, millest olulise osa moodustavad vaktsiinid ja infektsiooniravimid. GSK on üks Eesti farmaatsiaturu liidreid, seda ka kliiniliste ravimiuuringute vallas.

Kui tunned, et tahaksid töötada firmas, mille eesmärk on tagada kaaskodanikele tervem ja kvaliteetsem elu, siis GSK Eesti ootab oma meeskonnaga liituma

RAVIMIKONSULTANTE

(VIRUMAA JA LÖUNA-EESTI PIIRKOND)

Sinu töö sisuks on teadusliku informatsiooni edastamine arstidele, ravimiesitluste korraldamine ning oma turusegmendi analüüs.

Oled sobiv kandidaat, kui oled omandanud kõrghariduse (soovitavalt meditsiini, farmaatsia, bioloogia, keemia erialal), valdad eesti, inglise ja vene keelt suhtlustasemel, omad autojuhiluba ja sõidukogemust ning oled varem kokku puutunud MS Office'i programmidega.

Eeliseks on varasem müügitöö kogemus ravimifirmas, apteegis või peremeditsiini/intensiivravi alal.

Sa oled elurõõmus ja aktiivne, tunned rõõmu suhtlemisest, oled tulemustele orienteeritud, kiire mõtlemis-, otsustamis- ja õppimisvõimega. Kohaned kiirelt muutustega, oled meeskonnamängija ning oskad edukalt toime tulla erinevate kliendigruppidega.

Tööpiirkonnaks on peamiselt kas Virumaa või Lõuna-Eesti. Töö eeldab valmisolekut ametireisideks teistesse piirkondadesse.

GSK pakub Sulle võimalust end teostada ja arendada edukas rahvusvahelises ettevõttes, soovi korral proovile panna ka teistes riikides. Sinu karjääri laeks on ainult Sinu enda motivatsioon ja võimed.

Konkursist osavõtuks palume saata ametikäigukirjeldus koos motivatsioonikirjaga e-posti aadressile helen.h.niit@gsk.com hiljemalt **1. septembriks 2013.**

live ^{feel} ^{Do} **more,**
better,
longer

TALLINNA LINNAKANTSELEI
Linna personaliteenistus otsib oma meeskonda

ANALÜÜTIKUT

kelle peamiseks ülesanneteks on linna asutuste töö tasustamise põhimõtete väljatöötamine, palgaanalüüside koostamine, palgajuhendite täiustamine, asutuste juhendamise ja eelarve kasutamise järelevalve personalitöö valdkonnas.

Sobival kandidaadil on:

- kõrgharidus (soovitatavalt majanduse, rahanduse või personalijuhtimise valdkonnas)
- vähemalt 3aastane töökogemus seonduvas valdkonnas (palgasüsteemid, andmetöötlus ja analüüside koostamine)
- tööks vajalike õigusaktide tundmine ja nende kasutamise oskus
- eesti keele oskus C1- ja inglise keele oskus B1-tasemel erialasõnavara valdamisega
- arvutioskus edasijõudnute tasemel, sh töökohal vajalike teksti- ja tabelitöötlusprogrammide ning vajalike andmekogude kasutamise oskus
- protsessi juhtimise oskus ning valdkondadeülese koostöö loomise oskus
- analüüsi- ja sünteesioskus, prioriteetide seadmise oskus
- hea suhtlus- ja eneseväljendusoskus nii kõnes kui ka kirjas
- võime töötada iseseisvalt ja meeskonnas
- otsustus- ja koostöövõime, täpsus ja korrektsus

Kasuks tuleb:

- andmetöötluse loogika tundmine
- personalivaldkonna ja personaliarvestuse aluste tundmine
- majandustarkvara SAP kasutamise kogemus
- varasem töökogemus avalikus sektoris

Pakume:

- huvitavat ja vastutusrikast tööd toetavas meeskonnas
- erialaseid koolitusvõimalusi
- töökohta pealinna südames
- 35 kalendripäevast puhkust

Sooviavaldus koos motivatsioonikirja ja elulookirjeldusega palume saata hiljemalt **4. septembril 2013** e-posti aadressil gladis.kask@tallinnlv.ee.

Lisainformatsioon: Esta Heinmaa, linna personalidirektor, telefon 640 4110, e-posti aadress esta.heinmaa@tallinnlv.ee

SINU TULEVIKU LOOMISE AEG

Manpoweri kliendiks on Lux Express - suurim rahvusvaheline ekspressliinide bussioperatoor Balti regioonis. Lux Express Grupp pakub kõige sagedasemaid ühendusi Balti riikide suurimate linnade vahel ning Peterburi, Kaliningradi, Minski, Varssavisse ja Berliini.

Lux Expressi ja Simple Expressi kaubamärgi all tegelevad rahvusvaheliste regulaarbussiliinide opereerimisega AS Lux Express Estonia ja selle tütarettevõtte. 1993. aastal asutatud MootorReisi AS on arenenud üheks juhtivaks rahvusvaheliste bussiliinide vedusid teostavaks ettevõtteks Baltikumis. Peasindused koos opereerimisbaasi ja müügiõrguga asuvad Tallinnas, Riias, Viinuses, Peterburis ja Varssavis.

Sul on personalitöölaline kogemus ja soovitatavalt ka erialane haridus, hea eneseväljendusoskus ning kõrge klienditeenindusvalmidus. Oled orienteeritud lahendustele, omad analüüsi- ja kohanemisvõimet ning suudad töötada kiires tempos, hallates paralleelselt mitmeid protsesse. Pinge ei pane Sul pead ringi käima ning Sa usud, et kriitika on edasiviiv jõud. Sind iseloomustavad aktiivsus, täpsus ning oskus märgata kohta, kuhu oma abijõud suunata. Oled töökas, viisakas ja sõbralik. Sa tuled kenasti toime kontoritarvaraga ning suhtled vabalt eesti ja inglise keeles nii kõnes kui kirjas. Vene keelega tuled toime suhtlustasandil. Sa julged võtta vastu otsuseid ning suhtud oma tööandjasse samasuguse vastutustundega, nagu teeksid seda endale kuuluvas ettevõttes. Sa tunned tööõigust ning oskad täita pabereid, ent Sinu jaoks on inimene paberi taga alati number üks. Sa usud, et hea töö saab ühel hetkel pärjatud võimalusega kuuluda ambitsioonika, kaas-aegse, ent vaba ettevõtte juhtkonda, kus ühised tegevused, naljad ja rituaalid seovad püüdluste ja koostöö kaudu meeskonna üheks.

Kui tundsid end ära, siis võib just Sinust saada Lux Expressi uus

bürojuht - personalispetsialist

Ametikoha põhieesmärgiks on bürootöö koordineerimine (bürootarvete tellimine, dokumentatsiooni haldamine, koristusteenuse koordineerimine) ning personalitoimingute elluviimine (personaliarvestus, värbamine, töötervishoid, tulevikus ka personalipoliitika).

Kui usud, et Sulle sobiks kirjeldatud töö, siis **esita oma kandideerimisavaldus** töötasuportaalis või saada oma inglisekeelne CV ja motivatsioonikirja aadressile: krista.mots@manpower.ee hiljemalt **01.09.2013**.

Tööaeg: täistööaeg
Asukoht: Tallinn
Kontaktandmed: Krista Mõts, HR konsultant
Telefon: 6306565
Internetiaadress: www.manpower.ee

Manpower on üks tunnustatumaid personaliettevõtteid, meie kaudu leiab endale töö igal aastal üle 3 miljoni inimese maailmas. Omame üle 60 aasta rahvusvahelist kogemust töötajate värbamise ja renditeenuste alal ning oleme Eestis alates 2004. aastast aidanud rohkem kui 1500 inimesel leida nende elu- ja tööstiiliga sobiva ametikoha. Sa alles sisened tööturule, otsid uusi väljakutseid või planeerid karjäärimuutust - meie Manpoweris oskame Sind aidata. Unistuste töö leidmine on SINU võimuses.
www.manpower.ee

“Põnevad väljakutsed rahvusvahelises ettevõttes”

Nele Laidvee

Statoil Fuel & Retail Eesti AS
õigusnõustaja

Pakume erialast väljakutset

ÕIGUSNÕUSTAJALE,

kelle töö sisuks on Statoil Fuel & Retail Eesti AS-i kõikide osakondade nõustamine juriidilistes küsimustes.

Töö eeldab magistrikraadi ning laialdasi teadmisi ja kogemusi juriidikas, kõige olulisem on võla-, konkurentsi- ja asjaõiguse väga hea tundmine. Võimalus on teha koostööd rahvusvahelisel tasandil ning heade tulemuste korral ka kontsernis arened.

Töö on tähtajaline kuni äraoleva töötaja naasmiseni eeldatavalt septembris 2015.

Täpsem info meie kodulehel www.statoil.ee > Tule tööle
Konkursi tähtaeg on **05. september 2013**.

Statoil Fuel & Retail Eesti AS on rahvusvahelise kontserni Statoil Fuel & Retail AS tütarettevõtte, kelle omanikuks on Kanada päritolu jaemüügikontsern Alimentation Couche-Tard Inc. Statoil Fuel & Retail Eesti AS on juhtiv mootorikütuste ning toidu- ja esmatarbekaupade jaemüüja Eestis. Statoili 45 teenindusjaamas töötab ligi 500 inimest ning Tallinna kontoris üle 70 inimese.

Tule, ja aita viia Eesti Energia tootepakkumine meie 600 000 kliendini!

Ootame oma meeskonda

TURUNDUSJUHTI,

kel avaneb suurepärase võimalus juhtida energiamüügi äriüksuse turundustegevust Baltikumis ning kujundada Eesti Energia ja Enefiti brände.

Sa viid koos meeskonnaga ellu turundusstrateegiat, vastutad turundusplaani ja -eelarve eest ning juhid tooteturunduse, suhteturunduse ja reklaamitegevuse valdkondi.

Ootame Sind, kes Sa oled turundusprofessionaal, hea juht ning soovid end teostada äsja konkurentsile avanenud uudselt tooteturul.

Täielik info Eesti Energia töopakumiste lehel

energia.ee/tule

Eesti Energia on rahvusvaheline energiafirma ja Eesti hinnatuim töandja, kes annab tööd ligi 8000 inimesele ning kus igapäev on võimalik teostada midagi suurt. Oleme ettevõtte kus kõik strateegilised otsused tehakse Eestis.

Uponor

Uponor Eesti OÜ on rahvusvahelise vee, kütte ja taristulahendusi tootva Uponor kontserni esindaja. Üle 20 aastase tegevuse jooksul Eestis oleme kasvanud oma valdkondade juhtivaks ettevõtteks. Pakume innovatiivseid lahendusi, mis on majanduslikult põhjendatud, funktsionaalsed ning aitavad säästa keskkonda. Lisainformatsioon www.uponor.ee

Seoses ettevõtte arenguga võetakse Tallinna kontorisse tööle

Projektimüügi juht

kelle tööülesandeks on hoonesiseste vee- ja kütelahenduste projektimüük ning kliendisuhete arendamine.

Kandideerimiseks vajalikud eeldused:

- tehniline kõrgharidus
- soovitatavalt projektimüügi, projekteerimise või ehituse juhtimise alast töökogemus
- eesti ja inglise keele hea oskus, vene kõnekeele oskus
- kasuks tuleb B2B müügi kogemus
- iseseisvus töö korraldamisel ning aja planeerimisel
- pingetaluvus ja initsiatiivsus

Ettevõtte pakub müüjalast väljakutset meeskonnas, kus hea töö on väärikselt tasustatud, ametiautot ning spetsiifilist väljaõpet ja koolitust.

Kandideerimiseks palun saatke oma CV ja motivatsioonikirja märgusõnaga "Uponor" e-posti aadressile igor@arikoreserv.ee, konkursi tähtaeg 4. september.

Konsultant Igor Päss.

Tööpakkumine internetis JOB.EE

ARIKO
RESERV

ROCKWOOL®

TULEKINDEL SOOJUSTUS

Seoses töömahtude kiire kasvuga pakume tööd rahvusvahelises kontsernis ROCKWOOL®.

ISOLATSIOONIMATERJALIDE MÜÜGIESINDAJALE

PEAMISED TÖÖÜLESANDED:

- igapäevane suhtlemine ehitusmaterjalide müügikettidega
- aktiivne müük
- tellimuste vormistamine ja haldus
- meeskonnaliikmete tegevuse toetamine
- suhtlemine ehitiste projekteerijate, tellijate, ehitusjärelevalve ja ehitajate esindajatega
- isolatsioonimaterjalide kooskõlastamine eespool mainitud struktuuridega
- regulaarsete aruannete vormistamine
- igapäevane suhtlemine emafirmaga (logistika, tellimused, kooskõlastused)
- klientidele pidev koolitusprogrammide korraldamine

KANDIDAADILT EELDAME:

- väga head eesti keele ning vähemalt kesktasemel inglise ja vene keele oskust
- eneseinitsiatiivi olemasolu, head organiseeritust ja paindlikkust
- positiivsust ja head suhtlusoskust, sõbralikkust
- võimet töötada meeskonnana ja vajadusel ka iseseisvalt
- MS Office'is orienteerumist

KASUKS TULEB:

- kõrgharidus või erialase hariduse olemasolu
- hea Eesti ehitusturu tundmine
- soovituslik on ehitusmaterjalide müügitöö kogemus
- valmisolek Eesti-sisesteks ja välislihtetusteks

MEIE PAKUME:

- tööle asumist alates 23.09.2013
- suurepäraselt võimalust liituda eduka kasvava ettevõttega ja olla dünaamilise rahvusvahelise meeskonna liige
- rahvusvahelist töökogemust
- konkurentsivõimelist palka
- ametiautot
- katseajaga 4 kuud, sobivusel püsivat töösuhet

KANDIDEERIMISEKS SAATA E-POSTIGA:

- CV nii eesti kui ka inglise keeles
- kaaskiri
- palgasoov
- soovijate kontaktid (tulevad kasuks)

Kandideerimisavaldusi ootame kuni 13. septembrini 2013.

TÖÖAEG: täistööaeg 8.00–17.00

E-POST: estonia@rockwool.com

KONTAKTISIK: Antti Prees

ADDRESS: Osmussaare tee 8 – B309, 13811 Tallinn

INTERNETIAADRESS: www.rockwool.ee

VÄDERSTAD

Väderstad on Rootsi kapitalil kaasaegseid ja kõrge kvaliteedilisi põllumajandusmasinaid (külvikud, mullaharimisseadmed jm) müüv mainekas ettevõtte, kes on esindatud rohkem kui 30 riigis ja kelle klientideks Eestis on põllumajandusühistud, suurtalunikud, -ettevõtjad jt. Vaata lähemalt www.vaderstad.com

Võetakse tööle

HOOLDUSINSENER

kelle põhiülesanne on kaasaegsete põllumajandusmasinate komplekteerimine, diagnostika ning hooldus- ja remonditööde korraldamine, klientide nõustamine tehnilistes küsimustes ja osalemine demoüritustel.

Sobiv kandidaat on väga hea tehnilise taibuga ning tunneb huvi kaasaegsete masinate ja elektroonika vastu. Vajalikud on teadmised elektrotehnikast ja hüdraulikast ning hea inglise keele oskus. Töö on liikuva iseloomuga ja eeldab rohkelt kliendikülastusi.

Isiksuse omadustest hindame iseseisvust, suhtlemisvõimust, süsteemsust, vastutustunnet ja positiivset hoiakut. Firma kontor asub Tartus.

Ettevõtte pakub liikuvat ja huvitavat tööd, häid palgatingimusi, ametiautot ja eneseteostusvõimalust arenevas rahvusvahelises ettevõttes.

Kandideerimiseks palun saada CV ja motivatsioonikirja märgusõnaga "Väderstad" kuni 2.september e-posti aadressile tartu@arikoreserv.ee.
Konsultant Merike Sarapuu.

Tööpakkumine internetis JOB.EE

ARIKO
RESERV

DRIVE-IN KOHVIK CUPPPS OTSIB TALLINNAS KOHVIFÄNNE

TÕELINE FÄNN

- armastab kohvi;
- pakub klientidele alati esmaklassilist teenindust;
- omab eelnevat töökogemust klienditeenindajana;
- on iseseisev ja algatusvõimeline;
- teeb oma tööd kiirelt ja täpselt;
- saab töötada graafiku alusel;
- oskab suhtlustasandil eesti ja vene keelt;
- naeratab ning suudab panna inimesi sama tegema!

TÕELISELE KOHVIFÄNNILE PAKUME

- parimat kohvi igal päeval;
- põhjalikku väljaõpet;
- kaasaegset ja mõnusat töökeskkonda;
- rõõmsameelset ja toetavat meeskonda;
- muidugi kõrgemat palka kui Sinu senine tööandjal!

TÕELISE FÄNNI TÖÖÜLESANDED ON

- klientide kõrgetasemeline teenindamine;
- aktiivne müük ja tootevaliku pakkumine;
- kaupade tellimine ja vastuvõtmine;
- ning lihtne müügikoha korraldus.

Kui Sa tunned, et oled see tõeline kvaliteetkohvi fänn, siis saada oma CV koos kaaskirjaga hiljemalt 30. augustiks aadressile jobs@cuppps.ee.
Lisainfo telefonil 511 1920.

I ♥ COFFEE
Cuppps

Cuppps

TEENUS

***Nõuandeliin, tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, tööd ja tervist puudutavatele küsimustele. Kõne hind 0,97 eurot/min.

***Tantsuklubi Koit võtab vastu uusi õpilasi alates 2. eluaastast. Info: www.tantsuklubikoit.ee, 5615 6937

***Kaardid ennustavad 24 h. Tel 900 1727, hind 1,09 eurot/min.

TÕLKED

***Tõlge reklaamile lk 42. MPS on 1975. aastal asutatud inimressursi haldamise alal tegutsev rahvusvaheline kontsern, mis on Eestis esindatud alates 1997. aastast. MPSi klient on NCC (www.ncc.ee). NCC on üks juhtivaid kinnisvaraarendajaid Põhjamaades. NCC Grupi 2012. aastakäive oli 57,2 miljardit Rootsi krooni, töötajaid on 18 000. NCC arendab ja müüb elupindasid kindlatel kasvatatavatel turgudel Põhja- ja Baltimaades. See on suure grupi tegevusega isikupärane firma, mis annab tööd enam kui 900 inimesele Rootsis, Taanis, Saksamaal, Norras, Soomes, Lätis, Venemaal ja Eestis. NCC Elamuarendus OÜ otsib **elamuarenduse juhti**, kelle peamine ülesanne on juhtida elamuarendust Eestis. Peamisteks tööülesanneteks on elamu kinnisvaraarenduse äri arendamine ja organiseerimine – uute äriühingute otsimine ja kinnisvaraarendusprojektide juhtimine, samuti Eestis kohaliku äritegevuse eest vastutamine ja selle juhtimine.

Elamuarenduse juht osaleb ettevõtte turundus- ja müügitgevuses Eestis ning vastutab maa omandamise ja arendamise eest. Peamised ülesanded sisaldavad ka koostööpartnerite ja kohalike võimudega funktsionaalsete suhete hoidmist ning korporatiivsetele standarditele vastavalt regulaarset aruandlust ettevõttele. Edukalt kandidaadilt ootame tugevat ja edukat müügi juhtimise kogemust; Tallinna ja lähiumbruse kinnisvaraturu head tundmist; teadmisi ja kogemust kinnisvaraarenduse protsessist ja ärist; väga tugevaid juhi- ja liidriomadusi; väga head otsemüügi ja suhtlemise oskust; vähemalt 3 a B2B müügi kogemust, häid teadmisi ja kontaktvõrgustikku Eesti B2B sektorist, vähemalt 3 a müügiorganisatsiooni juhtimise kogemust; head kontaktide loomise ja läbirääkimise oskust, sealhulgas võimet hallata suhteid asutuste ja alltöövõtjate vahel; ülikooliharidust ärijuhtimise, majanduse vms valdkonnas; oskust tulla toime probleemsete olukordadega; algatusvõimelisust, arenenud suhtlusoskust, meeskonnatöö oskust; head inglise ja eesti keele oskust, vene keele oskust on eeliseks. Pakume iseseisvat, huvitavat ja väljakutseterohekke karjääri võimalust rahvusvahelises keskkonnas; rahvusvahelise NCC Grupi täielikku toetust; suurepäraselt võimalust oskuste arendamiseks; konkurentsivõimelisi tooteid ja professionaalset personali. Palun saada ingliskeelne CV (märgusõnaga „NCC Country Manager Housing“) hiljemalt 01.09.2013 e-postile mps.eesti@mps.ee. Lisainfo: MPS Eesti konsultandid Anna Tammerik ja Pasi Harttunen, tel 683 0350.

EESTI AJALEHTEDE LIIT

E A L L

Liit on loodud 1997. aastal ja selle eesmärk on edendada ajakirjandust ja ajakirjanikke Eestis. Liit on registreeritud sihtasutus ja selle eesmärgiks on edendada ajakirjandust ja ajakirjanikke Eestis. Liit on registreeritud sihtasutus ja selle eesmärgiks on edendada ajakirjandust ja ajakirjanikke Eestis.

Õnne sünnipäevaks!

MART UMMELAS

TIINA KRUIUS

UKU TOOM

Eesti Ajalehete Liit

Altyn Arashani puhkekomplesks on kolm väiksemat kahekordset maja ja mõned katusealused, mille all vulisevad kuumaveallikad. Meie majakese omanik on **Valentin**, endine üle Nõukogude Liidu kuulus motosportlane, kes teab ka Eestit väga hästi, sest just meilt sai siis tsiklitele neid juppe, mida mujalt ei saanud. Kord sõitnud ta isegi oma sõpradega Pihkvast Tallinna, terve tee 190 km/h. Oma jutu tõestuseks kingib ta meile Nõukogude Eesti lipu.

Kui ühel päeval Valentinilt küsin, miks ta oma maja puudega kütab, kui tal on maja taga kuumaveallikad - nende vee saaks ju radikatesse juhtida ja poleks rohkem vaja kunagi kütta -, vastab ta: "Puurimine on väga kallis. Saada oma sõbrad ka siia puhkama, siis paari aasta pärast teen sellised radikad."

Pärast väsitavat rännakut mägedes ostame Valentinilt tema viimase ölle ja suundume kuumaveallikatesse lõsutama, avastades oma üllatuseks, et need on täis bravuurikaid härrasid pealinnast Biškekist. Jätame seekord aluskad jalga ja sätime ennast nende vahele sooja. Härrad on kõhukad keskealised ja ilmselgelt pisut jõukamad, kuna maja ees ilutsevad uhked Lexuse džii- bid. Tuleb välja, et tegemist on nende salakohaga, millest nad arvasid, et keegi teine seda ei tea. Me ei hakanud nende tuju rikkuma uudisega, et Lonely Planetis on sellele kohale pühendatud tervelt pool lehekülge. Saame teada, et noorte ja edukate elul pole Kõrgõzstanis vigagi, kuigi ka nemad igatsevad mingil veidral põhjusel vana head Nõukogude Liitu. "Kui miilits mind miskipärast kinni peab ja hakkab minuga kirgiisi keeles rääkima, siis ütlen talle kohe, et kui tahad midagi rääkida, siis räägi vene keeles."

Istume Karakoli turu juures marsruuttaksole ja uurime bussijuhilt, millal buss väljub.

"Buss väljub siis, kui kohad on välja müüdnud."

Bussis on ainult üks vanamees, kes vaatab meile lahkelt otsa ja uurib, ega me ehk USAst pärist ole.

"Ei, me oleme Eestist."

"Oo, Eestit tean ma küll, kunagi sealt sai nii suuri kartuleid nagu rusikas, aga siis tuli see kuradi Gorbatsšov ja keeras kõik p...e."

KÕRGÕZSTANI VÄIKESTES LINNADES näeme tihti Lenini kujusid, pjedestaalile tõs-

FOTOD VIRGO HAAN

MÄGINE: Mäeahelikke on riigis 158 ning kõrgeim tipp Sheng-li Feng küündib 7439 meetrini.

Pildikesi Kõrgõzstanist

Hobune on kirgiisi parim sõber ja parim toit, kirjutab kevadel endist vennasvabariiki külastanud **Virgo Haan**.

Kõrgõzstan

KASAĦSTAN

Biškek

KÕRGÕZSTAN

HIINA

Ilm Biškekis
34 °C

Pealinn	Biškek
Pindala	199 951 km ²
Rahvaarv	5 548 042

tetud tanke ja hävitajaid ning kangelaslike talupoegi vapralt kaugusesse vaatamas. Viimasel koolipäeval on väikestele tüdrukutele valged põlled ette seotud ning nad laulavad ja tantsivad ausam-

maste ees. Pärast peetakse kõnesid, võetakse viina ja asetatakse kangelaste jalgade ette punaseid nelke.

"Oo, milline mees, naised, vaadake!" Mõnusa slaavi diskotümpsu saatel kõlab selliseid teateid Biškeki peatänaval iga 100 m tagant. Noored mehemürakad on kogunenud ümber kõlaritega varustatud poksikoti ja proovivad raha eest kordamööda oma löögijõudu. Neiud aga piiluvad neid pisut kaugemal asuva tasulise elektroonilise kaalu pealt, mis on varustatud peene tabeliga, kus on kirjas, kuidas jagada pikkus kaaluga. Seal vahel on kusagil veel metallkonstruktsiooni külge seotud paabulind, tänavasillutisele laotatud raamatud ja ühekaupa müüdnud suitsud. Meie üllatuseks on ühe esmapilgul mahajäetud majamonstrumi taga parkla, mis on paksult täis tuubitud valgeid limusiine. Önnepalee on küll pisut räsitud, kuid elu seal keeb. Noored õnnelikud paarid tulevad uksest välja, võetakse kätte plasttopsides viin, keegi peab kõnet ja kõige lõpuks laseb tuvispetsialist puurist lendu tuvid. Kogu seltskond istub hiiglaslikku limusiini ja sõidab hui-

lates minema. Ja kõik kordub uute õnnelike paaridega!

KUI KÕRGÕZSTAN maailmas millegi poolest kuulus on, siis on see hobune. Ta on peremehe parim töövahend, parim sõber ja parim toit. Ta kõnnib sulle rahulikult vastu mägedes, kus oma rekordkõrgusi vallutad; suvila tagahoovis, kuhu vaevalt isegi ära mahud, või peamagistraalil, kus ta 100 sõbraga autosid vahib. Jeti-Õghüzi sanatooriumis, diskoteegi ehituse ees istudes saan diskoteegi omanikult juhised, millal ja kui vana hobune süüa sünnib: vana hobust söö siis, kui nälg on majas, keskmist hobust siis, kui on pidupäev, ja varssa siis, kui laps abiellub.

▶▶ 46

kohver

Toimetaja **Krister Kivi**
krister.kivi@ekspress.ee

Uudised **Martin Raud**
kohver@ekspress.ee

Reklaam **Helina Oinak**
helina.oinak@lehed.ee
tel 6 613 335

ANNAPURNA MATK	24.09.–14.10.2013	1590 €
KESK-HIINA SEIKLUSREIS	04.–12.10.2013	1190 €
GRUUSIA SÜGISREIS	04.–12.10.2013	990 €
HIMAALAJA MATKAREIS	20.10.–01.11.2013	1490 €
KARAKORUMI AVASTUSRETK	19.–30.11.2013	2290 €
AASTAVAHETUS HIMAALAJAS	19.12.–06.01.2014	1690 €
LÕUNA-INDIA PÜHAD PAIGAD	19.12.–06.01.2014	1790 €
AUSTRIA SUUSAREISID	jaanuar-märts	690 €

SANDBERG
REISID

tel 5656 6814 • Gonsiori 21, Tallinn
e-post info@sandberg.ee • www.sandberg.ee

**SEIKLUS
ALGAB SIIN!**

HOBUTRANSPORT: Maapiirkondades sagedasti nähtav ka tänapäeval. Maanteid pole riigis palju ning muda- ja lumelaviinid sulgevad neid aeg-ajalt.

45 ◀◀

KELL 4 ÖÖSEL Biškeki aukliku peatäna nurgalt võetud takso on räsitud Audi 100. Olen teel paarkümmend kilomeetrit linnast väljas asuva Manase lennujaama poole, et koju tagasi sõita. Kohalikud taksojuhivad ja bussijuhivad suunduvad siin esimese asjana alati tanklasse paaki täitma. Räägime taksojuhiga pisut ilmast ja sellest, kui vähe raha tal on. Olles jõudnud mõned kilomeetrid linnast välja, teatab ta, et ma olen väga tore poiss ja et me võiksime parimateks sõpradeks hakata. Ettepanek on küll pisut ootamatu, aga mis seal siis ikka ja me surume kätt.

“Kas sul pangakonto ka on?”

“Jah, ikka.”

“Kui sul sinna raha tuleb, saada see siis mulle.”

“Ma nüüd ei teagi kohe, mul on seda raha ikka endal ka vaja.”

“No saada mulle see osa, mis sul üle jääb!”

Kui lennujaama jõuame, kirjutab ta paberinutsaka peale oma aadressi, kuhu raha saata, ja uurib, kas ma ei tahaks oma reisist ülejäänud somme (Kõrgõzstani raha) talle anda. Ma võtan nutsaka vastu, aga vabandan, et tahan raha siiski suveniiriks jätta.

Vaata liikuvaid pilte Kõrgõzstanist Ekspressi digiülehes ja veebiversioonis.

UUDISED**Tallink devalveeris taksokuponge**

Tallink on oluliselt halvendanud Tallink Takso sõitudega kogutavate preemiakleepsude laevareisideks vahetamise korda. Helsingi liinil on nüüdsest 10 kleebise eest võimalik osta vaid päevakruise teisipäeval, kolmapäeval ja laupäeval toimuvatele reisidele. Broneeringule lisanduv tasu on tõusnud 16 euroni. 20 kleebise eest ostetav Stockholmi kruis ühele või kahele reisijale on nüüd võimalik vaid pühapäevast kolmapäevani toimuvate väljumistega ja lisamaks kajuti kohta on tõusnud 36 euroni.

Naomi Campbell taas British Airwaysi pardal teretunud

Kapriisne ning kuuldavasti sõjaka temperamendiga fotomodel Naomi Campbell sai loa taas BAgA reisida. Pärast tumedanahalise moediiva skandaalset arreteerimist Londonis viis aastat tagasi ei tohtinud ta selle lennufirma pardal enam oma nägu näidata. Lennukeelu tühistamine ei meeldi suguigi firma töötajatele, kes olid salamisi lootnud, et see kehtib eluaeg, kirjutab Daily Mail. Campbell ootas 2008 Heat-hrow 5. terminalis teel Los Angelesest kogemata kaotatud pagasit ning läks mitmele BA töötajale kätega kallale ja süilitas neile näkku. Kohus karistas teda toorkord lisaks lennukeelule ka 2670eurose rahatrahvi ning 200 ühiskondlikult kasuliku töö tunniga.

FOTOD SHUTTERSTOCK, SCANPIX

Oslost ei lubata õhust pildistada

Norra Julgeolekuamet (NSM, *Nasjonal Sikkerhetsmyndighet*) ei andnud ameeriklaste tehnoloogiakontsernile Apple luba kolmedimensionaalse kaardistusüsteemi tarvis pealinnast Oslost kõrge resolutsiooniga õhufotosid teha, kirjutab ajaleht Aftenposten. NSMi esindaja Øyvind Mandti sõnul kujutavad sellised fotod otsest ohtu Norra julgeolekule, sest satelliidipildidel on selgesti äratuntavad enamik tähtsamaid valitsuskooneid ning sõjalisi objekte. Kõik teised Euroopa ja ka muu maailma pealinnad on lubanud kaardistamise eesmärgil 3D-ülevõtteid teha.

Lufthansa sulgeb Düsseldorf-Miami liini

Tuleval talvehooajal ei ole enam otsete Düsseldorfist Miamisse, kinnitas Lufthansa juhtkond. Talveperioodi hooajalennud Floridasse pole lennufirmale tulu toonud. Eelmisel talvel lendas Lufthansa Düsseldorf Internationalist Miamisse viis korda nädalas.

Reisilennuk pörkas kokku lehmaga

Indoneesia lennufirma Lion Air lennuk 110 reisijaga pardal pörkas maandudes kokku lennuväljal vabalt ringi üldanud lehmaga ning kaldus maandumisrajalt välja. Indoneesia lennundusametnike andmeil oli Boeing 737-800 Sulawesi saarele saabunud pealinast Jakartast. Lennukis oli jätetest keegi kannatada ei saanud, lehm aga ei elanud avarii käigus saadud hoopile üle ning suri õnnetuspaigal.

Brasiilia hotellihinnad läbi lae

Niigi kallite hotellihindade poolest tuntud Brasiilias majutamine muutub juunis-juulis 2014 röögatult kulukaks, kirjutab Bloomberg. Keskmise hind Rio de Janeiro on siis 461 dollarit öö kohta ning isegi Salvadoris küsivad mõned hotellid tavalise 75 dollarit asemel kuni 509 dollarit.

airBerlin peatas Egiptuse müügi

Saksa odavlennukompanii airBerlin ei lae kuni 15. septembrini väljuma pidavatele Egiptuse reisidele enam uusi pileteid juurde osta. Esialgse plaani kohaselt lennud Hurghadasse, Sharm el Sheikhi ja Marsa Alami siiski toimuvad.

Easyjet loob odavate selvekaupluste keti

Lennufirma Easyjet rajajal Stelios Haji-Ioannoul on äriidee avada Suurbritannias rida Easy-nimelisi säästumarketeid. Odavad “Easyfoodstore” poed oleks eelkõige mõeldud majanduslikult halvast seisukorras olevatele klientidele. Esimene kauplus peaks Lõuna-Londonis ukseid avama veel selle aasta lõpul. Läinud kuul kasvas Suurbritannias Toidupanga uksele koputanute arv kolmekordseks – kui aasta algul palus toiduabi 50 000 britti, siis praegu on abivajajaid juba 150 000.

NÄDALA HIND

Mõni hea reisiidil, mis oli saadaval Kohvri trükkimineku ajal.

AMERICAN AIRLINES: Edasi-tagasilennud Helsingist Rio de Janeirosse alates 663 eurost koos lennujaamamaksudega. Hind võimaldab peatust New Yorgis ja on müügil 16. septembrini. Broneeri aa.com.

FINNAIR: Üllatuslikult head edasi-tagasihinnad Tallinnast Milanosse (al 169 eurot), Palma de Mallorcale (al 199 eurot) ja Hanoisse (al 649 eurot). Broneeri kuni 25. augustini leheküljel finnaair.ee.

Pakkumiste saadavalolek võib ajas muutuda.

FINNAIR**Berger**
REISID

www.bergerreisid.ee

62 86 166

56 50 8080

info@bergerreisid.ee

skype: bergerreisid

www.bergerreisid.ee

Kultuurireisid**Hiina: Peking ja Xian** 19.–26.10 **1470 €****Indo-Hiina: Laos-Kambodža-Vietnam** 26.10.–10.11 **2635 €****Ida-Hiina: Peking ja Shanghai** 10.–19.11 **1625 €**; 14.–22.03 **1430 €****Lõuna-Aafrika Vabariik ja Svaasimaa** 13.02.–01.03 **3325 €****Ida-Hiina ja Hongkong** 14.–25.03 **1810 €****Korea – Taiwan – Hongkong** 30.03.–11.04**Nepal-India** 03.–18.04 **2140 €****Jaapan** 11.–20.04 **2690 €****Lõuna-Hiina** 14.–24.04 **1950 €****Kultuurireisid rannapuhkusega****Sri Lanka** 17.–31.10 **1850 €**; 24.10.–07.11 **1800 €**; 04.–18.03 **1840 €****Singapur – Indoneesia: Java + Bali** 15.–30.11 **2430 €**; 20.03.–04.04 **2605 €****Singapur – Malaisia Borneo – Hong Kong** 18.11.–03.12 **2795 €****Tai: Bangkok – Põhja Tai – Krabi – Phuket** 04.–19.02 **1290–2330 €****Laos-Kambodža** 19.02.–06.03 **2665 €****Vietnam** 06.–21.03 **2140 €****Singapur-Indoneesia: Sulawesi-Java-Bali** 02.–20.04 **2765 €****Rannapuhkused****Sri Lanka** 17.–31.10; 24.10.–07.11;04.–18.03 **al 1190 €****TAI: Phuket, Krabi, Khao Lak,****Samui, Pattaya, Chang, Hua Hin****REISID EESTI KEELES
KVALITEET MÕISTLIKU HINNAGA**

Reisi sihtkoht	Kuupäev	Hind	Transport, majutus, reisiinformatsioon	Info korraldaja kohta
Austria				
Austria ringreis: Viin, Salzburg, Baden, Viini mets jpm	15.-21.09 06.-12.10 20.-26.10 7 päeva	al 199 € al 179 € al 239 €	kõigi mugavustega turismibuss , mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s Viin (Schönbrunni loss, Hofburgi lossikompleks, Püha Stefani katedraal, Hundertwasseri maja), Salzburg (Püha Peetri kirik, Mozarti residents, Hochsalzburgi kindlus, Mirabelli lossiaed), Viini mets (Hinterbrühl), Baden – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.carinthia.ee.	CARINTHIA REISEN Pronksi 3, III korrus tel 640 3928 info@carinthia.ee www.carinthia.ee
Itaalia				
Itaalia ringreis	17.-25.08; 13.-21.09; 19.-27.10; 19.-27.10* 9 päeva	aug al 289 € sept: al 298 € okt: al 299 €	kõigi mugavustega turismibuss , mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia - eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee. *19.-27.10.2013 lisareis koolidele. Iga 12. koht tasuta!	LA STRADA Pronksi 3, III korrus tel 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
Rimini puhkuserais	18.-29.08 05.-16.09 12 päeva	al 396 € al 369 €	kõigi mugavustega turismibuss , mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev hinna sees; lisatasu eest hotell*** + õ/s Kuus täispäeva Itaalia tuntuimas kuurordis. Rooma, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee.	
Põhja-Itaalia	28.09.-06.10 9 päeva	al 309 €	kõigi mug. turismibuss , mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.lastrada.ee.	
Prantsusmaa				
Paris ja Loire'i oru lossid + Alsace	30.08.-08.09 27.09.-06.10 10 päeva	al 359 € al 319 €	kõigi mugavustega turismibuss , mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s iga päev Näeme Pariisi (Champs Élysées, Ooperikvartal, Pariisi Jumalaema kirik, De Gaulle'i väljak, Trocadéro, Concorde'i väljak, Louvre, Cité saar, Ladinakvartal, Pantheon, Eiffeli torn jpm), Versailles'd, Loire'i oru losse – Amboise, Blois, Chambord. Lisaks külastame Alsace'i piirkonda (Colmar, Veinitee – Riquewihir, Strasbourg). Eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.avenuefrance.ee.	AVENUE FRANCE Pronksi 3, III korrus tel 640 3929 info@avenuefrance.ee www.avenuefrance.ee
Tšehhi				
Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora	11.-17.08 7 päeva	al 196 €	kõigi mug. turismibuss , mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s; lisatasu eest hotell*** Kolm päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora. Eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.bohemiantravel.ee.	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, III korrus tel 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee Bohemian Travel: kvaliteedi-standart Ida-Euroopa reisele
Ungari				
Budapest, Esztergom, Szentendre, Visegrad	19.-25.08 22.-28.09 20.-26.10 7 päeva	al 216 € al 199 € al 169 €	kõigi mugavustega turismibuss , mitte ühtegi ööd bussis! hotell** (kahene majutus; dušš ja WC igas toas); h/s; lisatasu eest hotell*** Kaks päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – üks Euroopa suurimaid termaalveebasseinide komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergom, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €. Täpsem info aadressil www.bohemiantravel.ee.	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, III korrus tel 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee Bohemian Travel: kvaliteedi-standart Ida-Euroopa reisele

ALBION REISID

REISID MAAILMA ÄÄRELE

Helista: **445 6009**
Kirjuta: **albion@albion.ee**
Vaata: **www.albion.ee**
Argo Schneider, tel 5645 5850

Mugavaid lennuühendusi pakub **FINNAIR**

Reisikorraldaja aastast 1996

KANADA – läbi Kaljumäestiku läänerrannikule
17.09.–02.10.2013 (4 vaba kohta)
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 4880 €

UUS! IRAAN – Pärsia pärl
30.09.–12.10.2013 (4 vaba kohta)
Reisijuht Hannes Hanso
Hind 2995 €

UUS! MUSTANG – salapärase budistlik kuningriik Himaalajas
Matkareis (rühmas 6 inimest)
04.–22.10.2013
Reisijuht orientalist Märt Läänemets
Hind 4995 €

UUS! BHUTAN – õnnelik maa Himaalajas. Festivalireis.
11.–27.10.2013 (6 vaba kohta)
Reisijuht orientalist Teet Toome
Hind 4995 €

UUS! BORNEO METSADES
13.–28.10.2013 (välja müüdnud)
Reisijuht Hendrik Relve
Hind 3995 €

IDA-HIINA eksootika
20.–28.10.2013 (välja müüdnud)
Reisijuht Anneli Vilu
Hind 1895 €

JAAPAN – värvikirev sügis
19.–27.10.2013 (2 vaba kohta)
Reisijuhid Kertu ja Riho-Bruno Bramanis
Hind 3275 €

SEIŠELLID – ainulaadne paradüüs
22.–31.10.2013 (1/2 broneeritud)
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 3995 €

VIETNAM-KAMBODŽA-LAOS
09.–22.11.2013
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 3995 €

TAIWAN – imekaunis saar
12.–24.11.2013 (1/2 broneeritud)
Reisijuht Märt Läänemets
Hind 2995 €

BOTSWANA – suur safarireis ja Victoria juga
12.–25.11.2013 (1/2 broneeritud)
Reisijuht Riho-Bruno Bramanis, giid Mati Kaal
Hind 4785 €

PÄRSIA LAHE RIIGID
15.–28.11.2013 (välja müüdnud)
Reisijuht Hannes Hanso
Hind 3995 €

TANSAANIA – suur safarireis Serengetis
21.–29.11.2013 (4 vaba kohta)
Reisijuht Hendrik Relve
Hind 3950 €

PERUU – iidsete tsivilisatsioonide jälgedes
01.–17.12.2013 (6 vaba kohta)
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 5195 €

PERUU – iidsete tsivilisatsioonide jälgedes
04.–21.12.2013 (2 vaba kohta)
Reisijuht Teet Toome, giid Tarmo Kulmar
Hind 4665 €

PRANTSUSE POLÜNEESIA ja LIHAVÖTTESAAR
26.12.2013–16.01.2014 (4 vaba kohta)
Reisijuhid Kertu ja Riho-Bruno Bramanis
Hind 7495 €

ARGENTINA ja TŠIILI – Patagonia loodusreis
27.12.2013–11.01.2014
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 6550 €

UUS-MEREMAA põhjalik ringreis ja aastavahetus Tokyos
29.12.2013–19.01.2014 (1/2 broneeritud)
Reisijuhid Jaan Kaplinski ja Argo Schneider
Hind 6895 €

UUS! VENEZUELA loodusreis
03.–20.02.2014 (1/2 broneeritud)
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 3995 €

UUS! IDA-TIIBET – uusaastapidustused Gansus
08.–18.02.2013
Reisijuhid Teet Toome ja Anneli Vilu
Hind 2795 €

SEIŠELLID – ainulaadne paradüüs
17.–26.02.2014
Reisijuht Argo Schneider
Hind 3995 €

UUS! HIINA: Peking ja Lõuna-Hiina imeline loodus
03.–11.03.2014
Reisijuht Anneli Vilu
Hind 2195 €

UUS! HIINA: Lõuna-Hiina imeline loodus, Xian ja Peking
14.–22.03.2014
Reisijuht Anneli Vilu
Hind 2360 €

HIINA: Peking ja Ida-Hiina eksootika
23.–31.03.2014
Reisijuht Anneli Vilu
Hind 1995 €

HIINA: keiserlik Peking ja Suur Müür
17.–23.03.2014
Reisijuht Teet Toome
Hind 1495 €

AMAZONASE JÕEL
Sõidame ainult meie rühmale kuuluva väikese laevaga avastama maailma suurimat jõge ja selle ääres laiuvat suurimat troopilist vihmametsa.
11.–27.03.2014
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 5360 €

UUS! BANGLADESH
03.–18.03.2014
Reisijuht Hannes Hanso

UUS! INDIA – ainulaadne loodusreis
13.–30.03.2013
Reisijuht Hendrik Relve
Hind 4550 €

UUS! MEKONGI JÕEL: Vietnam-Kambodža
14.–30.03.2014
Reisijuht Martti Kalda
Hind 3195 €

KOREA-JAAPAN
01.–14.04.2014
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 4650 €

JAAPAN – kirsioites kevad
01.–10.04.2014
11.–20.04.2014
Reisijuhid Kertu ja Riho-Bruno Bramanis
Hind 3275 €

PÕHJA- ja LÕUNA-KOREA
12.–24.04.2014
Reisijuht Märt Läänemets
Hind 4295 €

UUS! HIINA suur ringreis: Peking – Xian – Yangtse kruis – Lijiang – Shangri-La
14.–29.04.2014
Reisijuht Anneli Vilu
Hind 3850 €

TIIBET – maailma katusel
05.–22.05.2014
Reisijuht Taivo Koppel
Hind 3995 €

UUS! JAAPAN väga põhjalikult
11.–22.05.2014
Reisijuhid Kertu ja Riho-Bruno Bramanis
Hind 3995 €

UUS! LADAKH – matka- ja Jeepi reis Karakorum ja Induse orus, Hemise festival
03.–24.07.2014
Reisijuht Andres Adamson
Hind 3750 €

Reisi hind sisaldab täiuslikku reisiprogrammi: lennud algusega Tallinnast, majutust heades hotellides (Jaapanis lisaks jaapanipärastes hotellides ryokan, kus on kuumaveeallikatega basseinid onsen), transport (buss, kiirrong), eestikeelsed ekskursioonid, kõik sissepääsud, rahvusparkide maksud, kogunud reisijuhid, hommikusöögid ja paljud lõunasöögid.
KÕIK HINNAS REISID!

Estonia 100 - rahv

Sada aastat tagasi avas ukseid Estonia teatri- ja kontserdimaja. Eestlaste annetuste toel rajatud teatrihoone saatus sarnaneb rahva omaga. Nagu eesti rahvas, on Estoniagi raskete aegade ja hävingu kiuste püsima jäänud. Tähtsamaid sündmusi meenutab **Pekka Erelt**.

24. MÄRTS 1908 Kuulutati välja Estonia maja projektide võistlus, mille võitsid Soome arhitektid Armas Lindgren ja Wivi Lönn. Linn eraldas 1904. aastal Estoniale krundi tingimusega, et hoone püstitatakse kümne aasta jooksul. Neli aastat hiljem toimunud ideekavandite konkursi tingimustest on näha, et enim valmistas muret raha. "Terve hoone tuleks Soome stiilis ja ei peaks mitte ülitoredest taga ajama, et maja hind selle läbi mitte liiga kõrgele ei tõuseks." Lindgreni-Lönni võit oli niisiis mõneti ette aimata.

23. APRILL 1919 Estonia kontserdisaalis tuli kokku esimene Eesti parlament Eesti Asutav Kogu. "Eestist peab saama vabariik, kus õigus ja demokraatia valitseks, ja kõige suuremaks ülesandeks peab olema terava maakõsimuse lahendamine," ütles avakõnes Asutava Kogu esimees August Rei.

26. SEPTEMBER 1910 Otsustati Estoniat ehitama hakata. Sellele eelnesid heategevusüritused ning Estonia ehituse osatähtede müügi kampaania. Ehitustööd algasid oktoobris 1910. Tollal valitses romantilis-idealistslik rahvuslik meeleolu. Seesama meeleolu nakatas ka kirjanik Juhan Liivi, kes meeltesegaduses võttis seljast oma riided, ladus need kivihunnikule Estonia ehituse juures ning ütles: "Kallis kodumaa! Anna andeks, et ma vaene olen ja sulle midagi suurt ei või templi ehitamiseks annetada, aga ma annan, mis mul on!"

24. AUGUST 1913 Estonia teatri- ja kontserdihoone pidulik avamine. Maja ühes sisseseadega läks maksma 811 416 rubla ja 32 kopikat ning see oli tollal Tallinna suurim hoone. Rahva annetused moodustasid maksumusest veidi enam kui 100 000 rubla, ülejäänud oli laen, mis kustus tsaaririigi kokkuvarisemisega. Avamispidustused algasid 24. augusti (ukj 6. september) keskpäeval kontserdisaalis jumalateenistusega. Õhtul järgnesid W. Shakespeare'i "Hamleti" etendus ja pidusöök. Programmis olid veel C. R. Jakobsoni "Artur ja Anna", J. Haydni oratoorium "Aastaajad", E. Humperdincki ooper "Hänsel ja Gretel" ja sümfooniakontsert. Kolm päeva kestnud pidustuste lõppakordiks oli suur ball, kus lõbutseti hommikutundideni.

9. MÄRTS 1944 Estoniat tabas pomm hetkel, kui seal etendus Eduard Tubina ballett "Kratt". "Meile oli see põrgu ja neile vähestele inimestele, kes nägid, kuidas põlevast Estonia teatrist "Kratit" etenduselt koju jooksis, pommide veel langedes, balleti nimegelane oma kuradikostüümis, võisid hetke mõelda, et oleme sattunud päris põrgusse." (Woldemar Mettus, 1969)

11. AUGUST 1946

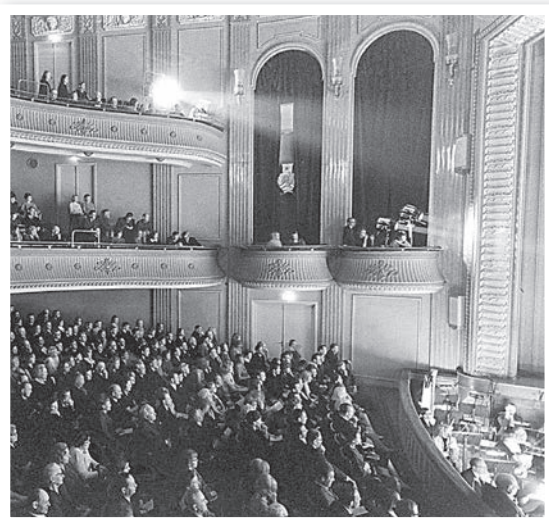
Kroonlinnast toodi Eestisse luuletaja Lydia Koidula põrm. Leinatalitus toimus Estonia kontserdisaalis, Koidula põrm sängitati Metsakalmistule. Estoniast saadeti järgnevate aastakümnete jooksul viimsele teekonnale mitu meie kultuuri suurkuju, näiteks Paul Pinna, Paul Keres ja Georg Ots.

...ja ehitatud kultuuritempel

FOTOD REPRO, ESTONIA ARHIIV, ERAKOGU, ARDO KALJUVEE

7.-13. JUUNI 1972 Tallinna Kunstihoones eksponeeriti Estonia teatri uue hoone arhitektuurivõistlusele laekunud töid. Ideekavanditest kaugemale ei jõutud, vaidlused ooperiteatri uue maja üle kestavad tänaseni.

7. OKTOOBER 1991 Teatri sisehoovis, kus vanas Estonias oli olnud Suveaed, avati Talveaed. Kaht saali ühendavas Talveaias korraldatakse pidulikke vastuvõtte, esitlusi jm. Näiteks toimus 1992. aastal just Talveaias Eesti krooni pidu.

19. DETSEMBER 2003 Proovide tegemiseks ja etenduste andmiseks valmis Estonia Kammersaal.

24. VEEBRIUAR Taasiseseisvunud Eestis toimub Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud kontsert ja presidendi vastuvõtt enamasti Estonias.

7. NOVEMBER 1947 Estonia pidulik taasavamine. Maja taastamistööd Alar Kotli ja Johannes Kuusiku projektide järgi algasid 1945. aastal. Kontserdisaal pidi valmima 1. novembriks, ent tööd venisid ja uksed avati 13. juulil 1946. Teatrisaal valmis aastapäevad hiljem. "7. novembril toimus Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 30. aastapäeva tähistamiseks Riikliku Teatri Estonia pidulik avamine. /---/ Uuel Estonia teatrilaval peab valitsema ka uus, nõukogulik elutunnetus, ütleb sm Semper. Endine, kodanliku Eesti lavaõhkkond on läinud tulde ühes tuhaga." (Noorte Häääl, 10.11.1947) Tegelikult jätkusid Estonia maja taastamistööd veel aastaid.

X	Mere-mees	Konna-kuusk	Näiteks	...ütlev kääne	Astmestik	Raadius	Mehe-nimi	Kaigas	X	Töödeldud muusika-pala	...kera (siil)	Hektar	Samm	Vastus:						
Koletis									Kala Pere										
Lill						Tobu Poolahv								Nimi:						
501.			Vastus Olümpia-hõbe	○	○	○	○	○	○	○	○	Tonn Vastus jätkub		Address:						
Reede		Kirjanik (1860-1927) Noot					Eel-vangistus Estonian Air					○	Kreeka täht	...kindlus-tus	Infoteh-noloogia	Nord	Vaeste-maja	Kreeka täht	Me, te, ...	
Ilmastiku-nähtus				Jooginõu Gramm								○								
Hernia					Metalle sisaldav maavara					Plate Järv Aasias		○						Lapse-vanem Rivi, jada, rodu		
							Paslikkus Emane siga					○								
								What is your ...? Kitsas				○		Klõps arvuti hiire-klahvil 1002.						Mõistus
														Vastus jätkub (Vilja)tera	○	○	○	○	Raadium Body odour	
									Kreeka täht Kesk-erakond						Mustlas-laager J naabrid					
										Suuna-tähis Volt						Sugulane Aar				
							Amazo-nase vihha-mets													

32 eurot võitis **Taimi Piibar** Tallinnast. Eelmise ristsõna õige vastus: hüpe üle oma varju.

Horoskoop 22.-28. august

Jäär
Näed uusi võimalusi suhete liinis, ent suure tõenäosusega on lootused petlikud. Praegu võid signaalidest valesi aru saada. Kui käitunud mõtle matult, võid kahjustada suhteid nendega, kes sind armastavad.

Sõnn
Võta ette vanade võlgade likvideerimine. Kui sul on midagi pooleli jäänud või oled kellelegi liiga teinud, saad nüüd pahateod heastada. Pärast seda tunned end parema inimesena ja tegevusvabadust on rohkem.

Kaksikud
Muutuvad olud mõjutavad su rahalist seisust. Pead tegema tarku käike ja seniseid plaane ümber mängima. Seda tehes pead nõuandjate valikul eriliselt ettevaatlik olema - iga heasoovlik inimene ei suuda siiski väärt nõu anda.

Vähk
Jupiteri kvadraadid Uraani ja Veenusega tekitavad pinget, ent annavad ka ootamatuid võimalusi. Need tuleb kiiresti ära kasutada, ent riskimine on ohtlik - hiljem võid avastada, et kiiruga tehtud otsus polnud sugugi õige.

Lõvi
Mida päev edasi, seda paremini end tunned - energiatase on tõusmas, Marss sinu märki jõudmas. Tahad tegutseda, kusjuures kindlasti vajad füüsilist koormust - tee korralikult sporti või murra tööd, mis toorest jõudu nõuab.

Neitsi
Üsna hea aeg loominguks tegevuseks. Arvestada tuleb sellega, et reaalsusetaju pole kõige parem, seega pole mõistlik sõlmida kokkuleppeid või teha äritehinguid. Oled "omas mullis" ega mõista teiste tegevuse tagamaid.

Kaalud
Suhete vallas heitlik ajajärk. Näib olevat häid väljavaateid uute suhete arendamiseks, ent on asjaolusid, mida sa ei märka või ei taha märgata. Mis hetkel näib sujuvat, võib mõne aja pärast probleeme tekitada.

Skorpion
Sul on suurepäraseid võimalusi jätkata valitud teel. Kiirustada pole mõtet. Kõike ei ole võimalik kohe saada, tuleb oodata õiget aega. Kui oled kannatlik ja töökas, suudad oma saatust soovitud suunas kujundada.

Ambur
Rahalised tehingud võivad vägagi edukalt õnnestuda - märkad oma võimalusi ja kasutad neid kiiresti, leiad käigu pealt nutikaid lahendusi. Inimsuhted on sinu jaoks märksa keerukam maailm kui äriajajade ajamine.

Kaljukiit
Küllap tiheneb su suhtlus töökaaslastega, mistõttu veedad tööl märksa rohkem aega kui kodus. Välistatud pole seegi, et sinu ja ühe su kolleegi vahel lahvatab armuleek. Jälgi, et isiklikud huvid ei rikuks töist suhtlust.

Veevalaja
Ettevaatust rahaasjus! Arvatavasti on sul liiga vähe informatsiooni, et olulisi otsuseid teha. Sind püütakse mõjutada, võib-olla isegi petta. Parema on, kui tähtsate tehingute tegemist pisut edasi lükata saaksid.

Kalad
Kipud unelmates hõljuma, maistes asjades oled aga üsna hajameelne. Fantasia on hea, loominguks tegevus võib viljakas olla, ent tähtsate asjade otsustamiseks ja oluliste elumuutuste tegemiseks pole sa parimas vormis.

Marko Mägi kümme küsimust

- Kelleks kehastus Norra peaminister?**
 - pankuriks
 - turumüüjaks
 - taksojuhiks
 - kojameheks
- Mida kandis Reykjavíki linnapea geiparaadil?**
 - naisteriideid
 - skafandrit
 - hommikumantlit
 - krooni
- Kuidas kõlab Eesti esimese värvilise telefilmiga pealkiri?**
 - "Kõhklemiste tund"
 - "Viis minutit"
 - "Ahvatluste tund"
 - "Kellakägu"
- Kes eesti kirjanikest ei kuulunud ühendusse Tarapita?**
 - Under
 - Gailit
 - Tuglas
 - Visnapuu
- Mis linnud on tätoveeritud Robbie Williamsi kõhule?**
 - haned
 - pingviinid
 - kajakad
 - pääsukesed
- Milline USA toit on Euroopa Liidus keelatud?**
 - arseniga rikastatud kanalaha
 - õlis keedetud kilu
 - kõrvitsas küpsetatud muna
 - peedistatud kaalikas
- Kes etendas ühes Hiina loomaaia lõvi?**
 - jääkaru
 - Tiibeti mastif
 - Amuuri tiiger
 - talitaja
- Mis on uurimisjaamas Vostok mõõdetud maailma külmarekord?**
 - 103
 - 41, 7
 - 89, 2
 - 105, 6
- Milline lind võib olla toiduna mürgine?**
 - koduhani
 - rabakana
 - kanakull
 - põldvutt
- Kes korraldasid paraadi Šotimaal Edinburghis?**
 - korstnapühkijad
 - punapead
 - lesbilised
 - taimetoitlased

Vanaaegset peamurdmist

Ka sada aastat tagasi pakuti igas Lastelehe numbris palju mõistatusi, peamurdmisülesandeid ja ristsõnu, millele paljud lapsed vastuseid saatsid ja auhindu võitsid. Täpselt nii nagu nüüdki.

1902. aasta juulinumbri noppisin välja natuke nuputamist teilegi. Vaadake, kas hammas hakkab peale.

Kui te hakkama ei saa ☺, siis igaks juhuks ilmutan õiged vastused järgmise nädala Lastekas.

KODUTUNNE

Ilmar Trull

Kord kookosesalus üks rännumees tukkus. Ja küll oli valus, kui pähkel siis kukkus.

Kes kodumaal tukub, sel terveks jääb nagu. Siin kuusepuult kukub vaid käbi või kagu.

Lasteleht

- 1 Kuhu läksid sa, kui sa kuus aastat olid vanaks saanud?
- 2 Kunas on kukel nii palju silmi, kui aastas päivi?
- 3 Mis on maamehel pahemas käes, kui ta suvel linna läheb?
- 4 Ta on rikka rahwa laps, ometi ei ole ta ühegi inimese poeg. Kes see on?
- 5 Kus on kõik jõed kuivad?
- 6 Kes mõistab kõik maailma keeled?
- 7 Kes läheb aasale jalutama, ilma et ta omast onnist välja tuleks?

Ja veel hästi väike nuputamisülesanne:

- 8 Allseisvast kümnest tähekest tuleb seitse sõna kokku seada. Kuidas on see võimalik? Tähed on järgmised: a, e, e, i, n, s, s, s, t, õ.

Ahaa, Krõõpa matkaviktoriini vastused. Raiuge mällu, kõige-kõigesid on väga kasulik teada. Vastajatest parim oli **Anette Pöder**. Tubli tüdruk!

Eesti kõige mürgisem taim on **sinine käoking**.
Eesti kõige kõrgem juga on **Valaste juga**.
Eesti kõige suurem saar on **Saaremaa**.
Eesti kõige suurem loom on **pöder**.
Eesti kõige keskmisem koht on **Adavere**.
Eesti kõige vanem puu on **Tamme-Lauri tamm**.
Eesti kõige pikem jõgi on **Võhandu**.
Eesti kõige kõrgem puu on **Järvelja kuusk**.
Eesti kõige sügavam järv on **Rõuge Suurjärv**.
Eesti kõige kõrgem mägi on **Suur Munamägi**.

Ohmu ristsõna vastus on **KAPSAAEDA**

Eliise Kirke Kaldre saab auhinnaks EE rannakoti ja vilega võtmehoidja.

Auhinnad saab kätte Eesti Ekspressi infosekretäri juurest, Narva mnt 11e, I korrus, E-R kl 9-17. Kaasa võtta isikut tõendav dokument.

Joonista Ohmule pilte ja aita ristsõna ära lahendada!

vehklemis- relv	Reedik	poos	majandus- surutis	Ants
kätte saama pihta saama	naiste kaheosaline päevitus- riietus			
tonn				viltuse torniga linn Itaalias piirkond
kaheksa jalaga loom				
tuntud ravimtaim, millest tehakse teed ja kompressi	tähestiku esimene täht	Kas pluss või ... planeet		
toad				Oliver lennu- võimetu lind
Ursula	Astrid Lindgren	Neeme	New Orleans	
kujuteldav joon, mis läbib Maa poolusi ja lõikub ekvaatoriga täisnurga all	ida inglise keeles	külm jogurti- kaste	Angela	
näo- katted meeter			Nora	Arvi Siig
		Priit aar	••kaun	
suur näituslaat		rely; malend liiter		
Leelo Tungal	plaksu- tamine			

EE Kuula luuletust ja vaata animafilmi ajaleht.ekspress.ee

LASTEKA ADDRESS: Lastekas, Narva mnt 13, 10151 Tallinn Kroopa@ekspress.ee

Kranaadid

nädala Reinsalu

Ja Valga maakonnas Palupera vallas anti maad selleks, et samuti kortermajade elanikud oma aiamaad sinna rajaksid.

Valitsuse pressikonverentsil 1. augustil

nädala anekdoot

Kohtuvad kaks pensionärist kunstnikku.

“Ometi on õnn ka minu õuele tulnud. Pärast nõuka-aega ma seda enam ei lootnud.”

“Kuidas see nüüd juhtus?”

“Tollal vorpisin lõuendile poliitbüroo lõustu, ikka kolm korda viis meetrit, nüüd on mul uus tellija linna raha eest, maalin keskerakondlaste larhve.”

nagu kaks tilka vett

URMAS LAHT
Saksa laulja

STEFAN MROSS
Eesti seakasvataja

Tuntud
Tallinna
TVst!

Raepress: Savisaar valiti postitantsu reklaamima, sest linnapea nägu müüb

Peaigi telerisse ja raadiosse jõudva postitantsukampaania “Tallinn tant-sib ümber Edgari” reklaami eest käib linn välja rohkem kui 50 000 eurot. Kuigi linna esindajate sõnul on tegemist üksnes postitantsu kui aktiivset tegevust propageeriva reklaamiga, tekib küsimus, mida või keda klippides õigupoolest reklaamitakse.

Linna spordiameti sõnutsi kulutatakse raha selleks, et kutsuda postitantsu tegema ka neid inimesi, kes seni pole seda julgenud veel teha.

Raepressist saadud info kohaselt valiti kampaania reklaaminäoks Edgar Savisaar, sest “režissöörid otsivad alati nägusid, kes müüvad”. Linnapea oli ka hiljutise eduka kepikõnni kampaania “Tallinn liigub” superstaar.

Seda, kas klippide reklaaminäoks kaaluti ka kedagi teist, tuleks aga küsida režissöör Meelis Pailt, öeldi Raepressist. Pai sõnas, et Savisaare kõrval vaeti ka teisi variante, kuid tundus loogiline, et linna esindab reklaamis just linnapea.

Linnapea ise põhjendas reklaamis osalemist sellega, et tegeleb kõnealuse tegevusega igal laupäeval.

Paeklint listvuud, Kranaadi erikorrespondent Paide esimesel armastusfestivalil

Kes on süüdi, et suvi saab otsa?

Vladimir Putin, Venemaa president
Pärast Nõukogude Liidu kokkuvarisemist lühenes suvi Balti riikides vähemalt kaks nädalat, sest vene rahva soojad südamed ei kütnud enam Balti riikide kliimat.

Omski sõltumatus instituudis tehtud uuring ütles, et kui Eesti astuks välja Euroopa Liidust ja ühineks Euraasia liiduga, pikeneks suvi 1-3 nädalat.

Kadri Simson, keskerakondlanna
Suved lähevad siinkandis järjest lühemaks, sest Andrus Ansipi rahvavalik poliitika peletab sooja Eestist ära. Samal ajal täheldatakse soojakraadide järjekindlat kasvu Soomes, kus on lisaks astmeline tulumaks ja kõrgemad palgad ning peatselt jõuab sinna ka tasuta ühistransport.

Ega hea ilm ei teki isenesest, sooja ja päikeselise kliima tagamine eeldab valitsuselt teadlikku tööd ja siirast hoolitsust eesti rahva soovajaduse tagamiseks.

Varro Vooglaid, vaid naisega seksiv kristlane

Suve peatne lõppemine on järgmine märk maailmalõpu lähenemisest homobielude ning kõvera peenisega reklaami kõrval. Vanas Iisraelis seksiti vaid naiste ja kitsedega ning soojad ilmad kestsid kaheksa kuud.

Suve pikendamiseks tuleb uuesti kriminaliseerida meestevaheline seks ja sisse viia kividega surnuks loopimine karis-

tuseks naistele, keda on alust kahtlustada abielurikkumises. Abielurikkumise tõestuseks sobib nii nagu juba Egiptuse vangipõlve ajal abielumehe tunne, et naisega on midagi valesti.

Oleme Eesti sotsiaalset olukorda teades muidugi avatud diskussiooniks teemal, kas petmist tundev mees võib tunde ajal olla joores või peab ta eelnevalt end kaineks magama.

Andrus Ansip, kõigi lemmik

Isegi suvi on põgenemas riigist, mida ähvardab vasakpööre. Lisaks suvele ähvardavad lahkuda ka Swedbank ja SEB, kes lubasid kaasa võtta ka kõik oma laenu ja kasumid ning jätta eestlased ilma võimalusest järgmised 30 aastat laenumakseid tasuda.

Kui aga eesti rahvas jääb Reformierakonnale truuks, siis jõuame 15 aastaga viie kõige pikema suvega Euroopa riigi sekka. Annan selle peale reformierakondlase ausõna.

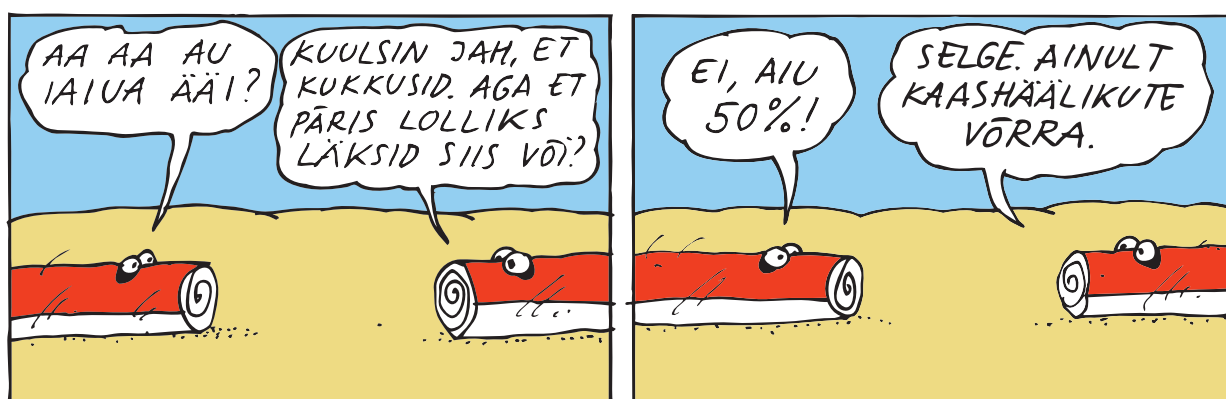
Peeter Koppel, analüütik

Suve lähenev lõpp on järjekordne märk sellest, et sotsialism Euroopas on läbi kukkumas. Ei ole mõtet võidelda, klimatoloogia on reaalteadus, mida meie soovid muuta ei suuda.

Eurooplased peavad leppima järjest jahedamate ja vihmasemate suvedega, eriti Lõuna-Euroopas, kus on sooje suveilmu laenatud tuleviku arvelt.

Eestlastel aga ei tasu korrata teiste vigu, vaid tuleb leppida sellega, et suved on siin lühikesed ja järjest lühemaks lähevad.

KOSMOSE MUTID
Alar Pikkorainen

Aastal 2013 on meil ikka päevakorral sõna “neeger” kasutamise küsimus.
Maire Aunaste

JÄRGMISES KRANAADIS IN SPE: Avaldatakse tennisistide asetused US Openiks. Kaia Kanepi alustab väljaku vasakust servast turiseisus.

Kiirelt ja mõnusalt Soome puhkama!

ÜHE SUUNA
PILET
ALATES

19€

EDASI-
TAGASI
PILET

42€

AUTO-
PAKETT
ALATES

55€

REIS
KESTAB
2,5
TUNDI

Hinnad kehtivad kuni 01.09.2013

eckeroline.ee

ECKERÖLINE
MÕNUSALT TALLINNAST HELSINGISSE

PILETID JA LÄHEM INFO TELEFONIL 66 46 000.

Žürii nädala
lemmik

19

Hüpata on nii lahe :)

Autor: Elo Vološtšuk

PEHMED VÄÄRTUSED

...on Ekspressi suvine fotokonkurss

Igal nädalal avaldame paberlehes ühe žürii ja ühe publiku lemmiku, mis kandideerivad peaauhinnale. Konkursi võitja kuulutame välja suve lõpus. Kogu suve jooksul toimuvatel publikuhääletustel lähevad arvesse nii Facebooki laigid kui ka meiliaadressile pehmo@ekspress.ee saadetud hääled (märkige meilis teile meeldinud pildi number).

Võitja saab **Ekspressi suleteki ja padja**, publiku favoriit **kohvimasina**. Kümnele parimale kingime EE nänni!

Ekspressil on õigus fotot kasutada kõikides ASI Eesti Ajalehed paber- ja digiväljaannetes.

Palun saatke meile oma suvised fotod, mis väljendavad teie arusaamu pehmetest väärtustest, meiliaadressile pehmo@ekspress.ee või laadige fotod üles **Eesti Ekspressi Facebooki kontol!**

Publiku nädala
lemmik

20

Kõhukinnitus kuldnoka moodi

Autor: Indrek Valdek

SEIKLUS ALGAB SIIN!

ANNAPURNA MATK	24.09.–14.10.2013	1590 €
KESK-HIINA KULTUURI- JA MATKAREIS	04.–12.10.2013	1190 €
HIMAALAJA MATKAREIS	20.10.–01.11.2013	1490 €
GRUUSIA SÜGISREIS	04.–12.10.2013	990 €
KARAKORUMI AVASTUSRETK	19.–30.11.2013	2290 €
LÕUNA-INDIA PÜHAD PAIGAD	19.12.–06.01.2014	1790 €
AASTAVAHETUS HIMAALAJAS	19.12.–06.01.2014	1690 €
AUSTRIA SUUSAREISID	jaanuar-märts 2014	690 €
EVERESTI BAASLAAGRI MATK	06.–31.03.2014	1890 €
NEPALI AVASTUSRETK	16.–26.03.2014	1390 €
LÜÜKIA TEE TÜRGIS	22.04.–03.05.2014	890 €
BAIKALI RONGIREIS	06.–15.06.2014	1290 €
HIINA AVASTUSRETK	20.–28.06.2014	1190 €
LADAKHI MATKA- JA KULTUURIREIS	01.–17.07.2014	1890 €
KAMTŠATKA LOODUSREIS	20.–31.07.2014	2890 €
ISLANDI SEIKLUSREIS	05.–12.08.2014	1290 €
BAIKALI AVASTUSRETK	06.–15.08.2014	1290 €
ASSOORIDE MATKA- JA AVASTUSRETK	18.–29.08.2014	1290 €

SANDBERG
REISID

tel 5656 6814 • Gonsiori 21, Tallinn
e-post info@sandberg.ee • www.sandberg.ee

**Germalo
Reisid**
reisigurmaanidele!

Luba endale täiuslik puhkus!

Mugavad otselennud Tallinnast, põnevad eestikeelsed ekskursioonid, kogenud reisisaatjad!

Lõuna-Prantsusmaa – Nizza 26.8-2.9, 2.-9.9 soodushind 599 €
Lõuna-Prantsusmaa – Provence 26.8-2.9, 2.-9.9 soodushind 599 €
Kreeka – Santorini 3.-10.9 soodushind 569 €
Bulgaaria – Kuldsed Liivad 9.-16.9 soodushind 499 €
Korfu 10.-17.9, 17.-24.9 soodushind 549 €
Hispaania – Costa Brava 11.-18.9 soodushind 549 €
Horvaatia – Opatija 16.-23.9 al 699 €
Hispaania – Costa del Sol 18.-25.9 soodushind 599 €
Itaalia – Sorrento 23.-30.9 al 699 €
Portugal – Albufeira 25.9-2.10 soodushind 699 €
Sitsiilia – Taormina 30.9-7.10 soodushind 599 €
Grusia – Batumi 1.-8.10 soodushind 549 €
Portugal – Madeira 2.-9.10, 9.-16.10, 16.-23.10 soodushind 599 €

Assoori saared 9.-16.10 al 899 €
Malta 14.-21.10 al 699 €
Jordaania – puhkus Surnumere ääres 15.-22.10 al 799 €
Küpros – Paphos 22.-29.10 soodushind 569 €
Hispaania – Tenerife puhkus 23.-30.10 al 799 €
Tuneesia – Sousse 28.10-4.11 soodushind 499 €
Maroko – Agadir 30.10-6.11 al 719 €

Vaata ka kultuureise samadel
kuupäevadel ja teisi pakkumisi
www.germalo.ee

Suur valik kultuuri-, eksootika- ja puhkuseise!